

ܬܫܥܝܬܐ ܕܡܪܝ ܡܪܝ ܫܠܝܚܐ

ACTA SANCTI MARIS

ASSYRIÆ, BABYLONIÆ AC PERSIDIS SECULO I APOSTOLI

SYRIACE SIVE ARAMAICE

JUXTA MANUSCRIPTUM ALQOSCHIANUM ADJECTIS ALIORUM CODICUM LECTIONIBUS VARIANTIBUS VERSIONE LATINA ET ANNOTATIONIBUS ILLUSTRATA

EDIDIT NUNC PRIMUM

J.-B. ABBELOOS, S. T. D.

DOMUS PONTIFICALIS PRÆSUL

ARCHIEPISCOPI MECHLINIENSIS VICARIUS GENERALIS

BRUXELLES

SOCIÉTÉ BELGE DE LIBRAIRIE

12, RUE DES PAROISSIENS, 12

LEIPZIG, F. A. BROCKHAUS

1885

ܬܫܥܝܬܐ ܕܡܪܝ ܡܐܪܝ ܫܠܝܚܐ

ACTA S. MARIS APOSTOLI

Bruxellis. — Typis Polleunis, Ceuterick & Lefébure.

(ܬܫܥܝܬܐ ܕܡܪܝ ܡܐܪܝ ܫܠܝܚܐ)

ACTA SANCTI MARIS

ASSYRIÆ, BABYLONIÆ AC PERSIDIS SECULO I APOSTOLI

SYRIACE SIVE ARAMAICE

JUXTA MANUSCRIPTUM ALQOSCHIANUM ADJECTIS ALIORUM CODICUM LECTIONIBUS VARIANTIBUS VERSIONE LATINA ET ANNOTATIONIBUS ILLUSTRATA

EDIDIT NUNC PRIMUM

J.-B. ABBELOOS, S. T. D.

DOMUS PONTIFICIÆ PRÆSUL

ARCHIEPISCOPI MECHLINIENSIS VICARIUS GENERALIS

BRUXELLES

SOCIÉTÉ BELGE DE LIBRAIRIE

12, RUE DES PAROISSIENS, 12

LEIPZIG, F. A. BROCKHAUS

1885

ACTA SANCTI MARIS

ASSYRIÆ, BABYLONIÆ AC PERSIDIS SECULO I APOSTOLI

ARAMAICE ET LATINE

EDIDIT NUNC PRIMUM

J.-B. ABBELOOS, S. T. D.,

DOMUS PONTIFICALIS PRÆSUL

ARCHIEPISCOPI MECHLINIENSIS VICARIUS GENERALIS.

PROLEGOMENA.

Narratione aramaica, quam una cum versione latina typis mandamus, quum Osrhoënæ ad fidem christianam per Adæum, Thomæ apostoli socium atque e septuaginta Christi discipulis unum, conversio obiter perstringitur, tum præsertim fusiusque describitur ea quam ab illo beatus Mares accepit missio apostolica quaque per reliquam Mesopotamiam variasque ad Persidem usque regiones fructu pari atque labore diutissime functus est.

Etsi vero *infinita propemodum sunt Syro-Chaldæorum scriptorum monumenta, quæ... memorata de primis ipsorum apostolis confirmant* (1), paululum certe id est quod adhuc de illorum vita ac gestis necnon de ecclesiarum ab ipsis fundatarum primordiis e bibliothecarum latebris prodiisse scitur; et quidem Mar (2) Marin quod attinet, ad ea fere reducitur quæ apud doctissimum J. S. Assemanum leguntur in tribus ejus Bibliothecæ orientalis Clementino-Vaticanæ tomis sparsim prolata (3). Quare hæc codicis nostri editio, etsi ob otii defectum tenuiori eruditionis apparatu instructa, hagiographis ac rerum historicarum curiosis universim satis erit, uti confidimus, accepta et utilis.

Codex iste paginas complectitur quadraginta sex, singulas, præter ultimam breviorem, 24 × 15 centimetris nitidissimæ scripturæ nestorianæ constantes. Descri-

(1) Verba sunt Ill. Georg. Ebedjesu Khayyath in opere : *Syri Orientales seu Chaldæi, Nestoriani et Romanorum Pontificum primatus*, Romæ 1870, p. 163. — (2) *Mar*, latine *dominus*, nomen excellentiæ quo Syri sanctos atque etiam episcopos aliosque viros præstantes designare solent. — (3) Adæi seu Thaddæi ad Agbarum sive Abgarum, Edessæ regulum, missionem memorant Eusebius, *Hist. eccl.*, lib. I, cap. 13 ; vetus codex syriacus quem edidit Cureton in : *Ancient Syriac documents*, pp. 6-23 ; Leroubna Edessenus et Moyses Khorenensis in *Collection des historiens arméniens*, Paris. Didot, 1867. De Mari vero consule *Bibl. Orient.*, tom. I, p. 10; tom. II, p. 387 sqq.; tom. III, part. I, pp. 299, 306, 341, 506 sq., 584 sqq. ; part. II, pp. 4 sq., 17-24.

ptus fuit in Alqosch, pago itinere decem circiter horarum a Mossula ad septentrionem distante, mense Nisan (Aprili) 1881 (1), nobisque dono missus ab illustrissimo Georgio Ebedjesu Khayyath, civitatis Amidæ, quam hodie Diarbekir nuncupant, archiepiscopo chaldæo. Idem ille præsul, rei ecclesiasticæ ac litterariæ suæ gentis peritissimus, in difficultatibus nonnullis quas identidem textus objiciebat enodandis sese perpetuo exhibuit officiosissimum : cui propterea et quod plura et majoris momenti documenta, præsertim *Acta Martyrum* (2), mihi pretio comparandi copiam fecerit, grates meas hic publice referre lubet.

Exstat quoque Romæ, in bibliotheca Em. Cardinalis Howard, Vita beati Maris syro-chaldaice scripta atque ex eodem fonte Alqoschiano derivata ; nec alibi, quod equidem sciam, reperitur in Europa quam penes D. Ed. Sachau, in Berolinensi academia professorem, qui eam sibi occasione itineris per Mesopotamiam instituti (3) acquisivit, quique meum apographon cum suo perhumaniter contulit et diligentissime, notatis in margine paucis nulliusque fere momenti lectionibus variantibus. Apographon vero utrumque ad unum idemque descriptum fuit exemplar, quod in archivo ecclesiæ Alqoschianæ servatur.

Undenam vero manuscriptum Alqoschianum sit desumptum et qua præcise ætate historia Mar Maris fuerit composita, nobis adhucdum incompertum est ; itemque ignoramus quisnam ejus exstiterit auctor, quamquam is uti cujusdam cœnobii sancti Maris nomine et reliquiis insignis monachum sese prodit. Haud improbabiliter tamen conjeceris illum seculo quinto vel sexto vixisse suamque e

(1) Ad calcem ultimæ paginæ, amanuensis noster incompta manu hæc adjecit :

ܘܕܥ ܐܘ ܡܪܝ ܩܪܘܝܐ ܡܗܝܪܐ ܕܐܝܟ ܕܣܒܪܐ ܡܫܬܟܚܝܢ
ܒܝܬ ܦܠܘ̈ܛܐ ܘܒܨܝܪ̈ܐ ܒܗܕܐ ܬܫܥܝܬܐ. ܕܒܕܠ ܐܨܚܬܐ
ܒܝܕ ܐܝܬܘܗܝ ܕܫܡܫܐ ܥܝܣܐ ܐܩܘܪܝܐ ܟܬܒܬܗ̇ ܘܢܣܒܬܗ̇.
ܐܢܬ ܗܟܝܠ ܒܦܘܠܚܢܟ ܡܫܒܚܐ ܩܒܠܝܗ̇ ܠܐܨܚܬܐ ܐܚܪܢܝܬܐ ܐܢ
ܡܫܟܚܐ ܠܟ ܘܬܪܘܨ ܒܚܘܒܐ ܠܦܠܘ̈ܛܐ ܕܒܗ̇. ܘܨܠܝ ܥܠܝ ܒܛܝܒܘ
ܐܡܝܢ. ܐܬܟܬܒܬ ܫܢܬ ܐܦܦܐ ܠܡܪܢ : ܠ : ܒܢܝܣܢ : ܒܐܠܩܘܫ
ܠܢܛܪܬܐ : ܒܐܝܕܝ̈ ܡܚܝܠܐ ܐܒܪܗܡ ܕܒܝܬ ܩܫܐ ܕܡܬܩܪܝܐ
ܕܒܝܬ ܫܟܘ̈ܢܐ Et scito, o domine lector peritissime, reperiri, prout equidem opinor, sphalmata et defectus in hac historia, quia ad exemplar manuscriptum clerici Isa Aqurensis illam descripsi atque transsumpsi. Tu igitur in operam tuam laudabilem suscipe hoc exemplar alterum, si tibi occurrat, et pro caritate tua corrige sphalmata quæ in eo sint, et benigne exora pro me, amen. — Scriptum fuit anno Domini 1881, 30 Nisan, in Alqosch servanda, per manus infirmi Abraham, ex Beth-Qascha, alias Beth-Schekwana. — (2) De quibus videsis quæ adnotavi in ephemeride cui nomen *Le Muséon*, tom. II, p. 143. — (3) Quod ipse descripsit in opere *Reise in Syrien und Mesopotamien*, Leipzig, Brockhaus, 1883.

traditionibus popularibus compilasse narrationem. Etenim id sane constare videtur, auctorem non nisi sat diu post Papam, qui seculo IV ineunte Seleuciensem rexit ecclesiam, scribere potuisse, quippe quum illum non tantum memoret, sed et immani anachronismo immediatum Mar Maris faciat successorem et heredem, nisi tamen illic agnoscenda sit temera posterioris cujusdam interpolatio. Ex alia parte in tota lucubratione nihil est quo aut Mohammedanici imperii aut Nestoriani dogmatis, quod jam seculo sexto omnes illius regionis perverterat ecclesias, dominatio indicetur. Præterea oppidorum ac regionum nomina nonnulla ab iis quæ apud Arabum scriptores comparent, quodam antiquitatis colore distant; denique historia nostra fons esse videtur ex quo posteriores historiographi hauserunt, scilicet seculo duodecimo Mares Salomonis filius, decimo quarto Amrus Matthæi (1), alii.

Ast quæstio superest difficilis, veritatem in narratione nostra historicam ab admixtis fabulis aut sequioris ævi commentis critico examine secernere; quod equidem peritioribus aut certe alii tempori remittendum censeo. Interim de ipsa substantia ambiget nemo; nam S. Marim ævo apostolico in illis regionibus evangelium prædicasse testimoniis constat idoneis atque perpetuis. Juvat ea allegare quæ in hanc rem mihi transmisit pluries laudatus archiepiscopus Khayyath, quæque sic habent : *Quod S. Mares evangelium prædicaverit in iis locis quæ sigillatim Acta ejus anonyma memorant, concordat cum iis quæ adducit Assemanus ex authenticis scriptis, nestorianis et jacobiticis : quod magni faciendum est. Et inde est quod antiquissimam liturgiam suam Nestoriani duobus apostolis suæ gentis adscribunt, id est Adæo et Mari. Sicut Adæi, ita et Maris commemorationem faciunt in officio magno,* Circuli *dicto* (2), *ut advertit Assemanus et adhuc in usu nostro est. Majus pondus facit inventio reliquiarum S. Maris anno 1879 facta in ruinis pervetustæ ecclesiæ S. Samonæ, apud Carmelesch, ad orientem Mossulæ :*

(1) De his cfr. Assemanum. *Bibl. Orient.*, tom. III, part. I, pp. 554 et 580 ; item Khayyath, *op. cit.*, pp. 106 sq., 133. — S. Mares recensetur inter patriarchas Orientis a Salomone Bostrensi episcopo in *Libro apum*, ab Anonymo Amidensi, ab Elia episcopo Damasceno (apud Assemanum. *Bibl. Orient.*, tom. II, p. 387 sqq.) : et tandem ab Amro (ibid., tom. III, part. II, p. 584). — (2) *Circulus*, ܚܘܕܪܐ *(Hudra)*, est liber liturgicus, quo continentur officia diebus dominicis, feriis quadragesimæ aliisque diebus nonnullis recitanda. — De cultu S. Maris hæc habet Ill. Khayyath : “ *Fundatorem suæ primatialis ecclesiæ, quæ decursu temporis patriarchalis evasit, præter Thomam et Adæum, magis proprie Marim celebrant Chaldæi. Prima et antiquior ceteris, qua semper usi sunt Chaldæi, liturgia nomine duorum apostolorum est inscripta et pervulgata, nihilque præ se fert quod authenticitati huic ejusdem adversetur. Laudatorum trium apostolorum uniuscujusque specialem memoriam in* OFFICIO SUO MAGNO *iidem colunt : Thomæ quidem apostoli die 3 Julii ; Thaddæi autem dominica V post Resurrectionem ; et Maris feria VI hebdomadæ II æstatis, h. e. hebdomadæ IX post Pentecosten. Magna cum veneratione semper ecclesia et cœnobium et schola S. Maris in Dor-Kena in Babylonia ipsis fuere, donec superstitio Mohammedana illud monumentum una cum ceteris fere omnibus solo æquarit, in postrema præsertim vastatione propemodum irremediabili, quæ in illa regione, ut alias memini, christicolas cunctos, licet schismaticos, qualiter tunc ibidem existimantur fuisse fere omnes, letali affecit excidio.* Syri Orientales, *etc.*, p. 163.

quæ reliquiæ, in arcula marmorea positæ, inventæ sunt una cum reliquiis S. Jesusabran, martyris seculo sexto, passi sub Chosroë, cujusque vitam scripsit Jesujabus Adiabenus, patriarcha. quam possideo exaratam a me ad codicem Vaticanum anno 1870. Item auctor anonymus Actorum martyrum Beth-Seleuciensium. quæ habentur in collectione (1) *codicis Amidensis a me missi ad Ill. J.-B. Abbeloos in Belgium, meminit adventus S. Maris in regionem Beth-Garmæorum, hujusque prædicationis una cum S. Adæo. Ille autem scripsisse videtur seculo saltem sexto. Ergo, quoad substantiam facti, nulla potest esse prudens dubitatio circa genuinitatem Actorum S. Maris anonymorum.* Ita ille.

Jam antequam præfandi finis fiat, verbum addendum censeo de versione nostra, in qua nonnemo forte e lectoribus latinum sermonem concinnum magis atque limatum desideret; verum quisquis scriptis orientalibus vertendis ipse incubuerit perspectum habet facilius longe esse in hujusmodi labore elegantiam quam textum sectari. Quantum equidem potui verborum fui tenacissimus, nolens commentatorem agere aut paraphrasten, sed scriptoris chaldaici fidus esse interpres.

Denique characteres quibus nostra editio prodit, sunt estrangelici seu στρογγύλοι, antiquissimæ Syrorum scripturæ typum referentes, quos nuper Bollandiani socii sibi compararunt et nunc primum in Belgio adhibentur. Hac de causa amanuensis nostri chaldæi puncta diacritica. quæ ex usu scripturæ nestorianæ habet multiplicia nec ceterum necessaria, plerumque negligere fuit opus.

Textui Actorum præmittimus ac lectori prælibanda exhibemus quæ in eamdem rem tradunt scriptores orientales posterioris ætatis. Audiatur primo Barhebræus.

Post Thomam apostolum Adæus, unus e septuaginta præconibus. — *Anno ab ascensione Domini trigesimo. hoc est Tiberii Cæsaris decimo quinto, Adæus Edessam venit, quo tempore regnabat Abgar qui exspectabat regnum Dei atque sanationem a lepra sua, cujus causa Uchama* (niger) *appellabatur, scilicet per antiphrasin, eo quod totum ipsius corpus candidum erat et albescebat ex lepra. Hic igitur cum Adæi adventum intellexit, magno affectus est gaudio illumque apud se excepit, credititque et baptizatus est atque a morbo suo curatus fuit. Adæus autem sumptibus Abgari regis Edessæ ecclesias exstruxit.*

(1) Constat hæc collectio duobus tomis, quorum prior 771, alter 731 paginas complectitur. Textus ad quem hic alluditur, reperitur tomo II, p. 118:

ܗܘܝ ܗܟܝܠ ܡܕܝܢܬܐ ܒܚܢܦܘܬܐ ܡܢ ܕܐܬܒܢܝܬ ܥܕܡܐ ܠܡܐܬܝܬܐ

ܕܫܠܝܚܐ ܩܕܝܫܐ : ܐܕܝ ܘܡܪܝ : ܗܢܘܢ ܕܐܫܬܠܚܘ ܡܢ ܪܘܚܐ

ܕܩܘܕܫܐ ܠܣܒܪܘܬܐ ܕܐܬܪܢ. i. e.: Permansit igitur oppidum (Beth-Seleucia) in ethnicismo, ex quo fuit ædificatum usque ad adventum sanctorum apostolorum Adæi et Maris, qui missi fuerunt a Spiritu sancto ad evangelizandam nostram regionem. — Cfr. Khayyath, *Syri Orientales seu Chaldæi*, etc., p. 164; item G. Hoffmann, *Auszüge aus syrischen Akten persischer Märtyrer*, p. 45; ac Mösinger, *Monumenta syriaca ex Romanis codicibus collecta*, vol. II, p. 63-75.

Edessa cum duobus discipulis suis Aghæo et Mari in Orientem profectus, ibi evangelicam fidem prædicarunt. Postea Edessam reversi invenerunt regem fidelem Abgarum jam obiisse ejusque loco suffectum filium ejus ethnicum, christianorum inimicum. Ab eo Adæus apostolus die trigesima Tamuz (Julii) *occisus, in ecclesia quam ipse Edessæ ædificaverat, sepultus fuit.*

Post Adæum evangelistam Aghæus, ejus discipulus. — *Hic vestes sericas regi Abgaro texebat, et post necem Adæi, magistri sui, fugit in Orientem. Cœpitque prædicare in tota Perside, Assyria, Media, Babylonia itemque Beth-Huzæis et Gelis usque ad regionum Indicarum fines. Deinde reversus est Edessam, quia timebat ne fides illic ob filii Abgari regis ethnicam superstitionem deficeret. Quum vero Edessam pervenisset, jussit eum Abgari regis filius serica sibi texere quemadmodum patri suo fecerat. Cui Aghæus :* Quo tempore, *inquit,* magister meus gregem Christi pascebat, equidem patris tui opus exercui; nunc vero quum mihi commisit pascendi munus, aliud negotium exsequi non possum. *Quamobrem ethnicus ille indignans, confractis ejus tibiis, eum occidit.*

Post Aghæum Mares, alter Adæi discipulus. — *Hic Mares, interfecto socio suo Aghæo, jam Edessæ consistere nequivit, sed migravit in Orientem, prædicavitque in Assyria et in universa terra Sennaar. Ferunt ejus tempore tercentas et sexaginta ecclesias fuisse ædificatas in Oriente. Primum quidem docuit incolas Beth-Garmai, postquam ingentes ab eis vexationes pertulisset; deinde petiit Seleuciam, urbem Persarum regiam, quam Seleucus rex, unus ex Alexandri Magni servis, condiderat, et cui postea proxima ædificata fuit alia urbs, Ctesiphon appellata. Hanc quum ingressus est Mares, invenit magiæ deditam. Ipsis autem adventus ejus diebus quidam e civitatis proceribus gravi morbo ægrotavit : adiit eum Mares ac super eum vivificum crucis signum signavit. Tum aperuit oculos suos ægrotus dixitque adstantibus :* Vidi hunc peregrinum velut quempiam cœlo delapsum qui me manu apprehensum erexit, quumque aperuissem oculos vidi eum juxta me sedentem. *Quamobrem Mares ab incolis urbis exceptus est tanquam angelus Dei, multosque ex eis docuit et baptizavit. Ecclesias præterea in eadem urbe exstruere cœpit, mansitque ibi quindecim annos, confirmans eos in fide. Inde egressus, vicinas regiones omnes obivit, virtutes et prodigia stupenda efficiens. Expletis autem in prædicatione annis tribus et triginta, migravit ad Dominum in vico qui Badrana appellatur, atque in ecclesia quam ipse ibi ædificaverat sepultus est.*

Hucusque Barhebræus (1). Quæ jam sequuntur, desumpta sunt ex Amro (2). *Mar Mares, unus ex duobus legatis quos Abgarus, Edessæ rex, ad Christum Dominum misit, rogans eum ut adveniret seque a morbo quo laborabat curaret : alter enim pictor erat, quem idem Abgarus imaginem Christi servatoris depingere jusserat. Quum autem epistolam Christo reddidissent, dominum Thomam jussit responsum dare, scripsitque responsum syriace : epistola enim ab Abgaro transmissa syro sermone exarata erat ; tradiditque epistolam apostolo domino Mari, ad*

(1) Gregorii Barhebræi *Chronicon eccles.* ed. Abbeloos et Lamy, sect. 2ª, tom. III, coll. 11-20. — (2) *Bibl. Orient.*, tom. III, part. II, p. 18 sqq.

Abgarum deferendam... At vero dominus Mares apostolus quum memoratam epistolam ad Christum Dominum attulisset, eo viso sermonibusque ejus auditis credidit in eum, et in numerum discipulorum aggregatus fuit. Quem tamen Servator cum discipulis diu manere noluit, sed jussit confestim ad Abgarum cum responsoriis litteris reverti et ex urbe Edessa non recedere, donec gratiam ibi acciperet : quandoquidem tempus crucifixionis appropinquabat. Mansit itaque hic apostolus Edessæ usque ad domini Adæi adventum, cui et socium sese adjunxit, et una cum ipso evangelicam doctrinam prædicavit. Ab Adæo autem et domino Thoma sacerdotium accepit : ambo siquidem patriarcham eum in universo Oriente instituerunt. Hi vero tres discipuli eorumque successores auditoresque totam Orientis regionem docuerunt a transitu Euphratis fluvii usque ad extremas Orientis partes.....

Quod si aliquando aliquas Orientis partes cum iis Matthæus evangelista obierit, non tamen Nisibis et Assyriæ fines transgressus est, sed iis lustratis mox rediit. Item Bartholomæus regiones quidem hasce aliasque peragravit, et in majori Armenia prædicavit; sed ibi non substitit, verum ad partes Indorum se contulit, ubi et pellis illi detracta fuit. Petrus denique quum Babylonem venisset, rediit. At dominus Thomas Indos Sindosque docuit, subjectasque regiones lustravit usque ad extremos Orientis fines. Adæus vero Edessæ prædicavit, et in Athur, et in Mosul, et in Haza, et in Arzan, et in Perside, et in Gebalæ terris, et usque ad Gog et Magog. Mares autem Radani primum, deinde Modainæ fidem prædicavit magno cum labore ingentique cura; namque ibi Persarum regia erat, ejusque urbis incolæ potiori ex parte Magi. Mox Dor-Kenæ et Cascaræ : et huic quidem episcopum instituit, qui primus in iis regionibus ordinatus est; atque idcirco primas omnium tenet, estque sedis patriarchalis custos. Demum se contulit ad annuntiandum evangelium cunctis partibus terræ Babylonis, et utriusque Arachæ, et Huzitarum, et Jamanæ et insulis, et Arabiæ sceniticæ et Nagranæ, et insulis maris Jamanæ et maris Indiarum : nec destitit universas hasce regiones obire et loca etiam quibus dominus Adæus fidem nuntiaverat invisere, ibique catechizare, baptizare, docere, ecclesias exstruere, morbos curare, signaque et prodigia patrare, donec plurimos ad fidem convertit christianamque religionem in illis partibus mirifice propagavit. Tum vero Modainam reversus, domicilium suum in ea sedemque patriarchalem fixit confirmavitque, præcipiens ut Catholicus non alibi in patriarcham Orientis quam Modainæ ordinaretur. Quum sacram liturgiam celebraret aut ordinationes faceret, albo pallio utebatur. Supervixit Adæo socio suo in munere prædicationis annos tres supra triginta; quumque morti proximus esset, præcepit ut successorem sibi ex urbe Hierusalem quærerent. Decessit sexta feria secundæ hebdomadæ æstatis, die 19 Julii, anno Græcorum tercentesimo nonagesimo tertio, sepultusque est ad dexteram altaris in majori Dorkenæ ecclesia.

Tandem hæc adducere juvat ex Mari, Salomonis filio (1) : *Dominus Mares apostolus, cujus precibus fideles omnes serventur, unus fuit ex iis quos septuaginta*

(1) *Bibl. Orient.*, ibid., p. 22 sqq.

discipuli ordinarunt, genere hebræus. Prædicationis initium fecit a Babylone, quam christiana fide imbuit. Sed et Huzitas docuit ceterasque Deglatæ (Tigris) *provincias et Persidem, et Cascaram, et Radana. Erat ibi vir quidam opulentissimus, nomine Helcana, qui tercentum et sexaginta ecclesias ædesque ac domos exstruxit, assignato singulis reditu. Mares vero Seleuciam petiit, quæ et Modaina dicitur et ad orientem solem posita est, Ctesiphon vero ad occidentem : eam autem Seleucus, unus ex Alexandri servis, ædificavit, etsi alii dicunt Modainam a Semiramide, Babylonis regina, conditam. Marim Dionysius presbyter secutus est. Quum autem Seleuciam venisset, Magorum sectam in ea vigentem reperit, cunctosque voluptatibus deditos. Adæum itaque per literas rogavit, ut alio migrandi sibi potestatem faceret ; at ille sub canonicis pœnis præcepit ne illinc discederet.* (Hic auctor miracula quædam subjungit ab ipso Mari perpetrata in conviviis Magorum Seleuciæ, quæ Syri ܦܘܩܪ̈ܐ *Phucre* vocant : quæ hic referre nec vacat, nec operæ pretium est.) (1). *Ecclesias autem quamplurimas mirifice exstruxit, quas inter ecclesiam majorem Modainæ et ecclesiam Dortæ in Bagdadensium urbe, quum Tirhanam regrederetur (Mar-Abas autem Modainæ ecclesiam, uti modo est, postea ampliavit) : abiitque Dor-Kenam, ubi erat nobilis matrona, Kona nomine, quæ ad fidem adducta sacroque initiata baptismo (credidit autem quum a lepra curata esset), prædium suum Mari concessit, qui Pyreum in ædem convertit, ubi postea conditus est. Inde Cascaram migravit. Erant autem Cascarenses idolorum cultores ; quumque fidem suscepissent, confractis idolis, ab ipso edocti baptizatique sunt : ordinavitque iis episcopum, qui primus omnium institutus est ; ideoque sedes Cascaræ reliquis sedibus præcedit : etsi alii dicunt sedium ordinem non ante definitum fuisse quam sanctus Maruthas, Maiapharchinensis episcopus, concilium cum sancto Isaaco Catholico celebrasset : et in eo quidem concilio canones conditos ; quorum unus is erat, ut Cascaræ episcopus omnium episcoporum primas teneret sedisque* patriarchalis *custos esset. Dasemsanam præterea Mares lustravit, et usque ad mare Persicum progressus est. Depinxit autem in ecclesiis imaginem Deiparæ, necnon icones justorum et Domini nostri effigiem, ut eorum aspectu corda fidelium illustrarentur ; idque Dominum ipsum imitando, qui mandylium cum sua impressa imagine ad Abgarum miserat. Denique ad paradisum translatus est, et cadaver in Dorkena sepultum. Præfuit triginta tres annos. Quod autem Modainæ ecclesia Coche appellata est, hanc causam referunt : erant nempe Coche mapalia Acrahi Mardansaæ, principis Ctesiphontis, cujus filiam quum sanctus Mares curasset, ab eodem locum illum dono accepit. Mar-Abas eamdem ecclesiam expensis Abdelmessiæ Hirtensis ampliavit. Ferunt, quum Abraham tertius Catholicus tumulum sancti Maris aperuisset, crabrones ex eo prodiisse ejusdemque Abrahæ in os involasse. Antequam decederet, Abilam Mares petierat, ibique ecclesiam ædificarat, ubi nunc Joannis Dilamitæ cella visitur, cujus monachi ædes illas incolunt ad hæc usque tempora. Obiit S. Mares anno Alexandri nonagesimo tertio supra tercentesimum, hebdomada secunda post eam quæ Apostolorum dicitur, die decima nona Julii.*

(1) Hæc in parenthesi posita animadversio est Assemani.

ܬܫܥܝܬܐ

ܕܡܪܝ ܡܐܪܝ ܫܠܝܚܐ[1] ⁘

ܒܚܝܠ ܐܠܗܐ ܟܬܒܝܢܢ ܬܫܥܝܬܐ ܕܡܪܝ ܡܐܪܝ ܫܠܝܚܐ ܚܕ ܡܢ ܫܒܥܝܢ. ܡܪܢ ܢܥܕܪܢܝ ܐܡܝܢ .oo. ܡܢ ܒܬܪ ܕܡ ܚܡܫܬܥܣܪܐ ܫܢ̈ܝܢ ܕܡܡܠܟ ܗܘܐ ܛܒܪܝܘܣ ܩܣܪ. ܟܕ ܥܒܪ ܕܢܫܠܡܘܢ ܡܝܬܪܬܐ ܢܣܒ ܬܠܬ ܫܢ̈ܝܢ ܕܡܕܒܪܢܘܬܗ ܕܡܪܢ ܝܫܘܥ ܕܥܡ ܒܢܝ̈ܢܫܐ. ܗܢܝܢ ܕܒܗܝܢ ܦܘܪܩܢܐ ܕܟܠܗ ܥܠܡܐ : ܕܥ̈ܠܝܐ ܘܬܚ̈ܬܝܐ ܐܬܓܡܪ. ܒܙܒܢܐ ܕܩܪܒ ܗܘܐ ܠܗ ܣܘܟܐ ܕܡܕܒܪܢܘܬܐ ܕܦܪܘܩܐ : ܠܘ ܒܠܚܘܕ ܝܗܘ̈ܕܝܐ : ܐܠܐ

[1] ܒܫܢܬ ܩܟܗ ܠܡܪܢ : anno Domini 125 *add.* S., hoc est *apogr. cl.* Sachau, de quo vide *Proleg.*

Historia Mar Maris apostoli.

Vivente adhuc in terris Christo, effigies ejus depicta fuit, et fama miraculorum ejus

1. Per virtutem Dei scribimus historiam Mar Maris apostoli, unius ex Septuaginta. Dominus adjuvet me! Amen.

Expletis annis quindecim regni Tiberii Cæsaris, quum jam in eo erant ut exitum præstantissimum haberent tres anni œconomiæ (1) Domini Jesu inter homines, intra quos redemptio universorum, supernorum atque infernorum perfecta est, eo tempore quo jam consummanda (2) erat œconomia Salvatoris, tum non inter Judæos tantum,

(1) ܡܕܒܪܢܘܬܐ *gubernationem, regimen* significat. Quæ vox, ubi de Deo agitur, *providentiam* notat; si de Christo, gesta ac facta Ejus in carne, incarnationem Ejus et vitam, quam græci Patres οἰκονομίαν vocant; nam “ οἰκονομία illa “ complectitur quæ spectant ad statum operationemque Dei ad nostram sese “ conditionem applicantis, quam et ἔνσαρκον οἰκονομίαν Græci, Latini incarnationem et vitam in carne Christi redemptoris appellant. „ Et “ cum de Christo “ loquuntur veteres, naturas in illo discernunt duas; et uni, hoc est divinæ, “ θεολογίας nomen, humanæ vero οἰκονομίας assignant. „ Ita Petavius, *De incarnat. Verbi*, lib. IV, cap. I, n. 1; et *Proleg.* cap. I, n. 1. — (2) Pressius: *eo tempore quo imminebat terminus œconomiæ Salvatoris.* Est enim ܣܘܟܐ idem ac *terminus, scopus* seu *causa finalis.*

ܒܟܠܗܘܢ ܥܡ̈ܡܐ ܪܗܛܬ ܣܒܪܬܐ ܕܡܕܒܪܢܘܬܗ. ܘܠܘܬ ܡܪܢ
ܩܪܒܝܢ ܗܘܘ. ܘܚ̈ܝܐ ܢܣܒܝܢ ܗܘܘ. ܘܥܠ ܣܒܪܐ ܕܥܠܡܐ
ܕܥܬܝܕ ܠܗܘܢ ܡܣܒܪ ܗܘܐ. ܗܢܝܢ ܕܠܘ ܒܡ̈ܠܐ. ܐܠܐ ܐܦ
ܒܥܒܕܐ ܠܗܘܢ ܚܙܝܢ ܗܘܘ. ܘܚܦܝܛ ܡܢ ܠܘܬܗ ܐܙܠܝܢ ܗܘܘ.
ܟܕ ܫܘܪܝܐ ܕܚܛ̈ܗܝܗܘܢ ܘܒܘܠܫܐ ܕܐܘܠܨ̈ܢܝܗܘܢ ܢܣܒܝܢ ܗܘܘ.
ܘܥܠ ܐܦ̈ܝ ܗܕܐ ܒܕܡ̈ܘܬܐ ܕܡ̈ܘܢ ܠܕܡܘܬܗ ܘܠܨܠܡܗ
ܕܡܪܢ ܣܓܝܕܐ: ܘܫܪܝܪܐܝܬ ܨܝܪܝܢ ܗܘܘ: ܐܝܟ ܕܡܚܘܐ ܚܕ
ܡܢ ܠܒܝ̈ܫܝ ܐܠܗܐ. ܕܟܕ ܐܬܝܬ ܠܝ ܒܙܒܢ ܠܩܣܪܝܐ ܕܦܝܠܝܦܘܣ:
ܚܙܝܬ ܬܡܢ ܨܠܡܗ ܕܦܪܘܩܢ ܡܫܝܚܐ ܕܒܦܓܪ. ܐܢܬܬܐ ܕܐܡ[1]
ܗ̇ܝ ܕܟܬܝܒ ܥܠܝܗ̇ ܒܐܘܢܓܠܝܘܢ: ܕܫܢ̈ܝܢ ܬܪܬܥܣܪܐ ܪܕܐ
ܗܘܐ ܕܡܗ̇: ܚܙܝܬ ܥܠ ܬܪܥܐ ܕܒܝܬܗ̇: ܟܕ ܩܐܡ ܥܠ ܟܐܦܐ
ܪܡܬܐ: ܨܠܡܐ ܚܕ ܕܢܚܫܐ. ܘܒܪܟܐ ܥܠ ܒܘܪ̈ܟܝܗ̇: ܘܦܪܣܐ
ܐܝܕܗ̇ ܠܩܕܡܘܗܝ، ܘܡܬܟܫܦܐ ܐܝܟ ܕܠܕܡܘܬܐ. ܘܠܘܩܒܠܗ̇
ܬܘܒ ܩܐܡ ܨܠܡܐ ܐܚܪܢܐ ܕܢܚܫܐ: ܕܓܒܪܐ ܚܕ ܕܡܥܛܦ

[1] S. *om.* ܕܐܡ

sed inter omnes gentes cucurrit illius salvificæ œconomiæ prædicatio, istæque ad Dominum accedebant et salutem recipiebant; hic autem super spe seculi futuri illis evangelizabat talia quæ non modo per verba, sed etiam in opere ipsis apparerent. Porro animose ab illo discedebant, liberatione ab afflictionibus suis ac peccatorum remissione accepta. Et propterea variis sub formis similitudinem et imaginem Domini nostri adorabilis veraciter delinearunt, prout significat quidam e deiferis (1), scilicet : Quum venissem aliquando Cæsaream Philippi, vidi illic imaginem redemptoris nostri Christi in corpore; etenim ad limen domus mulieris istius de qua scriptum est in Evangelio per annos duodecim fluxisse ejus sanguinem, vidi rupi celsæ erectam statuam quamdam æneam procumbentem in genua, manumque suam protendentem et veluti simulacro alii supplicantem; nam ex ejus conspectu stabat alia statua ænea cujusdam

(1) Sequentem historiam narrat quoque Eusebius, *Hist. eccl.*, lib. VII, cap. 18.

ܦܪܝܣܐ : ܘܡܦܫܛ ܐܝܕܗ ܥܠ ܗܕܐ ܐܢܬܬܐ. ܗܢܐ ܕܝܢ ܐܪܕܝܠܬܐ ܕܡܘܬܗ ܗܘ̇ ܕܦܪܘܩܢ ܐܝܟ ܕܐܣܗܕܘ ܟܠܗܘܢ ܗܢܘܢ ܕܐܬܥܕܪܘ ܡܢ ܡܪܢ ܘܦܪܘܩܢ : ܨܪܘ ܗܘܘ ܨܠܡܗ ܒܕܘܟ ܕܘܟ ܒܣ̈ܡܡܢܐ ܙ̈ܗܝܐ. ܘܡܫܬܟܚܝܢ ܐܢܘܢ ܥܕܡܐ ܠܗܫܐ. ܡܛܠ ܕܡܫܪܝܐܝܬ ܥܡܠܐܝܬ ܒ̈ܢܝܐ ܕܚܢܦܘܬܐ : ܐܝܟ ܕܠܦܪܘܩܐ ܒܗܢܐ ܐܣܟܡܐ ܡܝܩܪܝܢ ܗܘܘ ܠܗ ܗܟܢܐ. ܠܘ ܒܠܚܘܕ ܕܝܢ ܗܕܝܘܛܐ. ܐܠܐ ܘܐܦ ܥܕ ܡܠܟܐ ܦܫܛܬ ܣܒܪܬܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ ܐܝܟ ܡܐ ܕܝܠܦܢ ܡܢ ܬܫܥܝ̈ܬܐ ܥܬ̈ܝܩܬܐ. ܕܒܙܒܢܐ ܗܘ̇ ܕܒܗ ܗܘܐ ܠܗ ܢܚܫܐ ܕܦܪܘܩܢ : ܦܪܚ ܛܒܐ ܕܐܣܝܘܬܗ ܕܦܪܘܩܢ ܡܫܝܚܐ ܥܕܡܐ ܠܘܬ ܐܒܓܪ ܡܠܟܗ ܕܐܘܪܗܝ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܠܗܢܐ ܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܟܘܪܗܢܐ ܩܫܝܐ : ܐܝܟܢܐ ܕܒܐܡܘܢܐ ܚܒܫ ܗܘܐ ܠܗ. ܟܐܒ ܦܪ̈ܓܠܐ. ܘܫܡܥ ܥܠ ܦܪܘܩܢ ܕܥܒܕ ܗܘܐ ܚ̈ܝܠܐ ܘܬܕܡܪ̈ܬܐ. ܘܟܬܒ ܠܗ ܐܓܪܬܐ :

viri pallio induti et manum suam ad illam mulierem extendentis; isthæc autem imago similitudinem referebat Salvatoris nostri, prout ii qui a Domino salvatore nostro adjuti fuerunt contestantur omnes. Variis in locis ejus effigiem optimis coloribus depinxerant, atque illæ adhuc hodie supersunt; initio enim idololatræ sic profano modo sub hac forma Christo tanquam redemptori honorem ipsi deferebant; nec ad plebeios tantum, verum etiam usque ad regem pervenit prædicatio regni cœlorum, quemadmodum ex antiquis historiis discimus.

excitus Abgarus, rex Edessæ, scripsit ad eum, rogans sanationem. Christus ei per litteras respondit

2. Nimirum quo tempore Salvator metam (1) contingebat, evolavit fama medendi potestatis Christi salvatoris usque ad Abgarum (2), urbis Edessæ (3) toparcham, qui quidem gravi laborabat infirmitate eaque continuo vexabatur, scilicet podagræ dolore; quumque audisset Salvatorem nostrum virtutes et miracula operari, epistolam illi scripsit,

(1) Aramaice ܢܚܫܐ, quæ vox explicata fuit supra. — (2) De Abgaro deque origine historiæ imaginis ἀχειροποιήτου videsis Ill. Hefele in *Kirchenlexicon*, ed. altera, art. *Abgar*. — (3) Nomen celeberrimæ civitati a Græcis inditum servamus. In textu vero Actorum, sicut apud syros scriptores ubique vocatur ܐܘܪܗܝ *Orhai* sive *Urhai;* hodie dicitur *Urfa*. Conjicit Sachau, *Reise*, pag. 209, incolarum 50,000 in oppido nunc degere, ex quibus 12,000 sint christiani, maxime armeni.

ܘܫܕܪ ܠܘܬܗ ܡܫܕܪ̈ܐ ܘܐܝܙܓܕ̈ܐ : ܐܝܟ ܕܢܐܬܐ ܠܘܬܗ
ܘܢܣܒ ܠܗ ܐܣܝܘܬܐ. ܟܬܒ ܠܗ ܕܝܢ ܒܐܓܪܬܗ ܗܟܢܐ ܀
ܐܒܓܪ ܐܘܟܡܐ ܪܫ ܐܬܪܐ ܠܝܫܘܥ ܦܪܘܩܐ ܫܠܡ ܀ ܫܡܥܬ
ܠܟ ܕܓܪ̈ܒܐ ܡܕܟܐ ܐܢܬ. ܘܪ̈ܘܚܐ ܛܢ̈ܦܬܐ ܡܦܩ ܐܢܬ. ܘܫܐ̈ܕܐ
ܛܪܕ ܐܢܬ. ܘܐܬܚܫܒܬ ܥܠܝܟ ܕܐܠܗܐ ܐܢܬ ܘܒܪ ܐܠܗܐ : ܕܐܬܝܬ
ܠܡܣܝܒܘܬܗ ܕܒܪܝܬܐ. ܒܟܘܪܗܢܐ ܒܝܫܐ ܐܝܬ ܠܝ. ܘܒܥܐܢܐ[1] ܡܢܟ
ܕܬܐܬܐ ܠܘܬܝ. ܕܬܐܣܐ ܠܗܢܐ ܟܐܒܐ. ܘܐܦ ܫܡܥܬ ܥܠܝܟ :
ܕܝܗܘ̈ܕܝܐ ܕܒܢ̈ܝ ܥܡܟ ܣܢܝܢ ܠܟ : ܘܒܥܝܢ ܕܢܒܐܫܘܢ ܠܟ. ܘܐܢ
ܨܒܐ ܐܢܬ : ܡܕܝܢܬܐ ܚܕܐ ܙܥܘܪܬܐ ܐܝܬ ܠܝ : ܕܣܦܩܐ ܠܝ
ܘܠܟ : ܘܫܦܝܐ ܠܬܪܝܢ. ܘܫܘܐ ܒܗ ܒܢܝܚܐ. ܘܐܬܘ ܐܝܙܓ̈ܕܐ
ܘܥܠܘ ܠܐܘܪܫܠܡ : ܒܬܪܥܣܪ ܒܢܝܣܢ ܝܪܚܐ. ܘܐܫܟܚܘܗܝ
ܠܡܫܝܚܐ ܒܒܝܬ ܚܕ ܡܢ ܪ̈ܒܝ ܟܗ̈ܢܐ. ܘܐܬܩܪܝܬ ܐܓܪܬܐ
ܩܕܡܘܗܝ. ܘܠܐ ܗܘܐ ܐܬܪܐ ܠܡܪܢ ܕܢܫܠܘܚ ܠܘܬܗ ܐܝܙܓ̈ܕܐ.

[1] S. *habet* ܘܒܥܐ ܐܢܐ

oratoresque ac legatos misit ad illum, ut ad ipsum veniret et sanitatem ipsi restitueret. Scripsit vero in illa epistola ad hunc modum : " Abgar Uchama toparcha Jesu servatori salutem ! Audivi a te leprosos mundari, spiritus immundos expelli atque dæmones extrudi. " Quare de te cogitavi te aut Deum esse aut Dei filium qui venisti " ad sanandam creaturam. Acri morbo laboro, et rogo te ut " ad me venias atque istam infirmitatem sanes. Præterea audivi " te a Judæis, concivibus tuis, odio haberi, eosque tibi malum " moliri. Itaque, si id tibi placet, civitatem unam parvam habeo, " mihi et tibi convenientem et utrique sufficientem, ibique quieti " erimus „ (1). Advenerunt isti legati et ingressi sunt Jerosolymam duodecima mensis Nisan. Porro invenerunt Christum in domo cujusdam principis sacerdotum et prælectæ sunt coram eo litteræ. Defuit autem Domino opportunitas legatos mittendi ad illum,

(1) Syriace edita reperitur hæc epistola apud Cureton, *Ancient Syriac documents*, p. ܒ, et Abbeloos, *De vita et scriptis S. Jacobi Sarugensis*, p. 5.

ܘܐܦܠܐ ܐܬܚܙܝܬ ܠܗ ܕܬܦܘܩ ܣܒܪܬܗ ܠܘܬ ܥܡ̈ܡܐ : ܩܕܡ ܩܝܡܬܗ. ܡܛܠܗܢܐ ܠܐ ܫܕܪ ܠܘܬܗ ܫܠܝ̈ܚܐ. ܦܢܝ ܕܝܢ ܦܬܓܡܐ ܕܝܢ ܚܒܪ ܠܗ. ܟܬܒ ܠܗ ܕܝܢ ܫܠܡܐ ܗܟܢܐ. ܥܠܝ ܟܬܝܒ : ܕܛܘܒܝܗܘܢ ܠܐܝܠܝܢ ܕܠܐ ܚܙܐܘܢܝ ܘܗܝܡܢܘ ܒܝ. ܐܠܐ ܕܝܢ ܗܫܐ : ܥܒܕܗ ܕܗܘ ܕܫܕܪܢܝ ܒܥܐ ܠܡܫܡܠܝܘ. ܐܠܐ ܡܢ ܒܬܪ ܡܚܬܝ, ܘܡܢ ܒܬܪ ܕܐܬܥܠܝܬ ܠܫܡܝܐ. ܡܫܕܪ ܐܢܐ ܠܘܬܟ ܚܕ ܡܢ ܬܠܡܝ̈ܕܝ, ܕܢܐܣܐ ܟܘܪܗܢܟ ܘܐܦ ܚܝ̈ܐ ܢܬܠ ܠܟ. ܘܐܦ ܠܐܝܠܝܢ ܕܐܝܬ ܥܡܟ. ܘܡܕܝܢܬܟ ܬܗܘܐ ܒܪܝܟܐ. ܘܒܥܠܕܒܒܐ ܠܐ ܢܫܬܠܛ ܒܗ.

ܘܐܬܬ ܐܓܪܬܐ ܠܐܒܓܪ ܡܠܟܐ. ܘܩܒܠܗ ܒܚܕܘܬܐ ܪܒܬܐ. ܘܟܕ ܫܡܥ ܠܗ ܐܝܠܝܢ ܬܕܡܪ̈ܬܐ ܕܡܬܥܒ̈ܕܢ ܗܘܝ ܒܐܪܥܐ ܕܝܗܘܕ : ܬܡܗ ܗܘܐ ܘܡܬܕܡܪ ܗܘܐ ܒܚܝܠܗ ܕܐܠܗܐ. ܘܕܠܐ ܫܘܐ ܠܗܕܐ ܚܙܬܐ : ܒܟܪܝܘܬܐ ܪܒܬܐ ܐܬܘܗܝ ܗܘܐ. ܡܢܐ ܥܒܕ ܒܗ ܡܠܟܐ ܐܒܓܪ. ܚܙܐ ܢܓ̈ܪܐ ܣܡ̈ܝܢܐ ܘܦܩܕ ܐܢܘܢ :

neque etiam ipsi visum est evangelium ad gentes ante ipsius resurrectionem exire; atque idcirco apostolos ad eum non misit. Interim responsum dedit illi, pacem rescribens hoc modo : “ Scriptum est de “ me : Beati qui non viderunt me et crediderunt in me. Ast vero “ nunc opus Ejus qui misit me necesse habeo perficere ; sed post “ resurrectionem meam et quum ascendero in cœlum, mittam ad te “ unum e discipulis meis qui morbum tuum sanet et salutem conferat tibi atque iis qui tecum sunt. Et urbs tua erit benedicta, nec “ adversarius in ea dominabitur „ (1).

et pictoribus a rege delegatis dedit imaginem

3. Tradita est hæc epistola Abgaro regi, qui eam magno cum gaudio excepit. Quumque ei referrent mirabilia ab illo in terra Judææ patrata, obstupuit et admiratus est Dei virtutem; quodque tali spectaculo haud dignus esset, ingenti dolore afficiebatur. Quid igitur egit

(1) Eamdem epistolam, in pluribus variantem, exhibent Cureton, *op. cit.*, p. ܒ et ܓ et Abbeloos, *op. cit.*, p. 6. Ad ultima ejus verba alludit Josue Stylites in Chronico (apud Assemanum, *Bibl. Orient.* I, 261, Martin, *Chronique de Josué le Stylite*, 1876, p. XIII et Wright, *The Chronicle of Joshua the Stylite*, 1882, pp. 5 et 6).

ܕܢܐܠܦܘܢ ܡܢ ܐܝܟܢܝܘܬܗ܆ ܘܢܨܝܪܘܢ ܘܢܝܬܘܢ[1] ܒܦܘܠܐ:
ܦܪܨܘܦܗ ܕܡܪܢ. ܕܒܨܠܡܗ ܢܚܙܐ ܐܝܟ ܕܒܦܪܨܘܦܗ. ܐܬܘ ܕܝܢ
ܨܝܪ̈ܐ ܥܡ ܐܝܙܓܕ̈ܐ ܕܡܠܟܐ. ܘܨܝܪܘܬܐ ܕܐܢܫܘܬܗ ܣܓܝܕܬܐ
ܕܡܪܢ: ܕܢܨܝܪܘܢ ܠܐ ܐܫܟܚܘ. ܡܪܢ ܕܝܢ܆ ܟܕ ܚܙܐ ܠܒܗܘܢ[2]
ܒܝܕܥܬܐ ܕܐܠܗܘܬܗ܆ ܚܘܒܗ ܕܐܒܓܪ ܠܘܬܗ. ܡܢ ܕܚܙܐ
ܐܢܘܢ ܠܨܝܪ̈ܐ ܕܠܐܘܝܢ ܕܡܫܬܥܝܢ ܠܨܠܡܐ ܕܢܨܝܪܘܢ ܐܝܟ
ܕܐܝܬܘܗܝ܆ ܘܠܐ ܐܫܟܚܘ: ܢܣܒ ܣܕܘܢܐ ܘܛܒܥܗ ܒܦܪܨܘܦܗ
ܡܚܝܢܐ ܕܥܠܡܐ: ܘܗܘܬ ܐܝܟ ܕܐܝܬܘܗܝ. ܘܐܬܬܝܬ ܗܘ
ܣܕܘܢܐ: ܘܐܝܟ ܡܒܘܥܐ ܕܥܘܕܪ̈ܢܐ ܐܬܬܣܝܡܬ ܒܥܕܬܐ
ܕܐܘܪܗܝ܆ ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ.

ܘܡܢ ܒܬܪ ܣܘܠܩܗ ܕܡܪܢ: ܟܕ ܐܬܒܕܪܘ ܫܠܝ̈ܚܐ ܒܒܪܝܬܐ:
ܐܥܒܕܬ ܛܝܒܘܬܐ ܕܐܠܗܐ. ܘܠܚܕ ܡܢ ܫܒܥܝܢ ܘܬܪܝܢ ܫܠܝ̈ܚܝܢ.
ܗܘ ܕܡܬܩܪܐ ܗܘܐ ܐܕܝ: ܕܢܩܦ ܗܘܐ ܠܬܐܘܡܐ ܫܠܝܚܐ: ܫܕܪܗ
ܬܐܘܡܐ ܚܕ ܡܢ ܬܪܥܣܪ ܠܐܘܪܗܝ ܡܕܝܢܬܐ: ܘܟܕ ܐܬܐ ܠܬܡܢ

[1] S. ܢܝܬܘܢ — [2] S. *om.* ܠܒܗܘܢ

Abgar rex? Vidit pictores sollertes, eosque jussit cum legatis suis proficisci, qui ita Domini imaginem depictam referrent, ut ejus effigie frueretur veluti ejusdem conspectu. Itaque pictores cum legatis regiis advenerunt, sed effigiem humanitatis adorabilis Domini delineare non potuerunt. Dominus autem, ut qui divinitatis suæ scientia Abgari erga ipsum affectum perspiciebat, quum vidisset pictores illos laborare ad inveniendam effigiem qua Jesum, uti est, depingerent, idque non posse, accepit sindonem eamque impressit in faciem suam Salvator mundi, et facta est sicut erat Ipse. Et allata est ista sindon et veluti fons auxiliorum reposita in ecclesia Edessæ usque in hodiernum diem.

suam expressam in sindone.

4. Jamvero post ascensionem Domini, quum apostoli per orbem dispergerentur, effecit Dei bonitas ut unus e septuaginta duobus missis, Adæus nomine, qui adhæserat Thomæ apostolo, mitteretur a Thoma, uno ex duodecim, in civitatem Edessæ. Quo ubi advenit

Post ascensionem Domini, missus a S. Thoma apostolo

ܐܕܝ: ܫܪܐ ܒܒܝܬܗ ܕܓܒܪܐ ܚܕ ܕܡܬܩܪܐ ܗܘܐ ܛܘܒܝܐ. ܫܪܝ ܕܝܢ ܕܢܥܒܕ ܬܕܡܪ̈ܬܐ. ܟܕ ܕܝܢ ܐܫܬܡܥܬ ܥܠܘܗܝ ܡܠܬܐ: ܐܘܕܥܘܗܝ ܠܐܒܓܪ. ܕܐܬܐ ܫܠܝܚܗ ܕܝܫܘܥ ܠܗܪܟܐ. ܘܫܕܪ ܡܠܟܐ ܩܪܐ ܠܛܘܒܝܐ ܘܐܡܪ ܠܗ. ܫܡܥܬ ܕܓܒܪܐ ܚܝܠܬܢܐ ܫܪܐ ܒܒܝܬܟ. ܐܣܩܝܗܝ ܗܟܝܠ ܠܘܬܝ.. ܘܟܕ̇ ܫܡܥܬܐ ܩܡ ܓܒܪܐ ܗ̇ܘ ܘܐܝܬܝܗ ܠܐܕܝ، ܠܘܬ ܐܒܓܪ. ܘܥܠ ܩܕܡܘܗܝ: ܟܕ ܟܢܫܐ ܣܓܝܐܐ: ܐܝܬ ܩܕܡ ܡܠܟܐ: ܘܟܕ ܥܠ: ܚܙܘܐ ܬܡܝܗܐ ܐܬܚܙܝ، ܠܡܠܟܐ ܡܢ ܦܪ̈ܨܘܦܗ ܕܐܕܝ.. ܘܢܦܠ ܡܠܟܐ ܘܣܓܕ ܗܘܐ ܠܦܪ̈ܨܘܦܗ ܕܐܕܝ.. ܘܪ̈ܘܪܒܢܐ ܕܝܢ ܠܐ ܚܙܘ ܬܫܒܘܚܬܐ. ܬܡܗܝܢ ܗܘܘ ܕܝܢ ܛܒ. ܕܟܕ ܓܒܪܐ ܕܠܒܝܫ ܡܐܢ̈ܐ ܨܐ̈ܝܐ: ܐܝܟܢ ܐܙܝܥܗ ܠܡܠܟܐ: ܫܘܝܗ ܕܝܢ ܡܫܝܚܐ ܬܫܒܘܚܬܐ ܕܐܝܩܪܗ: ܒܗ̇ܘ ܕܐܬܐ ܠܘܬܗ. ܥܢܐ ܐܕܝ، ܘܐܡܪ ܠܡܠܟܐ ܠܡܢܐ ܩܪܝܬܢܝ. ܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܫܡܥܬ ܥܠܝܟ: ܕܬܕܡܪ̈ܬܐ ܥܒܕ ܐܢܬ ܘܚܝܠܐ. ܘܝܕܥܬ ܕܬܠܡܝܕܗ ܐܢܬ ܕܝܫܘܥ ܕܐܡܪ ܠܝ: ܘܟܬܒ ܠܝ.

Adæus, unus e Septuaginta, regem et alios sanavit.

Adæus, divertit in domum cujusdam viri qui appellabatur Tubana (1), cœpitque patrare miracula. Quum autem rumor de eo audiretur, nuntiatum est Abgaro apostolum Jesu illuc advenisse ; rex vero Tubanam accersivit eique dixit : *Audivi virum potentem in domo tua versari ; jube illum ad me ascendere.* Itaque vir ille, nihil cunctatus, surrexit et adduxit Adæum ad Abgarum. Coram quo hic ingressus est, dum cœtus multus erat coram rege. Quumque ingressus esset, visio mirabilis apparuit regi e facie Adæi, seque prostravit rex et adoravit Adæi faciem. Magnates vero, splendorem haud videntes, mirabantur valde quomodo vir sordidis vestibus indutus sic commovisset regem; huic autem splendorem suum gloriosum Christus in eo qui venerat ad ipsum, ostenderat. Respondit Adæus et dixit regi : *Quare vocasti me?* Dixit rex : *Audivi de te quod mirabilia operaris atque virtutes, quodque discipulus es Jesu qui mihi dixit ac scripsit mihi : Post resurrectionem meam mittam ad te unum e*

(1) Is apud Eusebium, *Hist. eccles.*, lib. I, cap. ult., dicitur Τωβίας.

ܕܒܬܪܝ،[1] ܡܫܝܚܐ، ܡܫܕܪ ܐܢܐ ܠܘܬܟ ܚܕ ܡܢ ܬܠܡܝ̈ܕܝ. ܠܘܬܝ، ܟܝܢ ܐܬܝܬ ܕܬܥܒܕ ܠܝ ܐܣܝܘܬܐ. ܐܡܪ ܠܗ ܐܕܝ، ܐܢ ܬܗܝܡܢ ܢܗܘܝܢ ܠܟ ܫ̈ܐܠܬܟ. ܟܠܡܕܡ ܡܫܟܚ ܢܗܘܐ ܠܡܢ ܕܡܗܝܡܢ. ܗܝܕܝܢ ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܗܟܢܐ ܗܝܡܢܬ ܒܗ[2]: ܕܐܦ ܠܝܗܘܕܝܐ ܕܨܠܒܘܗܝ، ܨܒܝܬ ܗܘܝܬ ܕܐܫܕܪ ܚܝܠܐ ܘܐܚܪܒ ܐܢܘܢ. ܐܠܘܠܐ ܕܐܬܟܠܝܬ ܡܢ ܡܠܟܘܬܐ ܕܪ̈ܗܘܡܝܐ. ܘܒܬܪ ܗܠܝܢ ܣܡ ܠܗ ܐܝܕܐ: ܘܒܚܝܠܗ ܕܝܫܘܥ ܐܬܐܣܝܘ ܟܠܗܘܢ ܟܐܒ̈ܘܗܝ. ܘܬܡܗ ܗܘܐ ܐܒܓܪ ܘܐܬܕܡܪ. ܕܝܗܒ ܗܘܐ ܠܗ ܐܬܐ ܬܡܝܗܬܐ. ܐܣܝܘܬܐ ܕܡܢ ܟܐܒ ܪ̈ܓܠܐ. ܕܡܬܩܪܐ ܦܕܓܪ̈ܐ.[3] ܘܐܦ ܠܚܕ ܡܢ ܥܒܕܘ̈ܗܝ، ܕܫܡܗ ܗܘܐ ܥܒܕ ܒܪ ܥܒܕܘ. ܘܐܣܝܗ ܡܢ ܟܘܪܗܢܐ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ. ܘܐܦ ܗܘ ܡܚܕܐ ܢܦܠ ܥܠ ܪ̈ܓܠܘܗܝ، ܕܛܘܒܢܐ ܐܕܝ، ܘܣܓܕ. ܘܠܐܚܪ̈ܢܐ ܒܢܝ̈ ܡܕܝܢܬܗܘܢ ܐܣܝ.

[1] S. ܕܒܬܪ — [2] S. *add.* ܕܐܡܪܬ — [3] S. ܦܕܓܪܐ

discipulis meis. Ad me enim venisti ut me sanitati redderes. Dixit illi Adæus : *Si credis, fient tibi petitiones tuæ; omnia possibilia erunt credenti.* Tunc dixit illi rex : *Sic credidi in illum ut etiam contra Judæos qui Illum crucifixerunt voluissem mittere exercitum eosque delere, nisi prohibitus ab imperio Romano fuissem.* Porro post hæc imposuit illi manum, et per virtutem Jesu curatæ sunt omnes ejus infirmitates. Et obstupuit Abgar atque admiratus est, quod ei dedisset signum admirabile, sanationem scilicet e morbo pedum, qui dicitur podagra. Pariter unum ex ejus ministris, cui nomen Ebd-bar-Abdo (1), sanavit ex infirmitate qua laborabat; atque hic etiam protinus ad pedes beati Adæi procidit et adoravit. Alios denique incolas civitatis eorum sanavit.

(1) Id est *Ebd* (vel *Abd), filius Abdo ;* istud nomen pariter occurrit apud Cureton, *Anc. syr. doc.*, p. ܠܘ, ubi scribitur ܥܒܕܘ ܒܪ ܥܒܕܘ *Abdu bar-Abdu.* Apud Eusebium quoque (loc. modo cit.) dicitur Ἄβδος ὁ τοῦ Ἄβδου podagra laborasse.

ܘܟܕ ܚܙܐ ܡܠܟܐ ܘܪ̈ܘܪܒܢܘܗܝ، ܐܬܘ̈ܬܐ ܕܥܒܕ. ܫܪܝܘ ܕܢܐܡܪܘܢ ܠܗ. ܒܥܝܢ ܡܢܟ ܕܬܐܡܪ ܠܢ ܕܝܫܘܥ ܡܢܘ: ܘܡܢ ܐܠܦ. ܘܡܢܐ ܥܒܕ. ܐܡܪ ܠܗ ܐܕܝ، ܠܡܠܟܐ. ܥܕܢܐ ܗܫܐ ܥܒܪ: ܐܠܐ ܐܢ ܨܒܐ ܐܢܬ ܕܐܡܪ ܠܟ: ܦܩܘܕ ܡܢ، ܠܟܠܗܘܢ ܚܝܠܘ̈ܬܟ. ܘܐܬܐ ܐܢܐ[1] ܒܨܦܪܐ: ܘܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟ ܫܪܒܗ ܕܝܫܘܥ. ܡܠܟܐ ܕܝܢ: ܡܠܠ ܡܠܬܗ ܚܕܝܐܝܬ. ܘܦܩܕ ܟܢܫ[2] ܠܟܠܗܘܢ ܪ̈ܘܪܒܢܘܗܝ. ܘܐܬܐ ܐܕܝ، ܒܨܦܪܐ[3]: ܘܫܪܝ، ܕܢܐܡܪ ܠܗ ܥܠ ܡܕܒܪܢܘܬܐ ܐܠܗܝܬܐ. ܕܐܝܟܢ ܒܪܐ ܠܒܪ̈ܝܬܐ. ܘܐܝܟܢ ܥܒܕ ܠܟܝܢܐ ܕܒܢܝ̈ܢܫܐ: ܘܐܝܠܝܢ ܫܘ̈ܕܝܐ ܥܒܕ ܠܘܬ ܩܕ̈ܡܝܐ. ܘܥܠ ܡܐܬܝܬܐ ܕܢܒ̈ܝܐ. ܘܥܠ ܡܐܬܝܬܐ ܕܡܫܝܚ[4]: ܘܥܠ ܐܬ̈ܘܬܐ ܕܥܒܕ: ܘܥܠ ܩܝܡܬܐ ܕܡܫܝܚ ܘܣܘܠܩܗ ܕܠܫܡܝܐ. ܘܥܠ ܡܘܗܒܬܐ ܕܝܗܒ ܠܢܒ̈ܝܐ ܘܠܫܠܝ̈ܚܐ ܕܢܟܪܙܘܢ ܠܥܡ̈ܡܐ. ܘܟܡܐ ܕܫܠܝܚܐ ܐܡܪ ܗܘܐ ܡܠܟܐ ܡܫܒܚ ܗܘܐ ܠܡܠ̈ܘܗܝ. ܘܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܡܫܪܪ ܗܘܐ ܠܡܠ̈ܘܗܝ، ܒܣܘܥܪܢܘܬܐ

[1] S. ܐܢܬ — [2] *Codex* K. *Ill. Khayyath legit* ܡܪܐ — [3] K. ܠܨܦܪܐ ܕܝܘܡܐ — [4] S. ܕܡܫܝܚܐ

Omnibus per Mesopotamiam fere totam ad fidem conversis et ecclesia Edessæ plene constituta, Adæus moritur.

5. Quumque vidissent rex et proceres ejus signa ab illo effecta, cœperunt illi dicere : *Rogamus te ut dicas nobis Jesus quisnam fuerit, et quid docuerit, et quid fecerit.* Dixit autem Adæus regi : *Hora nunc præteriit; at, si me cupis loqui ad te, jube convocari omnes copias tuas, et primo mane redibo, dicamque tibi historiam Jesu.* Rex autem verbum ejus lætus accepit, ac proceres suos omnes convocari jussit. Et Adæus quidem diluculo venit, cœpitque cum illo loqui de providentia divina : quomodo creaverit creaturas, et quomodo fecerit naturam hominum; et quasnam promissiones fecerit ad protoparentes; et de adventu prophetarum, et de adventu Christi; et de signis quæ patravit; et de resurrectione Christi ac de Ejus ascensione in cœlum; et de dono quod dedit prophetis et apostolis ut prædicarent gentibus. Porro quantumcumque diceret apostolus, laudabat rex verba illius, et Spiritus sanctus confirmabat ejus verba per effectionem signorum.

ܕܐܬܘ̈ܬܐ. ܘܒܪ ܫܥܬܗ ܐܬܬܠܡܕܬ ܡܕܝܢܬܐ ܘܟܠܗܘܢ ܣܚܪ̈ܢܝܗ̇. ܘܒܥܠܬ ܐܬܘ̈ܬܐ ܕܥܒܕ ܡܪܝ ܐܕܝ، ܗܘ̈ܡ ܗܘ̈ܐ. ܟܠܗ̇ ܒܝܬ ܢܗܪ̈ܝܢܐ ܩܪܝܒ ܠܟܠ : ܐܬܬܓܪܘ ܠܗܝܡܢܘܬܐ ܕܒܡܫܝܚܐ : ܘܣܓܝ̈ܐܐ ܡܢ ܐܝܠܝܢ ܕܗܝܡܢܘ : ܡܛܢܢܝܢ ܗܘܘ ܒܕܘܒܪ̈ܐ ܕܡܫܡܠܝܘܬܐ. ܘܡܢ ܒܬܪ ܕܒܢܐ ܐܕܝ، ܫܠܝܚܐ ܥܕܬܐ ܒܐܘܪܗܝ : ܘܐܬܩܢܗ̇ ܒܟܠ ܡܕܡ ܕܘܠܐ ܠܗ̇ : ܘܐܩܝܡ ܩܫܝܫ̈ܐ ܘܡܫܡܫܢ̈ܐ ܒܗ̇ ܒܡܕܝܢܬܐ ܘܒܟܠܗܘܢ ܣܚܪ̈ܢܝܗ̇. ܢܚ ܐܕܝ، ܫܠܝܚܐ ܡܢ ܥܠܡܐ ܗܢܐ ܒܫܠܡܐ ܒܝܘܡ ܚܡܫܒܫܒܐ ܐܪܒܬܥܣܪ[1] ܒܝܪܚ ܐܝܪ. ܘܫܠܡ ܐܓܘܢܘ̈ܗܝ ܪ̈ܚܝܡܐ ܒܢܨܚܢܐ ܘܒܙܟܘܬܐ[2] .oo.

ܗܠܝܢ ܡܛܠ ܕܬܠܡܝܕܘܬܐ ܕܒܝܬ ܢܗܪ̈ܝܢ : ܗܠܝܢ ܐܬܚܫܒ. ܬܘܒ ܗܟܝܠ ܢܦܢܐ. ܕܐܝܟ ܕܪܬ ܕܫܠܡܬܐ ܕܐܠܗܐ ܡܢ ܬܡܢ. ܘܐܦ ܠܐܬܪ̈ܘܬܐ ܗܠܝܢ ܕܝܠܢ. ܘܡܛܠ ܕܠܐ ܡܫܬܟܚܐ ܬܫܥܝܬܐ ܗܕܐ ܒܓܠܝܐ : ܡܣܝܡ ܐܢܐ ܠܗ̇ ܠܡܫܠܡܢܘܬܐ ܥܬܝܩܬܐ ܕܡܬܟܬܒܐ ܒܟܬ̈ܒܐ ܕܐܝܬܝܗ̇ : ܗܟܢܐ. ܡܢ ܩܕܡ ܡܘܬܗ ܕܡܪ

[1] K. ܐܪܒܬܥܣܪ̈ܐ, S. ܐܪܒܬܥܣܪܐ — [2] ܕܙܟܘܬܐ

Statim vero sacram doctrinam accepit oppidum ejusque suburbia omnia; atque propter signa quæ per Mar Adæum fiebant, universa pene Mesopotamia pertracta fuit ad fidem in Christum. Et multi ex iis qui crediderant, exercitia perfectionis æmulati sunt. Denique postquam ædificasset Adæus apostolus ecclesiam Edessæ, eamque omnibus necessariis instruxisset, presbyteros quoque et diaconos instituisset in civitate ipsa et in omnibus ejus suburbiis, migravit Adæus apostolus ex hoc mundo in pace, feria quinta, die decima quarta mensis Yar, et consummavit certamina sua dilecta in triumpho et victoria.

6. Hæc igitur ad conversionem Mesopotamiæ pertinent. Itaque regrediamur et ostendamus quomodo religio inde propagata fuerit atque etiam ad hasce regiones nostras pervenerit. Ac quoniam vix relata reperitur hæc historia publice, componam ego traditionem antiquam, scriptis transmissam, quæ hujusmodi est : Ante mortem suam

A Mesopotamia fides per S. Marim.

ܕܛܘܒܢܐ ܐܕܝ. ܗܢܝܢ ܓܒܐ ܡܢ ܬܠܡܝܕܘܗܝ، ܚܕ ܕܫܡܗ ܡܐܪܝ.
ܐܝܟ ܕܪܚܝܡܬܐ ܠܐܠܗܐ ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ. ܘܒܕܘܒܪܐ ܕܡܝܬܪܘܬܐ
ܡܨܒܬ ܗܘܐ. ܘܣܡ ܥܠܘܗܝ ܝܡܝܢܐ: ܗܝ ܕܡܢ ܡܪܢ ܝܫܘܥ
ܡܫܝܚܐ ܐܬܝܗܒܬ ܠܗ: ܘܫܕܪܗ ܠܦܢܝܬܐ ܕܡܕܢܚܐ: ܠܐܬܪܐ
ܕܒܒܠ. ܘܦܩܕܗ ܕܢܐܙܠ ܘܢܟܪܙ ܬܡܢ ܡܠܬܐ ܕܡܪܢ.
ܘܫܢܝ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ، ܡܐܪܝ ܡܢ ܐܘܪܗܝ: ܘܫܪܝ ܒܬܘܠܡܕܐ.
ܥܕܡܐ ܕܡܛܐ ܠܢܨܝܒܝܢ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܡܢ ܒܬܪ ܕܬܠܡܕ ܛܘܒܢܐ
ܠܢܨܝܒܝܢ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܢܨܒ ܒܗ ܫܪܪܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ ܫܪܝܪܬܐ.
ܘܦܣܩ ܠܦܬܟܪܘܗܝ ܘܬܒܪ ܨܠܡܝܗܝ. ܘܒܢܐ ܒܗ ܥܕܬܐ ܘܕܝܪܬܐ.
ܘܐܩܝܡ ܒܗ ܡܠܦܢܐ ܘܒܝܬ ܣܦܪܐ: ܘܡܢ ܬܡܢ ܫܢܝ ܠܐܪܙܘܢ
ܐܬܪܐ: ܗܘ ܥܡ ܐܘܢܝܣܝܡܘܣ ܡܫܝܚܐ ܕܐܬܐ ܥܡܗ ܡܢ
ܐܘܪܗܝ. ܘܦܠܝܦܘܣ ܘܦܠܝܡܘܢ ܘܐܒܕܐ ܬܠܡܝܕܘܗܝ: ܥܡ

beatus Adæus e discipulis suis unum, cui nomen Mares, elegit, utpote a Deo dilectum ac moribus præstantissimis ornatum, illique imposuit dexteram, quod quidem ei a Domino Jesu Christo concessum erat; atque misit illum ad plagam Orientis, in Babyloniam, jubens ut illic verbum Domini prædicatum iret.

Nisibin perlata est ibique ecclesia plene constituta, S. Mares venit Arzon et sanato

7. Itaque beatus Mar Mares Edessam reliquit et prædicationem auspicatus est, atque pervenit in urbem Nisibin (1). Postquam vero beatus urbem Nisibin evangelizasset atque in ea veræ fidei veritatem plantasset, ejus idola dejecisset ac simulacra fregisset, in ea quoque ecclesias et monasteria ædificasset, ibidem pariter stabilivisset doctores et scholam, tum migravit illinc ad regionem Arzon (2), ipse cum One-

(1) *Nisibis,* Antiochia in Mygdonia apud Græcos, Soba ܨܘܒܐ apud Syros medio ævo, nunc ab incolis *Nsêbin* dicta, urbs erat antiqua in Mesopotamia, quondam florentissima, cujus vix non periere ruinæ. Qui hodie superest miserrimus pagus, ducentis ferme domibus seu mapalibus constat, quorum viginti a Syris Jacobitis, reliqua a Moslemis, maximam vero partem a Judæis occupantur. Ad meridiem est torrens *Djaghdjagha,* seu Mygdonius, qui a monte Masio decurrens in Chaboram fluit. Cfr. Ritter, *Erdkunde,* XI, p. 413 sqq.; Khayyath, *Syri Orientales,* etc., p. 116; Sachau, *Reise in Syrien und Mesopotamien,* p. 390 sqq. — (2) *Arzun* sive *Arzon,* in septentrionali parte Kurdistani Turcici ad confinia

ܐܢܫܪܐ ܣܓܝ̈ܐܐ. ܘܠܘܬ ܡܠܟܗܘܢ ܗܘ ܕܫܡܗ ܗܘܐ ܦܝܠܝܦܘܣ.
ܫܕܪܗ ܗܘܐ ܠܩܪܕܘ. ܘܟܕ ܡܛܐ ܛܘܒܢܐ ܠܐܪܙܘܢ ܡܕܝܢܬܐ
ܐܬܠܡܕܘ ܠܣܓܝ̈ܐܐ. ܒܝܕ ܓܒܪ̈ܘܬܐ ܕܥܒܕ ܗܘܐ. ܡܠܟܐ
ܕܝܢ ܕܐܪܙܘܢ: ܒܟܐܒܐ ܗܘ ܕܡܬܩܪܐ ܦܘܕܓܪܐ
ܪܡܐ ܗܘܐ. ܘܟܕ ܫܡܥ ܢܨ̈ܚܢܐ ܘܐܣܘ̈ܬܐ ܕܡܬܝܗ̈ܒܢ
ܛܘܒܢܐ ܗܘܘ. ܒܪܓܝܓܘܬܐ ܪܒܬܐ ܦܩܕ ܕܢܩܪܒܘܗܝ ܩܕܡܘܗܝ.
ܠܛܘܒܢܐ. ܘܟܕ ܐܬܐ ܘܥܠ ܠܩܕܡܘܗܝ. ܚܕܝ ܗܘܐ ܒܗ ܡܠܟܐ
ܛܒ. ܥܠ ܕܩܪܒ ܠܗ ܣܓܝܐܐ ܛܘܒܢܐ ܫܠܝܚܐ. ܘܟܕ ܫܡܥ

simo presbytero, qui cum eo Edessa venerat, et Philippo et Malkjesu et Ada, discipulis suis, aliisque plurimis. Porro unum ex ipsis, Philippum nomine, miserat in Qardu (1); et ubi pervenit beatus in Arzon oppidum, multos convertit per prodigia quæ patrabat. Jam autem rex Arzon ea in infirmitate quæ dicitur podagra jacebat; et quum audisset gesta præclara et sanationes quæ per manus beati fiebant, magna cupiditate beatum coram ipso adduci jussit. Itaque quum venisset et coram eo ingressus esset, lætatus est in eo rex valde, quod

rege in ea ecclesiam item fundavit.

Armeniæ; quæ regio nunc eodem fere modo *Arzan, Erzen* (Arsanene) vocatur, atque extenditur inter *Gezire Ibn-Omar* (Gozartam) et *Seerdh* ad orientem usque ad regionem Amidensem *(Diarbekir)* ad occidentem, pluresque in illa reperiuntur Syri monophysitæ. Pertinebat olim ad imperii Persici ditionem, prout constat ex Procopio et Ammiano Marcellino apud Ritter, X, p. 90. — (1) De *Qardu* sequentia notat J. S. Assemanus, *Bibl. Orient.*, t. III, p. II, p. 733:
" *Cardu, Cardoa* insula, ܓܙܪܬܐ ܕܩܪܕܘ, alias ܒܝܬ ܩܪܕܘ (Arabibus
" *Ba-kerda)* et ܒܝܬܙܒܕܝ *Beth-Zabde* (Arab. *Ba-Zabda)*; Ammiano *Bezabde*
" et *Bizabda :* urbs et insula Tigris fluvii, duodecim circiter passuum millibus
" supra Mosul posita; unde Zabdicene regio. Ex voce Syriaca ܓܙܪܬܐ *Gozarta*
" seu *Gazarta*, quæ insulam significat, Arabibus dicitur *Gezira*; Masio *Geserta*; ex
" Beth-Zabde vero ܓܙܪܬܐ ܕܒܝܬܙܒܕܝ *Gazarta* seu insula *Zebedæa*. Pro-
" prium nomen est *Cardu* et *Zabde*; reliqua sunt appellativa. " — Oppidum hodiernum *Djezire* pertinet ad provinciam Diarbekir et non nisi exiguam partem antiquæ urbis territorii occupat, constans domibus 600 vel ad summum 800, quarum 100 circiter a christianis, reliquæ pleræque a Kurdis incoluntur. Ita Sachau, *Reise*, p. 378. — Yaquti tempore (sec. XIII) *Bazabde* erat vicus e regione *Djezirat-ibn-Omar*, situs ad latus occidentale Tigridis (ap. G. Hoffmann, *Auszüge aus syrischen Akten persischer Märtyrer*, p. 24, n. 177).

ܡܠܬܗ ܕܛܘܒܢܐ. ܬܘܒ ܐܬܝܩܪ ܒܥܝܢܘܗܝ : ܡܛܠ ܢܝܚܘܬܗ ܘܒܝܫܘܬܗ: ܘܦܨܝܚܘܬ ܦܪܨܘܦܗ. ܟܡܐ ܕܓܝܪ ܡܟܝܟ ܗܘܐ ܡܪܝ ܡܪܐܪܝ. ܘܒܣܝܡ ܗܘܐ ܠܘܬ ܟܠܢܫ. ܘܚܣܡܐ ܘܪܘܓܙܐ ܠܐ ܐܫܬܟܚ ܗܘܐ ܠܘܬܗ ܡܢ ܥܠܡ. ܘܥܢܐ ܡܠܟܐ ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܡܪ ܠܝ ܡܢ ܐܝܕܐ ܐܢܬ ܕܚܠܬܐ. ܡܛܠ ܕܐܢܐ ܪܢܝܬ ܥܠܝܟ ܕܐܠܗܐ ܐܢܬ. ܗܝܕܝܢ ܥܢܐ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܡܪܐܪܝ ܘܐܡܪ ܠܡܠܟܐ. ܚܣ : ܠܝ، ܠܘ ܓܝܪ ܐܠܗܐ ܐܢܐ ܡܪܝ ܡܠܟܐ: ܐܠܐ ܒܪܢܫܐ ܐܢܐ : ܥܒܕܗ ܕܐܠܗܐ ܚܝܐ. ܕܚܠܬܐ ܕܝܠܝ ܐܝܬܝܗ̇ ܟܪܣܛܝܢܘܬܐ. ܘܒܡܫܝܚܐ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ܡܗܝܡܢ ܐܢܐ : ܗܘ ܕܒܫܘܠܡܐ ܕܙܒ̈ܢܐ ܢܚܬ ܡܢ ܫܡܝܐ. ܘܐܦܢܝ ܠܥܠܡܐ ܡܢ ܛܘܥܝܝܬܐ ܕܫܐܕ̈ܐ ܕܒܗ̇ ܐܚܝܕ ܗܘܐ. ܠܗ ܗܘ ܡܘܕܐ ܐܢܐ ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܘܒܫܡܗ ܗܠܝܢ ܥܒܕ ܐܢܐ. ܘܒܢ̈ܝܢܫܐ ܛܥ̈ܝܐ ܨܝܕ ܐܠܗܐ ܘܗܝܡܢܘܬܐ[1] ܕܒܗ ܡܩܪܒ ܐܢܐ. ܥܢܐ ܡܠܟܐ ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܫܟܚ ܡܪܟ ܐܝܟ ܡܠܬܟ: ܕܠܟܐܒܐ ܗܢܐ ܕܒܗ ܪܡܐ ܐܢܐ ܗܘܐ ܡܢ ܐܘܪܟܐ ܕܙܒܢܐ: ܢܐܣܐ. ܐܡܪ ܠܗ

[1] S. *habet* ܨܝܕ ܗܝܡܢܘܬܐ

beatus ipsum perhumaniter salutasset; et ubi audivit verbum beati, hic adhuc venerabilior ipsi visus est ob mansuetudinem, gravitatem ejusque vultus hilaritatem; quippe adeo modestus Mar Mares et benignus erga omnes erat, ut invidia et iracundia in eo reperta sint nunquam. Respondit autem rex et dixit illi : *Dic mihi cujus sis religionis, quia ego de te cogitavi te Deum esse.* Tunc respondit beatus Mar Mares et dixit regi : *Absit! Non enim ego sum deus, domine rex; sed homo sum, servus Dei viventis. Religio mea est christianismus, et in Christum filium Dei credo, qui in consummatione temporum descendit e cœlo, et convertit mundum ab errore dæmoniorum in quo detinebatur. Illum ego profiteor, domine rex, et in nomine Ejus hæc facio; et homines deceptos ad Deum et fidem in ipsum adduco.* Respondit rex et dixit illi : *Potest igitur Dominus tuus, juxta verbum tuum, morbum istum in quo ego longo jam tempore jaceo, sanare?* Dixit illi beatus : *Si*

ܠܛܘܒܢܐ. ܐܢ ܗܘ ܕܡܗܝܡܢ ܒܗ ܡܬܦܢܝܢ ܠܟ ܫܐܠܬܟ. ܘܡܚܕܐ ܒܪܟ ܡܠܟܐ ܘܣܓܕ ܩܕܡ ܛܘܒܢܐ. ܟܕ ܒܥܐ ܘܐܡܪ. ܡܗܝܡܢ ܐܢܐ ܡܪܝ، ܥܕܪܝܢܝ. ܘܡܢ ܫܥܬܗ ܩܪܒ. ܛܘܒܢܐ ܘܣܡ ܐܝܕܗ ܥܠ ܕܘܟܬܐ ܗܝ، ܘܐܡܪ. ܒܫܡܗ ܕܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ: ܗܘ ܕܙܩܦܘܗܝ ܝܗܘܕܝܐ ܒܐܘܪܫܠܡ ܩܘܡ ܥܠ ܪ̈ܓܠܝܟ. ܘܥܡܗ ܕܡܠܬܗ ܕܛܘܒܢܐ: ܚܠܝܡܘܬܐ ܩܒܠ. ܘܥܡܕ ܗܘ ܘܒܢ̈ܝ ܒܝܬܗ. ܘܐܦ ܟܠܗ ܡܕܝܢܬܐ. ܡܢ ܕܚܙܘ ܠܡܠܟܐ ܕܚܠܝܡܘܬܐ ܩܒܠ. ܐܬܩܪܒܘ ܐܦ ܗܢܘܢ ܠܘܬ ܛܘܒܢܐ. ܘܐܣܝ، ܫܘܚ̈ܬܗܘܢ ܘܬܠܡܕ. ܠܡܕܝܢܬܐ ܟܠܗ. ܘܒܢܐ ܒܗ ܥܕܬܐ: ܘܐܩܝܡ ܒܗ ܟܗ̈ܢܐ ܘܡܫܡ̈ܫܢܐ.

ܘܡܢ ܬܡܢ ܬܘܒ. ܢܦܩ: ܘܐܬܐ ܠܐܬܪܐ ܕܒܝܬ ܙܒܕܝ، ܐܬܪܐ. ܘܬܠܡܕ. ܬܡܢ ܠܣܘܓܐܐ ܕܥܡܐ ܕܐܬܪܐ. ܘܢܦܩ ܡܢ ܬܡܢ ܛܘܒܢܐ. ܠܐܬܪܐ ܕܒܝܬ ܥܪ̈ܒܝܐ. ܘܬܠܡܝܕܐ ܣܓܝܐܐ ܬܡܢ ܥܒܕ. ܘܡܢ ܬܡܢ ܢܦܩ ܠܐܪܒܠ ܘܠܐܬܘܪ. ܡܠܟܐ ܕܝܢ ܕܐܪܒܠ.

credis in Eum, reddentur tibi petitiones tuæ. Atque illico genuflexit rex et adoravit coram beato, orans et dicens : *Credo, domine, adjuva me!* Statim vero accessit beatus, et imposuit manum suam super hunc locum, et dixit : *In nomine Domini nostri Jesu Christi, quem Judæi crucifixerunt in Jerusalem, sta super pedes tuos.* Et una cum hoc verbo beati accepit valetudinem, et baptizatus est ipse et domestici ejus. Pariter tota civitas, postquam viderunt regem valetudini restitutum, accesserunt et ipsi ad beatum; et sanavit ulcera eorum, et convertit urbem universam, ædificavitque in ea ecclesiam, et constituit in ea sacerdotes et diaconos.

Idem facit in Beth-Zabdi, in Beth-Arbaja

8. Hinc autem iterum migravit et venit ad regionem Beth-Zabdi (1), et evangelizavit ibi multitudinem populi regionis; et profectus est inde beatus in regionem Beth-Arbensium (2) et magnum discipula-

(1) Regio *Beth-Zabdi* ad occidentale littus Tigridis, juxta *Qardu* de quo supra. — (2) *Beth-Arbaja* regio inter Nisibin et Tigridem, juxta Bar-Bahlul (ap. Hoffmann, op. cit., p. 131). Plura de *Arbaja* seu *Beth-Arbaja,* oppido in diœcesi Nisibena, congerit Assemanus, *Bibl. Orient.*, t. III, p. II, p. 719.

ܟܘܪܗܢܐ ܕܐܪܝܐ ܕܐܚܙܝܐ ܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ. ܗܢܐ ܕܣܓܝ ܣܪܝ ܘܡܕܝܕ ܒܝܬ ܒܢܝ̈ܢܫܐ. ܕܐܝܬܘܗܝ ܓܪܒܐ. ܘܐܦ ܐܝܕܗ ܬܘܒ ܕܣܡܠܐ ܦܫܝܓܐ. ܘܟܕ ܥܠ ܠܡܕܝܢܐ ܡܪܝ، ܡܐܪܝ، ܠܐܪܒܝܠ. ܫܪܝ، ܕܢܙܪܘܥ ܒܗ ܙܪܥܐ ܕܚܝܐ. ܐܬܪܥܡܘ ܐܢܫ̈ܘܗ ܕܡܕܝܢܬܐ: ܥܡ ܦܠܚ̈ܝ ܦܬܟܪ̈ܐ ܕܒܗ ܗܘܘ. ܩܥܝܢ ܘܐܡܪܝܢ. ܕܡܢ ܐܝܟܐ ܐܬܐ ܠܘܬܢ ܗܢܐ ܡܚܒܠܢܐ ܕܐܠܗ̈ܝܢ. ܘܣܠܩܘ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܘܬܘܒ ܐܘܕܥܘܗܝ، ܐܝܠܝܢ ܕܒܐܝ̈ܕܝ، ܠܛܘܒܢܐ ܡܣܬܥܪ̈ܢ ܗܘܘ، ܘܟܕ ܗܠܝܢ ܫܡܥ ܡܠܟܐ ܐܬܬܙܝܥ. ܘܫܕܪ ܒܬܪܗ: ܘܪܗܛܘ ܐܝܬܝܘܗܝ، ܩܕܡܘܗܝ، ܘܥܢܐ ܡܠܟܐ ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܢܘ ܗܢܐ ܕܠܐܠܗ̈ܐ. ܡܚܒܠ ܐܢܬ. ܘܚܕ ܐܠܗܐ ܐܝܟ ܕܐܡܪܝܢ ܡܠܟ ܐܢܬ : ܗܘ ܕܡܫܝ̈ܚܝܐ ܒܢ̈ܝܢ ܡܪܘܕܘ ܬܐܠܘܗܝ، ܒܟܢܫܐ

et Arbelæ, ubi regem sanat a lepra.

tum illic effecit. Inde vero descendit in Arbelam (1) et Assyriam. Rex vero Arbelæ elephantiasis (2) morbo laborabat, qui est valde fœtidus ac nauseam creat inter homines, lepra nimirum, qua etiam manus ejus læva torpens erat. Porro Mar Mares, Arbelam ingressus, quum cœpisset seminare in ea semen salutiferum, rixati sunt homines civitatis cum cultoribus idolorum qui in ea erant, clamantes et dicentes: *Undenam venit ad nos iste eversor deorum nostrorum?* Et ascenderunt ad regem eique dixerunt, atque significarunt etiam ea quæ per manus beati efficiebantur. Quumque hæc audisset rex, commotus est et eum accersivit. Et cucurrerunt et adduxerunt eum coram ipso, eumque alloquens rex dixit : *Quid est hoc, quod tu deos evertas et,*

(1) *Arbela*, urbs Assyriæ, inter Caprum et Lycum (i. e. Zabam minorem atque majorem) fluvios sita, pari ab utroque distantia, ut inquit Strabo. Regio circa Arbelam dicta est *Arbelitis*, eademque “ Adjabene pars „ apud Plinium. Arbela a Mosul fere biduum distat. Cfr.. Assemani, loc. cit., p. 719-722 ; item Ritter, IX, p. 69 sqq. et alibi. — (2) Proprie : *Morbo leonis Echazjæ laborabat.* Significat enim ܐܪܝܐ *leonem*, atque usurpatur pro morbo qui *lepra leonina*, alias *elephantiasis* vocatur (vide Payne Smith, *Thesaurus syriacus*, ad h. v.). — Porro ܐܚܙܝܐ *Echazja* (in Vulgata *Ochozias)* nomen erat regis Israel, Achabi filii, de quo 3 Reg. xxii, 4 Reg. i, 2 Paral. xx ; itemque regis Juda, filii Joram, de quo 4 Reg. viii-xiv, 2 Paral. xxii. Hunc vel illum auctor Actorum lepra contaminatum exstitisse forte sit opinatus.

ܐܝܟ ܕܐܫܬܡܥܬ ܠܢ : ܗܝܕܝܢ ܐܡܪ ܫܠܝܚܐ ܡܪܝ ܡܐܪܝ، ܕܐܬܩܛܠ ܐܝܟ ܕܫܡܥܬ ܡܢ ܝܗܘܕܝܐ ܣܢܐܝ ܫܪܪܐ. ܘܐܦ ܕܐܬܩܒܪ. ܫܪܝܪܐ ܐܝܬܝܗ̇ ܡܠܬܐ : ܕܩܡ ܕܝܢ[1] ܡܢ ܩܒܪܐ : ܘܠܫܡܝܐ ܒܫܘܒܚܐ ܐܣܬܠܩ : ܘܡܢ ܝܡܝܢ ܐܒܐ ܝܬܒ. ܠܐ ܝܕܥܬ ܡܠܟܐ. ܗܫܐ ܕܝܢ : ܡܐ ܕܐܬܘ̈ܬܐ ܒܐܝ̈ܕܝ، ܒܫܡܗ ܡܫܬܡܠܝ̈ܢ. ܗܝܕܝܢ ܬܫܪ ܠܟ : ܕܗܘ ܐܝܬܘܗܝ، ܐܠܗܐ ܫܪܝܪܐ ܒܠܚܘܕܘܗܝ. ܘܠܝܬ ܠܒܪ ܡܢܗ. ܥܢܐ ܡܠܟܐ ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܝܠܝܢ ܐܬܘ̈ܬܐ ܡܨܐ ܐܠܗܟ ܠܡܥܒܕ. ܐܡܪ ܠܗ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܡܐܪܝ. ܟܠܡܕܡ ܦܫܝܩ ܠܚܝܠܗ ܕܐܠܗܐ. ܟܠܡܕܡ ܓܝܪ ܕܒܗܝܡܢܘܬܐ ܬܫܐܠ ܐܢܬ ܡܢܗ ܢܣܒ ܐܢܬ. ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܐܢܗܘ ܕܒܟܘܪܗܢܐ ܕܪܡܐ ܐܢܐ ܒܗ ܬܐܣܘ. ܡܗܝܡܢ ܐܢܐ ܒܡܫܝܚܐ ܘܒܫܠܝ̈ܚܘܗܝ. ܗܝܕܝܢ ܥܢܐ ܛܘܒܢܐ ܘܐܡܪ ܠܡܠܟܐ. ܣܝܒܪ ܠܝ ܚܕܐ ܫܥܐ. ܘܒܪܟ ܥܠ ܒܘܪ̈ܟܘܗܝ ܘܐܡܪ. ܠܟ ܐܠܗܐ ܐܒܘܗܝ، ܕܡܪܢ ܝܫܘܥ

[1] S. *om.* ܕܝܢ

uti fertur, unum doceas Deum, eum quem Judæi in diebus Herodis suspenderunt in ligno, sicut relatum est nobis? Tum dixit apostolus Mar Mares : *Quod interfectus est, sicut audisti, a Judæis, veritatis osoribus, atque etiam sepultus, verum est verbum ; quod autem surrexit e sepulcro et ad cœlum in gloriam assumptus est, et ad dextram Patris sedet, non novisti, o rex. Nunc autem, quum signa per manus meas in nomine Ejus patrantur, jam certum tibi sit Eum esse Deum verum solum, et non esse alium præter Eum.* Respondit rex et dixit illi : *Quænam signa potest Deus tuus facere?* Dixit illi beatus Mar Mares : *Omnia facilia sunt potentiæ Dei; quodcumque enim cum fide petieris ab Illo, recipies.* Dixit illi rex : *Si infirmitatem in qua jaceo ego sanaveris, credam in Christum et in apostolos ejus.* Tum respondit beatus et dixit regi : *Sustine me unum temporis momentum.* Et provolutus in genua dixit : *Tibi, Deus, Pater Domini nostri Jesu Christi, supplico : sana hunc servum tuum.* Et sumpsit beatus oleum et aquam, et si-

ܕܡܫܝܚܐ ܡܬܩܕܫܐ. ܐܗܐ ܠܒܒܪ̈ܢ ܗܢܐ. ܘܫܬܐ ܦܬܟܐ
ܡܫܝܚܐ ܘܡܪ̈ܐ : ܘܪܫܡ ܥܠܝܗܘܢ ܢܝܫܐ ܕܨܠܝܒܐ ܡܪܢܝܐ
ܘܗܒܗ ܠܗ. ܘܐܫܬܝ، ܡܢܗܘܢ ܘܡܫܚ. ܘܐܬܐܣܝ، ܘܗܦܟ
ܒܣܪܗ ܠܗ ܒܫܥܬܐ : ܐܝܟ ܛܠܝܐ ܙܥܘܪܐ. ܘܐܦ ܠܐܝܕܗ
ܬܘܒ : ܠܗܘ̇ ܫܠܝܚܐ ܒܐܝܕܗ. ܘܡܚܕܐ ܐܬܦܫܛܬ.
ܐܝܬ ܗܘܐ ܕܝܢ ܪܒܚܝܠܐ ܬܡܢ ܕܝܠܗ ܕܡܠܟܐ. ܕܫܡܗ ܗܘܐ
ܙܪܕܘܫ. ܘܟܕ ܚܙܐ ܠܡܪܗ ܡܠܟܐ ܕܐܬܐܣܝ، : ܩܥܐ ܘܐܡܪ
ܠܛܘܒܢܐ. ܒܪܝܟ ܡܪܟ ܕܫܕܪܟ ܠܘܬܢ. ܕܬܐܣܐ ܡܚܘ̈ܬܢ.
ܒܪܝܟ ܡܫܝܚܐ ܕܡܟܪܙ ܐܢܬ. ܒܪܝܟ ܫܘܒܚܗ ܘܪܡ ܐܝܩܪܗ
ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܒܪ̈ܝܬܐ. ܘܣܓܝܕ ܒܫܡܝܐ ܐܦ ܒܐܪܥܐ ܠܥܠܡܝܢ.
ܘܐܪܟܢ ܪܫܗ ܩܕܡ ܛܘܒܢܐ. ܟܕ ܒܥܐ ܘܡܬܟܫܦ ܘܐܡܪ. ܕܠܒܪܗ
ܝܚܝܕܝܐ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܢܐܣܐ. ܥܡܪ ܗܘܐ ܠܗ ܪܘܚܐ ܗܘ
ܕܡܫܪܐ ܗܘܐ ܒܗ ܒܗܘ ܛܠܝܐ. ܕܐܝܟܢܐ ܕܐܣܪܝܢ ܗܘܘ ܠܗ
ܒܬܪ̈ܬܝܢ ܫܫܠ̈ܢ. ܫܡܗ ܗܘܐ ܕܝܢ ܕܗܘ ܛܠܝܐ ܕܘ̈ܝ، ܘܚܙܘܗ ܗܘܐ
ܫܦܝܪ ܛܒ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܫܠܝܚܐ ܡܪܝ، ܡܐܪܝ،. ܙܠ ܠܟ ܐܝܬܝܗܝ،
ܠܗܪܟܐ ܠܒܪܟ : ܕܬܚܙܐ ܚܘܒܗ ܕܡܪܢ، ܡܫܝܚܐ ܕܐܝܟܢܐ ܗܘ، ܘܟܕ

gnavit super ea signum crucis Dominicæ, eaque dedit illi. Et bibit ex eis, et unxit, et sanatus est. Et rediit caro ejus ad eum illico, sicut pueri parvuli. Atque etiam manum ejus cepit apostolus in manu sua, et statim dilatata est.

Liberat quoque a dæmone filium ducis exercitus.

9. Erant autem ibi dux exercitus regis, nomine Zaradosch. Quumque vidisset dominum suum regem esse sanatum, exclamavit et dixit beato : *Benedictus sit Dominus tuus qui misit te ad nos, ut sanes plagas nostras; benedictus Christus quem tu annuntias; benedicta gloria ejus et celsus honor ejus prædicetur ab omnibus creaturis ; adorabilis in cœlo et in terra in secula!* Et inclinavit caput suum coram beato, rogansque et supplicans petiit ut filium ipsius unicum, quem habebat, sanaret. Puerum istum spiritus in eo habitans adeo cruciabat ut eum vincire debuerint duabus catenis. Porro nomen istius pueri erat Davai, et aspectus ejus erat valde pulcher. Et dixit illi apostolus Mar Mares : *Vade, adduc huc filium tuum, ut videas caritatem Domini*

ܥܠ ܛܠܝܐ ܗܘ. ܩܥܐ ܒܩܠܐ ܪܒܐ ܘܐܪܒܬ. ܘܪܡܝܗ ܫܐܕܐ ܗܘ : ܘܗܘܐ ܐܝܟ ܡܝܬܐ. ܗܝܕܝܢ ܩܪܒ ܠܗ ܫܠܝܚܐ ܡܪܝ، ܡܐܪܝ، ܘܐܡܪ ܠܫܐܕܐ ܗܘ. ܠܟ ܐܡܪ ܐܢܐ ܫܐܕܐ ܠܝܛܐ. ܒܫܡܗ ܕܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ : ܗܘ ܕܙܥܦܟ ܡܢ ܫܘܠܛܢܟ. ܘܗܘ ܙܥܦ ܠܟ. ܦܘܩ ܡܢ ܓܒܝܠܬܗ ܕܐܠܗܐ ܟܕ ܠܐ ܬܚܪܘܒ ܒܗ ܡܕܡ. ܘܩܥܐ ܫܐܕܐ ܗܘ ܠܝܛܐ ܘܐܡܪ. ܠܐܝܟܐ ܦܩܕܬ ܠܝ ܠܡܦܩ. ܐܡܪ ܠܗ ܛܘܒܢܐ. ܠܛܪܛܪܘܣ ܬܚܬܝܐ. ܙܠ ܐܢܬ ܘܟܠܗ ܡܫܪܝܬܟ. ܘܢܦܩ ܫܐܕܐ ܗܘ ܠܝܛܐ. ܘܗܘܐ ܐܝܟ ܥܠܥܠܐ ܚܫܘܟܬܐ. ܘܬܘܒ ܠܐ ܐܫܬܟܚ. ܘܩܡ ܛܠܝܐ ܗܘ ܟܕ ܡܫܒܚ ܠܐܠܗܐ. ܘܥܠ ܪ̈ܓܠܘܗܝ ܕܛܘܒܢܐ ܡܪܝ، ܡܐܪܝ، ܥܠܝܡܐ ܢܦܠ ܘܡܓܦܦ ܗܘܐ ܠܗܝܢ.

ܘܒܗ ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܥܡܕ ܡܠܟܐ ܗܘ ܘܒܢ̈ܝ ܒܝܬܗ ܟܠܗܘܢ. ܘܙܪܕܘܫ ܘܩܪܕܘ، ܒܪܗ ܘܟܠܗܘܢ ܩܪ̈ܝܒܝܗܘܢ. ܘܡܫܡ̈ܫܢܐ ܕܡܠܟܐ ܘܟܠܗܘܢ ܪ̈ܘܪܒܢܘܗܝ. ܘܬܘܒ ܪܒ ܟܘܡܪ̈ܐ ܚܕ ܕܝܠܗ ܕܡܠܟܐ ܟܕ ܚܙܐ ܐܬܘ̈ܬܐ ܘܬܕܡܪ̈ܬܐ ܕܥܒܕ. ܐܦ ܗܘ ܘܒܢ̈ܝ ܒܝܬܗ ܗܘܢܘ ܒܢ̈ܝ. ܘܠܬܠܡ̈ܝܕܐ ܕܠܗܘܢ ܦܠܚ ܗܘܐ ܦܘܫ

Christi erga ipsum. Quumque ingressus esset puer ille, clamavit voce magna et spumavit, projecitque eum dæmon et factus est sicut mortuus. Tum accessit ad eum apostolus Mar Mares, et dixit dæmoni isti : *Impero tibi, dæmon maledicte, in nomine Jesu Christi, qui deturbavit te imperio tuo, et ipse deturbat te : exi e plasmate Dei, quin perdas in eo quidquam.* Exclamavit dæmon ille maledictus et ait : *Quonam jubes me exire ?* Dicit illi beatus : *Ad tartarum inferum proficiscere tu et omne agmen tuum.* Et exivit dæmon iste maledictus et factus est veluti turbo tenebrosus, et iterum inventus non est. Et surrexit puer laudans Deum, atque ad pedes beati Mar Maris procidit eosque amplexatus est.

10. Atque illa die baptizatus est rex ipse et domestici ejus omnes, uti et Zaradosch hujusque filius Qardaï et omnes cognati eorum, necnon ministri regis omnesque principes ejus. Pariter ἀρχιερεύς quidam ejusdem regis, videns signa et prodigia quæ faciebat, etiam una cum

Totam hanc regionem Assyriæ, Ninives et Zabæ fluminis

ܘܬܒܪ ܐܢܘܢ. ܘܐܪܡܝ ܩܛܡܗܘܢ ܒܙܒܐ ܪܒܐ. ܘܠܟܠܗ ܐܬܪܐ ܕܐܬܘܪ ܘܢܝܢܘܐ ܒܢܝ ܒܝܬܐ ܐܢܘܢ ܥܒܕ ܠܗܝܡܢܘܬܐ ܫܪܝܪܬܐ ܘܡܫܒܚܬܐ. ܣܓܝܐܝܢ ܓܝܪ ܐܢܘܢ ܚܝܠܐ ܕܣܥܪ ܡܪܝ ܡܐܪܝ ܒܐܬܪܐ ܕܙܒܝܐ. ܠܐ ܓܝܪ ܡܫܟܚܝܢ ܦܘܡܐ ܠܡܫܬܥܝܘ. ܘܐܦܠܐ ܣܦܪ̈ܐ ܠܡܣܟܘܢܘ ܐܬ̈ܘܬܐ ܘܬܕܡܪ̈ܬܐ ܘܠܓܢܒܪ̈ܘܬܐ ܕܒܐܝܕܗ ܕܡܪܢ ܥܒܕ ܗܘܐ. ܠܐ ܕܝܢ ܢܬܕܡܪ ܘܢܬܡܗ : ܕܐܢܫ̈ܐ ܐܚܪ̈ܢܐ ܐܝܬܝܗܘܢ ܕܠܚܝ̈ܢܐ. ܦܘܠܘܣ ܕܝܢ ܥܠ

fide et miraculis illustrat.

domesticis suis credidit in Dominum nostrum. Simulacra vero quæ colebat, destruxit confregitque, atque cineres eorum in Zab (1) majorem projecit. Denique omnem regionem Assyriæ (2) et Ninives (3) domesticas effecit veræ et gloriosæ fidei. Multæ enim sunt virtutes quas operatus est Mar Mares in regione Zabarum; neque vero valent aut os enarrare aut codices plene describere signa, miracula et prodigia quæ ope Domini nostri patrabat. Porro ne miremur,

(1) *Zab major*, seu *Zab Ala*, i. e. superior (apud Græcos et Latinos *Lycus)*, itemque *Zab minor*, *Zab Asfal*, i. e. inferior *(Zerbis* et *Caprus* dictus), amnes sunt in Tigridem influentes. Regio vero his fluviis interjacens Syris *Zabe* seu *regio Zabarum* audiebat, Græcis *Adiabene*. — (2) ܐܬܘܪ *Athur*, *Assur*, *Assyria*, nomen imperii in cujus ditione quandoque fuere variæ regiones, scilicet in septentrione provinciæ centrales Asiæ Minoris et Armeniæ usque ad Caspium mare, in oriente Media et partes occidentales Persidis, in meridie Susiana, Babylonia et superior Arabiæ pars, in occidente denique regiones ad Lyciam et forte ad Lydiam usque. Cfr. Layard, *Niniveh and Babylon*, London 1882, p. 369 sq. — Proprie autem designat regionem quæ inter Tigridem (quo flumine a Mesopotamia dividitur), Armeniam, Mediam atque *Chusistan* sita est, et fere cum hodierno Kurdistano congruit. Erat veluti parallelogramma oblongum, cujus arctiora latera hinc ad boream et occidentem, illinc ad austrum et ortum respiciebant. Ubique fere altis montibus occupabatur et non nisi tertia ejus pars ad meridiem et occasum vallem, Mesopotamiæ similem, efficiebat. Cfr. Kaulen, art. *Assyrer, Assyrien*. in novo *Kirchenlexicon*. — Auctor vero Actorum in præsenti loco " Athur „ arctiori adhuc sensu usurpare videtur, scilicet ut solam vallem ad orientem Tigridis circa Niniven designet. — (3) *Ninive* ad orientale littus Tigridis, sita e regione hodiernæ urbis Mosul seu *Mausil*. Totam aream occupasse videtur, valde extensam et ruinis celeberrimam, ubi nunc sunt *Kujundjik*, *Nimrud*, etc. Cfr. Layard, op. cit., p. 373 sqq.

ܡܢ ܒܬܪ ܟܠܗܘܢ ܫܠܝ̈ܚܐ ܐܬܓܒܝ. ܘܗܘܐ ܬܘܒ ܕܒܓܒܝܘܬܗ ܐܚܪܝܐ ܗܘ ܕܫܠܝ̈ܚܐ: ܐܠܐ ܦܢܝܬܐ ܕܡܟܪܙܘܬܗ ܡܣܗܕܐ ܥܠ ܪܒܘܬܗ. ܕܥܡ ܫܡܥܘܢ ܟܐܦܐ ܡܬܡܢܐ. ܦܘܠܘܣ ܓܝܪ ܠܐܡܐ ܕܡܕܝ̈ܢܬܐ ܪܗܘܡܐ ܬܠܡܕ. ܘܗܢܐ ܬܘܒ ܠܐܬܪܐ ܕܐܬܪ̈ܘܬܐ ܕܦܢܝ̈ܬܗ ܕܥܠܡܐ ܟܠܗ ܬܠܡܕ: ܘܩܪܒ ܠܗܝܡܢܘܬܐ ܕܟܪܣܛܝܢܐ.

ܘܢܚܬ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܡܪܝ ܡܢ ܙܒܐ ܪܒܐ. ܘܥܠ ܗܘܐ ܠܩܪܝܬܐ ܚܕܐ ܕܡܬܩܪܝܐ ܒܪܘܓܝܐ. ܕܐܝܬܝܗ ܒܗܘ ܓܒܐ ܕܙܒ̈ܐ: ܠܘܬ ܐܬܪܐ ܕܐܪܒܝܠ. ܘܐܚܪܬܐ ܡܢ ܗܘ ܓܒܐ ܕܡܕܢܚܐ ܕܡܬܩܪܝܐ ܪܥܡܣܝܣ. ܘܩܪܝܬܐ ܐܚܪܬܐ ܬܘܒ ܠܬܚܬ ܡܢܗ: ܕܡܬܩܪܝܐ ܘܙܝܩ. ܘܟܕ ܒܐܬܪܐ ܕܐܪܒܝܠ ܠܛܘܒܢܐ ܡܬܗܦܟ

dilecti mei, nec dicamus illum fuisse apostolorum postremum : nam Paulus post omnes apostolos electus fuit, ac vi electionis postremus erat apostolorum ; verumtamen orbis quem pervadit testatur ejus magnitudinem, quippe qui Simoni Cephæ accenseatur : Paulus namque metropolim civitatum, Romam, evangelizavit. Atque hic pariter regionem inter tractus totius mundi principem evangelizavit, eamque fidei christianæ adjunxit.

11. A Zaba majore descendit beatus Mar Mares et ingressus est vicum quemdam, qui appellatur Brogia (1), situm ad illud latus Zabarum versus regionem Arbelis. Porro venit ad alium ex illo latere orientis vicum qui dicitur Ra'amsis (1). Denique venit ad alium vicum quoque infra illum, qui vocatur Waziq (2). Quumque regionem

Jubetur mittere Tomis discipulum suum in Dasan. Ipse fidem

(1) ܒܪܘܓܝܐ et ܪܥܡܣܝܣ i. e. *Barugja* (seu *Brogia)* et *Ra'amsis,* oppida sunt de quibus aliunde nihil scimus, quamquam regio ad quam pertinuerint ex contextu et ex situ oppidi Waziq, de quo mox, aliquatenus indicari potest. Nominat Hoffmann, op. cit., p. 232, ex recentissimis itineribus a Perkins et Thielmann descriptis, fluvium *Dere Birusch-Tschai (Dara Beerusch, Derrebrusch)* qui e septentrione confluit cum Zaba majore, et quocum nomen *Brogia* seu *Barudscha* cognationem quamdam habere videtur. — (2) ܘܙܝܩ *Waziq* seu ܒܝܬ ܘܙܝܩ *Beth Waziq,* itemque ܒܘܐܙܝܓ *Bawazig,* quæ et diverso prorsus nomine ܩܘܢܝܫܒܘܪ *Conischabor* appellabatur, erat urbs episcopalis

ܗܘܐ. ܘܬܠܡܝܕܐ ܥܒܕ ܗܘܐ: ܒܚܕ ܡܢ ܠܠܝܐ. ܐܬܚܙܝ ܠܗ
ܡܪܢ ܒܚܙܘܐ ܘܐܡܪ ܠܗ. ܫܕܪ ܠܬܠܡܝܕܟ ܠܬܘܡܝܣ ܠܐܬܪܐ
ܕܕܣܢ. ܕܢܐܙܠ ܘܢܦܢܐ ܐܢܘܢ ܡܢ ܠܛܥܝܘܬܗܘܢ. ܘܟܕ ܫܕܪ

diffundit in Brogia, Raamsis et Waziq.

Arbelis perlustrasset beatus atque ibi discipulos effecisset, nocte quadam apparuit ei Dominus noster in visione et dixit illi: *Mitte discipulum tuum Tomis* (1) *ad regionem Dasan* (2), *ut eat et convertat*

Assyriæ, posita juxta Abulfedam (cfr. *Bibl. Orient.*, III, II, 739) supra Bagdad, Tagritum inter et Arbelam, seu accuratius, ex Yaqut (ap. Hoffmann, 189), eo fere loco quo Zab minor in Tigridem fluit : *ad os Zabi.* — Perperam istud oppidum confundit R. Payne Smith (et post eum editores Barhebr. *Chron. eccl.*, II, 132) cum *Beth-Raman (Barimma)*, vico haud procul inde distante ; quæ confusio inde oritur quod apud Jacobitas " unus Ramanitis et Razichitis [seu potius Wazichitis] " episcopus præerat sub metropolitano Tagritensi. „ Cfr. Assemanus, *Bibl. Orient.*, t. III, p. II, p. 772. Idque vult Barhebræus, ubi *Chron. eccl.* II, col. 123 duodecim diœceses sub potestate Maphriani Tagritensis recensens, scribit : ܕܫܬܝܬ ܒܝܬ ܪܡܢ ܕܗܘ ܒܝܬ ܘܐܙܝܩ *sexta* diœcesis *Beth-Raman quæ est eadem ac Beth Waziq.* — (1) Tomis, teste Ill. Khayyath, non memoratur neque in documentis historicis Nestorianorum neque in eorum Chaldæorumve officiis. — (2) *Dasan,* sic in epistola ad me data scribit Ill. Khayyath, " duo loca sunt, quorum alter unde nunc *Dasnæi* dicuntur tribus Yezidensium in Assyria, alter prope regionem Medorum, in montanis, ubi adhuc pagus hujus nominis exstat. „ — Pagus iste memoratur apud Ritter, IX, p. 756; regio vero de qua hic, ibidem (p. 733) indicatur a Rich, ubi ait Yezidenses illos qui nunc in Kurdistano degunt, nempe in Baazani et in Baasheka, vocari *Dasin* seu *Dassini;* quod idem confirmat Badger, *The Nestorians and their Rituals,* I, 111. Addi potest, id quod de Dasenorum religione scriptor Actorum tradit, non absone comparari cum iis quæ de hodiernorum Yezidensium sive satanæ cultorum moribus novimus, quippe qui lapides quoque, aquam et ignem speciali veneratione prosequantur. Videsis Badger, op. cit., I, 111-113, et Martin, *La Chaldée,* p. 34-46. — Situs *Dasan* regionis sic fere definitur ab Hoffmann, p. 202 sqq. : Est tractus montanus, per catenam montium Gara, quam Arabes *Djabal Dasin* vocabant, supra Mossulam ad Zabam superiorem et ultra in orientem sese protendens. Vicina huic erat regio Margæ, uti liquet ex lectionario Evangeliorum nestoriano apud Wright, *Catalogue of the Syriac Mss. in the Brit. Mus.,* 187, et quidem inferius sita ; nam in Assemani *Bibl. Orient.* III, I, p. 255, Abraham abbas senex e cœnobio Zakhajesu in Dasan ܡܛܠ ܩܘܪܫܐ ܕܐܬܪܐ ܕܕܣܢ *propter nimium regionis Dasenæ frigus,* migravit in cœnobium Beth-Abe, ad Margæ ditionem pertinens. Ibidem, III, II, p. 743 commemoratur *Dasena* tanquam " urbs episcopalis in Assyria, sub metropolita Adiabenico, postea sub Mosulano ; demum patriarchali Ecclesiæ subjecta. „

ܣܢܐ ܐܬܪܗܘܢ ܘܕܚܠܬܗܘܢ. ܡܢܗܘܢ ܣܓܕ ܠܐܝܠܢܐ
ܦܠܚܝܢ. ܘܡܢܗܘܢ ܠܟܐܦܐ ܘܠܡܒܘܥܬܐ ܕܡܝܐ.
ܥܕܡܐ ܕܐܦ ܒܢܝܗܘܢ ܘܒܢܬܗܘܢ ܒܢܘܪܐ ܡܥܒܪܝܢ
ܗܘܘ. ܐܝܟ ܕܥܒܕܝܢ ܗܘܘ ܒܢܝ ܐܬܘܪ ܘܐܪܒܝܠ. ܗܝܕܝܢ ܣܡ[1]
ܐܝܕܐ ܡܪܝ ܡܐܪܝ ܥܠ ܬܘܡܝܣ ܬܠܡܝܕܗ. ܘܫܕܪܗ ܠܐܬܪܐ
ܕܕܣܢܝܐ ܘܙܘܙܢ. ܘܥܕܡܐ ܠܐܪܡܢ ܒܪܝܬܐ. ܘܐܬܪܘܬܐ ܕܠܗ
ܕܡܕܝ. ܘܬܡܢ ܐܬܬܢܝܚ ܛܘܒܢܐ ܬܘܡܝܣ: ܣܗܕܘܬܐ ܕܟܠ

[1] S. ܣܡ ܥܠܘܗܝ

eos ex errore ipsorum. Etenim valde fœda erant eorum regio ac superstitiones: nam alii arbores adorabant, alii lapides et fontes aquarum; imo et filios suos ac filias per ignem traducebant, quemadmodum faciebant Assyrii et Arbelis incolæ. Itaque Mar Mares manum imposuit Tomisio, discipulo suo, eumque ablegavit in regionem Dasenorum et Zowzan (1), et usque ad Armeniam (2) exteriorem atque ad regiones Madaï (3). Ibi autem quievit beatus Tomis, martyr Domini nostri

(1) *Zowzan, Zozan* vel *Zuzan* juxta Barhebræum (apud P. Smith, v° ܙܘܙܢ) erat nomen regionis Curdorum. Unde ibidem nomen habent ܙܘܙܢܝܐ *(Zowzanaye)* tribus Curdorum in vicinia Haccaritarum. — *Zowzan,* ut mihi rescripsit Ill. Khayyath, nunc non designat proprium aliquem locum, sed vox est persicæ aut kurdicæ originis, in usu trito apud Chaldæos *loca montana* significans. Ritter, *Erdkunde*, XI, p. 597 memorat in tractu Hekkari ad Zabam stationem æstivalem incolarum Amadiæ, quam stationem *Zozan Rav-Daschti* appellant. — (2) ܐܪܡܢ ܒܪܝܬܐ *Armen Bariata* (seu Armenia exterior), est in Bar-Ali et Georgii Karmsedinoyo lexicis (apud P. Smith) *Armenia Minor* seu occidentalis, quæ sub Romanorum ditione fuit. Altera, *Major* seu *Persarmenia*, ab illis dicitur ܠܘܝܬܐ (interior sive ulterior). Ast vero videtur auctor noster Actorum per *Armeniam exteriorem* eam Majoris Armeniæ partem designare quæ Assyriam proprie dictam atque Mediam contingit. — De primis Christianismi initiis in Armenia aliisque rebus ad istam regionem pertinentibus videsis card. Hergenröther in *Kirchenlexicon*, 2ª ed., sub voce *Armenien.* — (3) “ *Media,* scribit Assemanus, *Bibl. Orient.* III, II, 424, a Madai filio Japhet dicta, inter Parthiam et Hyrcaniam ad ortum, Armeniam Majorem ad occasum, Assyriam Susianamque ad meridiem et mare Caspium ad boream, eas olim regiones complectebatur quas recentiores vocant *Scirvan* et *Adhorbigian.* Urbes præcipuæ sunt *Tabriz, Ardebil, Maraga, Salmas,*

ܐܦ̈ܝ ܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚ: ܐܬܟܠܠ ܕܝܢ ܛܘܒܢܐ ܛܘܡܝܣ ܬܠܡܝܕܗ ܕܡܪܝ، ܡܐܪܝ ܫܠܝܚܐ: ܒܐܬܪܐ ܕܓ̈ܘܪ. ܒܚܕ ܒܝܪܚܐ ܬܡܘܙ. ܒܝܘܡܐ ܕܥܪܘܒܬܐ ܒܬܠܬ ܫܥ̈ܝܢ. ܘܐܝܬܘܗܝ، ܩܒܪܗ ܡܒܘܥܐ ܕܥܘܕܪ̈ܢܐ ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. ܘܟܕ ܥܠ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ، ܡܐܪܝ ܠܒܪܘܓܝܐ ܡܕܝܢܬܐ: ܬܠܡܕܗ ܠܓܒܪܐ ܚܕ ܡܘܗܦܛܐ ܕܡܠܟܐ:

Jesu Christi. Coronatus est beatus Tomis, discipulus Mar Maris apostoli, in regione Gawar (1), die 1a mensis Tamuz (2), feria VIa, hora tertia. Exstatque sepulcrum ejus scaturigo auxiliorum usque in hodiernum diem. Quum autem venisset beatus Mar Mares in Brogia oppidum, doctrina sacra imbuit virum quemdam *mohpata* (3) regis

Argis, Chalat, Charmelis, Sciaharzul, Bardaa etc. „ — Apud Eliam Bar-Sinæum, episcopum Nisibenum, ܡܕܝ، *Madai*, teste P. Smith, regio est cui nomen *Chuzistan* (Susiana). Sed hæc significatio, quæ forte ad posteriorem pertinet ætatem, Actis nostris minime convenit; hæc enim, uti patet, intelligendam præbent Mediam parvam sive occidentalem, quæ et Atropatene dicebatur atque hodiernæ provinciæ *Aderbeidschan* (Adorbiganæ) respondet. — (1) ܓ̈ܘܪ *Gawar*. Regio Gawar est alta planities ad sinistram Zabæ fluminis, aliquot leucis versus orientem a Djulamarg distans, hanc civitatem inter et lacum Urmianum. Cfr. Nöldeke, *Grammatik der neusyrischen Sprache*, XXV, not. 2. Regionem *Gawar* sive *Gur* cum variis aliis in quibus subditi sui degebant, nominat patriarcha Chaldæorum Simeon in epistola quam anno 1653 ad Innocentium X scripsit *(Bibl. Orient.*, III, I, 622). Apud Layard, *Niniveh and Babylon*, p. 196 sq., describitur sub nomine *Ghaour* vel *Ghiaver*. — (2) I. e. Julii.— (3) Vox *Mohpata* manifeste indicat hic alludi ad religionem Zoroastris, at, uti e contextu liquet, idololatrico cultu adulteratam. In P. Smith *Thesauro* ea vox vocalibus ita instructa comparet ut legenda sit *Mupta, Muhpta*, atque a Vullers in Lexico persico recte vertitur *magorum præfectus*, græce in *Menæis* ἀρχίμαγος. Sæpius occurrit in *Actis martyrum* a St. Ev. Assemano editis, v. g. I, pp. 21, 54, 134, ibique parum accurate latine redditur per *præfectum*; item pag. 32 per *prætorem*. — De illius vocabuli etymo et sensu sequentia mecum benigne communicavit cl. de Harlez, in Univ. Lovan. professor : “ Parsi, id est Zoroastris disciplui mediævales atque hodierni, lingua “ Guebra „ *Môbed* appellant eumdem qui in idiomate “ pehlvi „ *magupat, mogupat* et *mogpat* vocitabatur, quique in lingua τοῦ Zendavesta diceretur *maghupaiti* vel *moghupaiti*. Istud autem vocabulum derivatur a radice *paiti* (i. e. caput, dominus) et *moghu* (i. e. magus). Designat ergo præfectum magorum sive sacerdotem Zoroastrici cultus; quorum hierarchia duos complectitur ordines : inferiorem τοῖς *herbed* (aithra paiti), et superiorem τοῖς *mobed* constantem. Porro etsi Mohpatæ proprie ad religiosum

ܕܡܫܠܛ ܗܘܐ ܬܡܢ. ܡܛܠ ܕܫܡܥ ܗܘܐ ܕܐܬܬܠܡܕ. ܡܠܟܐ
ܘܟܠܗܘܢ ܪ̈ܘܪܒܢܘܗܝ. ܐܦ ܗܘ ܡܘܗܦܛܐ ܗܝܡܢ ܘܥܡܕ.
ܘܡܕܝܢܬܐ ܟܠܗ̇ ܥܡܗ. ܘܥܒܪ ܠܪܥܡܣܝܣ ܘܠܘܙܝܩ: ܘܐܬܠܡܕ.
ܐܝܟ ܕܒܪ. ܦܬܘܚܐ ܕܣ̈ܡܝܐ ܬܪܝܢ: ܐܢ̈ܫܐ ܪ̈ܘܪܒܢܐ ܕܐܝܬ ܗܘܘ
ܬܡܢ. ܘܒܢܐ ܬܡܢ ܥ̈ܕܬܐ: ܥܠ ܫܡ ܦ̇ܛܪܘܣ ܘܦܘܠܘܣ ܘܐܕܝ،
ܫܠܝ̈ܚܐ.

ܘܡܢ ܬܡܢ ܢܦܩ ܛܘܒܢܐ ܠܐܬܪܐ ܕܚܫܘܟܐ ܘܕܛܘܥܝܘܬܐ:
ܐܬܪܐ ܕܒܝܬ ܓܪ̈ܡܝ. ܘܩܕܡܝܬ ܥܠ ܠܫܗܩܝܪܬ ܡܕܝܢܬܐ.
ܘܡܠܟܐ ܚܕ ܚܢܦܐ ܐܝܬ ܗܘܐ ܒܗ̇: ܘܩܫܐ ܛܒ ܗܘܐ ܘܥܫܝܢ.

qui ibi regimen tenebat. Nimirum, quia audiverat regem omnesque illius proceres esse conversos, etiam ipse *mohpata* credidit et baptizatus est, et universa civitas cum eo. Et transiit in Raʿamsis et Waziq, atque ista oppida convertit illuminando duos cæcos, viros principes qui illic versabantur; ædificavitque ecclesias, Petro et Paulo atque Adæo apostolis nuncupatas.

12. Illinc vero profectus est beatus ad regionem caliginis et erroris, regionem Beth-Garmai (1); et primo quidem ingressus est urbem Schahqerth (2), in qua erat rex quidam idololatra, qui valde durus

In regione Bagerma sanat filiam regis urbis Schahqert.

institutum pertinerent et nulla pollerent jurisdictione civili, sæpe tamen judicis officio aucti reperiuntur. „ Confirmatur hoc ultimum ex dictis in locis indicatis ab Assemano *(Acta Mart.)* necnon ex historia S. Sabæ ap. Hoffmann, op. cit., p. 71 sq. Cfr. etiam de *Magis* ac *Mobed* Nöldeke, *Geschichte der Perser und Araber*, p. 458 sq.; de Harlez, *Avesta*, pp. CLXXVII et 57 (2e edit.). — (1) Regionis vel potius posterioris temporis archiepiscopatus *Beth-Garmai* seu *Bagerma* limites sic definiuntur ab Hoffmann, p. 259 : habebat ad orientem *Madai*, *Hulwan* seu *Hulavanum*, *Dinur* seu *Dinawar*, atque *Hamadan* (Ecbatanam); ad boream *Adorbiganam*; ad occidentem *Hadjab* seu Adiabenen; ad meridiem tandem *Beth-Armajam* sive Aramæam. — Urbes episcopales Garmæ recensentur *Bibl. Orient.* t. III, p. II, pag. 747; item Barhebræi *Chron. Eccl.* sect. II, col. 17. — (2) ܫܗܩܝܪܬ *Schahqirt*; ܫܗܪܩܕܬ *Schaharqadat* in *Bibl. Orient.* tom. I, p. 188, et apud S. Ev. Assemanum, *Acta Mart. Orient.*, t. I, p. 97; ܫܗܪܓܪ̈ܕ *Schahargherd* infra et in historia Beth-Seleuciæ hujusque martyrum apud Mösinger, *Monum. Syr.*, t. II, p. 72, itemque in meo codice et passim alibi. Erat Garmæorum seu regionis Beth-Garmai civitas pro temporum vicissitudine episcopalis aut metropolitana, describiturque a Yaquto (ap. Hoffmann, op.

ܘܕܚܝܠܐ ܗܘ ܕܠܘܩܒܠܗ ܚܙܬܗ. ܘܙܒܢܐ ܕܐܬܐ ܛܘܒܢܐ ܠܐܝܠܢܐ ܚܕ ܕܫܪܐ
ܗܘܐ ܒܗ ܣܛܢܐ ܡܦܠܚܝܢ ܗܘܘ. ܘܠܨܠܡܐ ܚܕ ܕܢܚܫܐ ܬܘܒ
ܡܕܒܚܝܢ ܗܘܘ. ܘܡܠܟܐ ܫܗܓܝܪܕ. ܠܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܒܪܐ. ܐܠܐ
ܐܢ ܒܪܬܐ ܚܕܐ ܕܫܡܗ̇ ܦܪܛܝܐ. ܐܝܕܐ ܕܚܒܝܒܐ ܗܘܬ ܠܗ ܛܒ ܘܟܪܝܗܐ
ܗܘܬ. ܘܒܟܘܪܗܢܐ ܩܫܝܐ ܡܬܟܠܝܐ ܗܘܬ. ܕܒܫܪܝܘܬ ܗܕ̈ܡܐ.
ܘܠܐ ܡܫܟܚܐ ܗܘܬ ܕܬܥܒܕ ܡܕܡ ܐܘ ܕܬܗܠܟ. ܘܥܠ ܥܠܝܢܐ
ܡܪܝ ܡܐܪܝ ܘܕܥܡܗ. ܘܫܪܘ ܠܘܩܒܠ ܬܪܥܐ ܕܝܠܗ ܕܡܠܟܐ.
ܘܩܪܒ ܡܪܝ ܡܐܪܝ. ܘܢܩܫ ܒܬܪܥܐ ܕܒܝܬ ܡܠܟܐ. ܘܥܢܬܗ
ܛܠܝܬܐ ܚܕܐ ܘܐܡܪܬ ܡܢ ܐܢܬ. ܐܡܪ ܠܗ̇ ܛܘܒܢܐ. ܦܬܚܝ ܠܢ
ܬܪܥܐ ܐܘ ܒܪܬܝ. ܘܣܒܝ ܡܢ ܗܢܐ ܩܠܝܠ ܩܡܚܐ ܘܠܘܫ
ܘܐܦܝ ܠܢ ܦܛܝܪܐ. ܐܝܟ ܕܬܩܢܝܢ ܒܢ ܐܓܪܐ. ܡܛܠ ܕܡܢ ܪܘܚܩܐ
ܐܬܝܢ. ܘܒܩܪܝܬܐ ܗܕܐ ܠܐ ܐܫܟܚܢ ܠܡܙܒܢ ܠܚܡܐ. ܐܡܪܐ
ܠܗ ܛܠܝܬܐ ܗܝ. ܠܐ ܓܝܪ ܡܫܟܚܐ ܐܢܐ ܕܐܩܘܡ ܘܐܦܬܚ

erat et terribilis. Tempore autem quo beatus advenit, cultus divinus exhibebatur arbori cuidam in qua morabatur satanas; itemque simulacro cuidam æneo sacrificabatur. Porro rex Schahgerd non habebat filium, sed tantum filiam unicam, nomine Phratiam; quæ quidem illi valde cara erat et morbo gravi implicata, nimirum laxationis membrorum, neque quidquam facere poterat aut ambulare. Ingressus est igitur Mar Mares cum sociis suis, et hospitati sunt e conspectu portæ regis. Porro accessit Mar Mares et pulsavit ostium palatii, et respondit ei puella quædam, dicens : *Quis es tu?* Dixit illi beatus : *Aperi nobis ostium, o filia mea, et accipe a nobis hoc parum farinæ, ac depse et coque nobis panem azymum, ut possideas in nobis mercedem ; quia e longinquo sumus, atque in hoc oppido non potuimus emere panem.* Dixit illi puella ista : *Ast enim ego surgere non valeo et aperire*

cit., p. 271) tanquam pagus insignis *Daquqam* inter et *Irbil,* habens arcem exiguam, et in quo ficus nascuntur, quales alibi nusquam veniunt. — Locus erat a Beth-Seleucia seu *Karkha de Beth-Seluq,* hodie *Kerkuk,* parum distans; imo Ebedjesus Sobensis *(Bibl. Orient.* III, I, p. 346) illam cum Beth-Seleucia confundere videtur : ea sane de causa, quod ejus ætate, seculo XIV ineunte, unus tantum, nimirum Beth-Seleuciensis, utrique oppido præerat episcopus.

ܠܟ : ܡܛܠ ܕܐܝ̈ܕܝ ܘܪ̈ܓܠܝ ܡܫܪܝܢ. ܘܒ̈ܢܝ ܒܝܬܐ ܟܠܗܘܢ : ܢܦܩܘ ܠܗܘܢ ܠܘܬ ܐܠܗ̈ܐ : ܠܡܕܒܚܘ ܬܡܢ. ܘܥܢܐ ܛܘܒܢܐ ܘܐܡܪ ܠܗ̇. ܒܫܡܗ ܕܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ : ܢܫܪ̈ܪܘܢ ܗܕ̈ܡܝܟܝ. ܘܟܕ ܦܘܡܗ ܕܢܨܝܚܐ ܡܪܝ ܡܪܐܝ ܡܡܠܠ : ܦܪܩ ܡܢܗ̇ ܟܠ ܟܐܒܐ ܐܝܟܐ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ̇. ܘܒܚܕܘܬܐ ܘܬܗܪܐ ܩܡܬ ܘܦܬܚܬ ܬܪܥܐ. ܘܥܢܬ ܘܐܡܪܬ ܠܗ. ܡܢܐ ܐܥܒܕ ܠܟ ܐܘ ܓܒܪܐ. ܡܛܠ ܕܦܘܩܕܢܐ ܕܡܠܟܐ ܕܝܠܢ ܘܕܡܠܟܘܬܢ ܗܟܢ ܦܩܕ. ܕܬܠܬܐ ܝܘ̈ܡܝܢ ܕܠܗܘܢ ܕܐܠܗ̈ܐ ܠܐ ܐܢܫ ܡܪܕܐ ܢܘܪܐ ܠܡܐܦܝܬܐ. ܘܐܢܐ ܕܡܡܪܚ.. ܗܘ ܘܟܠܡܕܡ ܕܐܝܬ ܠܗ ܒܢܘܪܐ ܡܘܩܕܝܢ ܠܗ. ܐܡܪ ܠܗ̇ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܡܪܐܝ ܠܐ ܬܕܚܠܝܢ. ܠܝܬ ܓܝܪ ܐܢܫ ܕܡܫܟܚ ܡܘܩܕ ܠܟܘܢ ܒܢܘܪܐ. ܘܟܕ ܗܠܝܢ ܐܡܪ ܠܗ̇. ܢܣܒܬ ܩܡܚܐ ܡܢ ܡܪܝ ܡܪܐܝ. ܘܩܕܚܬ ܢܘܪܐ. ܘܫܪܝܬ ܠܡܐܦܝܬܐ. ܘܒܡܥܒܕܢܘܬܐ ܕܣܛܢܐ ܣܠܩ ܬܢܢܐ ܠܥܠ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܐܓܪ̈ܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܚܙܘ ܐܝܠܝܢ ܕܦܩܝܕܝܢ ܥܠ ܦܘܩܕܢܐ ܕܡܠܟܐ. ܘܐܬܘ ܘܒܥܘ. ܘܝܕܥܘ ܕܒܒܝܬܗ ܕܡܠܟܐ ܝܩܕܘ ܢܘܪܐ.

tibi, quandoquidem manus meæ et pedes mei paralysi tenentur ; domestici vero omnes exierunt ad deos, ad sacrificandum ibi. Respondit beatus et dixit illi : *In nomine Domini nostri Jesu Christi, firmentur membra tua!* Et dum os illustris Mar Maris loquebatur, recessit ab ea omnis infirmitas illa qua laborabat; atque illico cum gaudio et admiratione surrexit et aperuit januam, responditque et dixit ei : *Quid faciam tibi, o vir? quandoquidem præceptum regis nostri et regni nostri sic præcipit, ut per tres dies diis nostris sacros nemo ignem excudat ad coctionem; et si quis contra ausus fuerit, hunc et omnia quæ ad ipsum pertinent igne comburent.* Dixit illi beatus Mar Mares : *Ne timeas; neque enim quisquam poterit vos igne consumere.* Quumque hæc illi dixisset, accepit farinam a Mar Mari, et excudit ignem coctionemque adorsa est. Ast per operam satanæ ascendit fumus super omnia tecta urbis; videruntque qui præcepto regis servando fuerant præpositi, adveneruntque et, inquisitione facta, cognoverunt in palatio regis ignem fuisse succensum.

ܘܐܬܘ ܩܡܘ[1] ܩܕܡ ܫܗܓܝܪܕ ܡܠܟܐ. ܘܒܕܚܠܐ ܕܐܚܝܕܝܢ ܠܗ ܘܡܠܠܘ. ܗܘ ܕܝܢ ܟܕ ܚܙܐ ܐܢܘܢ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܢܐ ܐܡܪܝܢܬܘܢ. ܐܡܪܝܢ ܠܗ: ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܗܐ ܬܢܢܐ ܣܠܩ ܡܢ ܐܦܕܢܟ ܐܝܟ ܕܐܬܘܢܐ. ܘܟܕ ܡܬܕܟܪ ܗܘܐ: ܕܠܝܬ ܐܢܫ ܒܒܝܬܗ ܐܠܐ ܐܢ ܦܪܛܝܐ ܒܪܬܗ: ܩܡ ܗܘܐ ܒܙܘܥܐ ܘܪܬܠܐ: ܘܐܬܐ ܠܒܝܬܗ ܥܡ ܥܣܪܐ ܪܘܪܒܢܐ. ܘܥܠܘ ܥܡܗ ܟܕ ܕܚܝܠܝܢ. ܘܡܚܕܐ ܪܗܛܘ ܠܘܬ ܬܢܘܪܐ. ܘܚܙܘ ܠܒܪܬܗ ܗܝ ܕܡܢ ܡܬܘܡ ܠܐ ܗܠܟܬ. ܟܕ ܩܝܡܐ ܥܠ ܬܢܘܪܐ. ܘܠܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܡܐܪܝ ܟܕ ܝܬܒ ܬܡܢ. ܘܬܡܗ ܡܠܟܐ ܐܝܟ ܫܥܐ ܚܕܐ. ܟܢܐ ܘܐܡܪ ܠܛܘܒܢܐ ܡܢܐ ܐܢܬ. ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܡܐܪܝ. ܒܪܢܫܐ ܐܢܐ ܥܒܕܗ ܕܐܠܗܐ ܚܝܐ. ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܘܡܢܘ ܥܡ ܠܗ ܚܘܠܡܢܐ ܠܛܠܝܬܐ ܗܕܐ: ܘܝܗܒ ܠܗ̇ ܚܝܠܐ: ܗܝ ܕܐܠܗ̈ܐ ܕܝܠܢ ܠܐ ܐܫܟܚܘ ܠܡܥܒܕ: ܥܢܐ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܡܐܪܝ ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܫܝܚܐ ܗܘ ܕܠܗ ܦܠܚܐ ܥܡ ܠܗ̇ ܠܒܪܬܗ ܕܡܠܟܐ ܐܣܝܘܬܐ. ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ ܘܡܢܘ

[1] S. ܘܩܡܘ

qui cultum idolorum.

13. Dein adierunt steteruntque coram Shahgirad rege, ac timore perculsi cum illo loqui postularunt. Ille autem, eos videns, dixit illis : *Quid loquimini?* Dicunt ei : *Domine rex, ecce fumus ascendit e palatio tuo tanquam ex fornace.* Recordatus vero neminem in domo sua versari præter Phratiam, filiam suam, surrexit cum terrore et tremore, et venit ad domum suam cum decem principibus, qui cum ipso ingressi sunt, timentes. Et illico cucurrerunt ad furnum. Et viderunt filiam ejus, quæ nunquam incesserat, stantem juxta furnum, et beatum Mar Marim sedentem ibi. Et obstupuit rex per aliquod temporis punctum, ac compellans beatum dixit illi : *Quis es tu?* Dixit ei Mar Mares : *Homo sum, servus Dei vivi.* Dixit ei rex : *Et quis donavit valetudinem puellæ isti, et dedit illi robur ; quod quidem dii nostri efficere non valuerunt?* Respondit beatus Mar Mares et dixit illi : *Christus, cui inservio, præbuit regis filiæ sanitatem.* Dixit illi rex : *Et quis est Christus ille de*

ܗܢܐ ܡܫܝܚܐ ܕܐܡܪܬ[1] : ܐܡܪ ܠܗ ܛܘܒܢܐ. ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ܡܪܝܡܐ ܚܝܐ ܒܪܘܝܐ ܕܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ : ܥܡ ܟܠܗܝܢ ܒܪܝܬܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܗܠܝܢ ܐܠܗܐ ܕܝܠܢ ܡܛܠ ܡܢܐ ܠܐ ܝܗܒܝܢ ܚܘܠܡܢܐ ܠܟܪܝܗܐ : ܐܡܪ ܠܗ ܛܘܒܢܐ. ܥܠ ܕܠܝܬ ܐܢܘܢ ܐܠܗܐ : ܐܠܐ ܦܬܟܪܐ ܐܢܘܢ ܘܨܠܡܐ. ܘܒܐܕܪܐ ܥܡܪܝܢ ܒܗܘܢ ܘܡܛܥܝܢ ܠܒܢܝܢܫܐ. ܕܠܐ ܢܕܥܘܢ ܠܐܠܗܐ ܚܝܐ ܘܫܪܝܪܐ. ܘܐܬܚܡܬ ܡܠܟܐ ܟܕ ܐܡܪ ܠܗ ܕܠܫܐܕܐ ܦܠܚܝܬܘܢ. ܘܐܚܕܗ ܠܛܘܒܢܐ ܘܐܘܒܠܗ ܠܒܝܬ ܦܬܟܪܐ ܗܘ. ܐܝܟܐ ܕܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܡܕܝܢܬܐ ܟܢܝܫܝܢ ܗܘܘ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ ܠܛܘܒܢܐ. ܕܐܢܗܘ ܕܐܠܗܐ ܕܝܠܟ ܛܒ ܡܢ ܐܠܗܐ ܗܠܝܢ : ܘܐܡܪܬ ܕܠܐ ܡܬܚܙܐ ܘܒܫܡܝܐ ܥܡܪ. ܘܥܒܕ ܚܝܠܐ ܘܐܬܘܬܐ : ܥܘܠ ܐܦܩܝܗܝ ܠܫܐܕܐ ܗܢܐ ܕܐܡܪܬ ܕܐܚܙܝܘܗܝ ܘܐܗܝܡܢ ܒܐܠܗܟ. ܥܢܐ ܛܘܒܢܐ ܘܐܡܪ ܠܡܠܟܐ. ܒܫܪܪܬܐ ܗܝ ܡܠܬܐ. ܐܢܗܘ ܕܡܣܩ ܐܢܐ ܠܗ ܠܟ : ܡܗܝܡܢ ܐܢܬ ܒܡܫܝܚܐ. ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ ܐܝܢ.

[1] S. *om.* ܠܗ .... ܕܐܡܪܬ

quo loqueris? Dixit illi beatus: *Filius Dei excelsi, vivi, creatoris cæli et terræ et omnium creaturarum.* Dixit illi rex : *Isti dii nostri quare non præbent sanitatem infirmis?* Dixit illi beatus : *Quia non sunt dii, sed idola sunt et simulacra in quibus dæmones habitant, decipientes homines, ne cognoscant Deum vivum et verum.* Et iratus est rex quum diceret ipsi : “ dæmones colitis, „ et apprehendit beatum et adduxit eum ad idolium istud ubi omnes incolæ civitatis congregati erant. Dixit ergo rex beato : *Quod si Deus tuus melior est diis istis, nempe dixisti Eum esse invisibilem et in cœlo habitare, ac facere prodigia et signa, jam intra, ejice dæmonium istud, de quo locutus es, ut videam et credam in Deum tuum.* Respondit beatus et dixit regi : *Verumne est istud verbum, te, si hoc ad te faciam ascendere, crediturum esse in Christum?* Dixit illi rex : *Utique.*

ܘܩܪܝܗ̇ܝ ܛܘܒܢܐ ܠܐܕܐ ܬܠܡܝܕܗ ܘܐܡܪ ܠܗ. ܥܘܠ ܐܦܩܝܗܝ ܠܝ ܠܗܢܐ ܡܛܥܝܢܐ ܠܝܛܐ ܕܥܡܪ ܒܝܢܬ ܦܬܟܪ̈ܐ ܗܠܝܢ: ܠܗ ܘܠܟܠܗܘܢ ܚܒܪ̈ܘܗܝ. ܘܥܠ ܐܕܐ ܐܝܟ ܦܘܩܕܢܗ ܕܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܡܐܪܝ. ܘܐܡܪ ܠܫܐ̈ܕܐ ܗܢܘܢ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝ ܡܐܪܝ܂ ܫܠܝܚܗ ܕܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ: ܠܐ ܬܗܘܘܢ ܥܫܝܢܝܢ ܒܡܠܬܐ ܚܝܬܐ ܕܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ: ܐܠܐ ܩܕܡ ܟܠܗܘܢ ܬܦܩܘܢ ܒܕܡܘܬܐ ܣܢܝܬܐ. ܘܢܦܩܘ ܗܘܘ ܒܕܡ̈ܘܬܐ ܫܚܠ̈ܦܬܐ: ܕܒܥܝܪ̈ܐ ܘܕܪ̈ܚܫܐ ܛܢܦ̈ܐ. ܘܩܕܡ ܡܠܟܐ ܘܩܕܡ ܟܠܗܘܢ ܗܢܘܢ ܕܟܢܝܫܝܢ ܗܘܘ ܬܡܢ. ܘܗܘܝܢ ܗܘܘ ܒܡܢܝܢܐ ܫܒܥܝܢ ܘܬܪܝܢ. ܘܩܥܝܢ ܗܘܘ ܘܡܝܠܠܝܢ ܗܘܘ ܘܐܡܪܝܢ. ܐܘܗ ܡܢܟ ܒܪ ܡܪܝܡ. ܗܐ ܡܠܝܬܗ̇ ܠܟܠܗ̇ ܐܪܥܐ ܡܢ ܝܘܠܦܢܟ. ܘܠܐ ܣܦܩ ܠܟ ܥܕܡܐ ܕܡܢ ܡܕܒܪܐ ܘܡܢ ܕܘܟ̈ܝܬܐ ܣܪܝܩܬܐ ܛܪܕܬܢ. ܠܐܝܟܐ ܗܫܐ ܢܐܙܠ ܠܐ ܝܕܥܝܢܢ. ܘܩܥܐ ܒܗܘܢ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܡܐܪܝ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܠܐ ܬܗܘܘܢ ܬܘܒ ܥܫܝܢܝܢ ܒܡܠܬܗ ܕܡܪܢ ܘܬܘܒ ܠܐ ܬܪܝܡܘܢ ܩܠܟܘܢ ܩܕܡܝܢ. ܙܠܘ ܠܓܗܢܐ ܕܢܘܪܟܘܢ ܗܝ ܕܡܛܝܒܐ ܠܟܘܢ ܘܠܦܠܚ̈ܝܟܘܢ. ܘܟܕ ܫܡܥ ܡܠܟܐ

postquam vidit dæmonem e simulacris expulsum, derelinquit et baptizatur cum omnibus subditis suis.

14. Vocavitque beatus discipulum suum Ada ; cui dixit : *Ingredere, expelle mihi hunc seductorem maledictum qui habitat in simulacris istis, hunc cunctosque socios ejus.* Et ingressus est Ada juxta præceptum beati Mar Maris, et dixit dæmoniis istis : *Sic jubet Mar Mares, apostolus Jesu Christi : Ne prævaleatis contra verbum vivum Domini nostri Jesu Christi, sed coram omnibus exeatis sub forma fœda!* Et exierunt sub formis variis, pecudum et reptilium immundorum, idque coram rege et omnibus illic congregatis. Erant autem numero septuaginta duo, et clamabant et ululabant, dicebantque : *Heu! tu, o fili Mariæ, ecce replesti universam terram doctrina tua, nec satis fuit tibi donec e deserto et locis vacuis nos deturbaveris. Quonam nunc eamus, nescimus.* Et clamavit ad eos beatus Mar Mares, dicens : *Ne prævaleatis ultra contra verbum Domini nostri, nec ultra efferatis vocem vestram coram nobis. Ite ad gehennam ignis vestri, quæ præparata est vobis et cultoribus vestris.* Quumque hæc audisset rex, timor

ܥܒܕ ܡܠܟܐ. ܕܫܠܝܚܬܐ ܪܒܬܐ ܢܦܠܬ ܥܠܘܗܝ. ܘܪܗܛ ܠܘܬ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܡܪܝܢ. ܘܒܪܟ ܥܠ ܒܘܪܟܘܗܝ: ܘܣܓܕ ܠܗ ܘܐܡܪ. ܪܒ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܐܠܗܢ ܘܠܝܬ ܠܢ ܬܘܒ ܠܒܪ ܡܢܗ. ܘܦܩܕ ܠܗܘܢ ܐܒܘܢ ܫܠܝܚܐ ܡܪܝ ܡܪܝܢ: ܠܫܐܕܐ ܕܠܬܗܘܡܐ ܢܐܙܠܘܢ. ܘܠܡܠܟܐ ܘܠܡܕܝܢܬܐ ܐܥܡܕ ܐܢܘܢ: ܒܫܡ ܐܒܐ ܘܒܪܐ ܘܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ. ܘܠܬܢܘܪܐ ܗܘ ܕܒܝܬ ܡܠܟܐ ܚܦܪܘܗܝ ܥܕܡܐ ܠܡܝܐ. ܘܒܢܐ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܡܪܝܢ ܥܕܬܐ. ܘܠܥܠܡܢ[1] ܬܢܘܪܐ ܗܘ ܕܥܒܕܘܗܝ ܒܝܪܐ. ܒܢܐ ܒܝܬ ܥܡܕܐ. ܘܒܝܪܐ ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ ܐܝܟ ܣܗܕܘܬܐ ܕܐܢܫܝܢ: ܒܝܬ ܥܡܕܐ ܐܝܬܝܗ̇. ܘܐܬܘܬܐ ܪܘܪܒܬܐ ܡܣܬܥܪܢ ܡܢ ܡܝܐ ܗܢܘܢ.

ܘܢܦܩ ܡܢ ܬܡܢ ܠܐܬܪܐ ܕܕܪܐܒܪ. ܘܒܢܝܐ ܐܬܘܗܝ ܗܘܐ

[1] *Sine dubio error scribæ pro* ܠܥܠ ܡܢ

magnus irruit in eum, et accurrens ad beatum Mar Marim flexit genua sua et adoravit eum, dicens : *Magnus est Christus Deus noster et jam non est nobis deus præter eum.* Et præcepit pater noster apostolus Mar Mares dæmoniis ut irent in abyssum ; regem vero et civitatem baptizavit in nomine Patris et Filii et Spiritus sancti. Fornacem autem regii palatii foderunt usque ad aquas, et ædificavit beatus Mar Mares ecclesiam. Et super aquam fornacis quam in puteum converterant, ædificavit baptisterium : et puteus usque in hodiernum diem, juxta testimonium nonnullorum, baptisterium est; et signa magna efficiuntur ab aquis illis.

15. Illinc autem digressus est ad regionem Darabhar (1), eratque Ejicit item dæmonem

(1) *Darabhar* regio ea est quæ alibi (*Bibl. Orient.* II, 458) *Darabhad* et (*Bibl. Orient.* III, II, 722, 747) *Ardabad* scripta reperitur. Hæc de ea notat Assemanus op. cit., III, II, 722 : " *Ardabada* ܐܪܕܐܒܕ, Arabibus Persisque *Ard-Abad,* in tabula Eliæ (Damasceni) *Dar-Abad...* Urbs Garmæorum episcopalis in provincia Assyriaca, sub metropolitano Beth-Seleuciæ, cum quo Ardabeni de primatu contendisse perhibentur. "

ܩܝܛܐ. ܘܟܕ ܠܐܝܟܘ ܛܘܒܢܐ ܘܕܒܪܘܗܝ ܡܢ ܚܘܡܐ ܕܐܘܪܚܐ. ܒܥܐ ܗܘܐ ܕܘܟܬܐ ܕܢܬܒ ܘܢܬܬܢܝܚ. ܘܐܫܟܚ ܠܒܪ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ ܕܘܟܬܐ ܚܕܐ ܕܡܬܩܪܝܐ ܓܠܠܐ. ܐܘܟܝܬ ܡܥܝܢܐ ܕܡܝܐ. ܘܫܪܘ ܬܡܢ ܥܠ ܡܝܐ. ܘܠܥܠ ܡܢ ܡܥܝܢܐ ܗܘ ܬܬܐ ܚܕܐ ܐܝܬ ܗܘܬ. ܘܣܓܕܝܢ ܗܘܘ ܠܗ̇ ܒܢܝ ܐܬܪܐ ܗܘ. ܘܥܒܕܐ ܗܘܬ ܦܐܪܐ ܘܫܦܝܪܐ ܛܒ ܗܘܬ. ܘܠܐ ܐܢܫ ܡܫܟܚ ܗܘܐ ܕܢܐܟܘܠ ܡܢ ܦܐܪܝ̈ܗ: ܡܛܠ ܕܫܐܕܐ ܗܘ ܕܥܡܪ ܗܘܐ ܒܗ̇. ܘܟܠ ܕܐܟܠ ܗܘܐ ܡܢ ܦܐܪ̈ܝܗ ܕܬܬܐ ܗܝ ܪܓܡܝܢ ܗܘܘ ܠܗ ܫܐܕ̈ܐ ܗܢܘܢ. ܘܟܕ ܪܦ ܝܘܡܐ. ܣܠܩ ܛܘܒܢܐ ܕܢܚܙܐ ܟܡܐ ܪܚܝܩ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܐܕܝܩ ܘܚܙܐ. ܘܗܐ ܛܠܝܐ ܚܕ ܒܪ ܐܪܒܥܣܪ ܫܢ̈ܝܢ ܪܡܐ ܘܡܝܬ. ܘܐܚܕܗ ܛܘܒܢܐ ܠܛܠܝܐ

ex ficu in Glala, et adolescentem ab eo occisum ad vitam revocat.

tempore æstatis; laborantibus vero beato et sociis ejus calore itineris, quærebat locum in quo sederet et requiesceret, invenitque extra oppidum locum quemdam, qui vocabatur Glala (1), hoc est fons aquarum, et manserunt ibi juxta aquas. Atqui supra fontem istum ficus quædam erat, quam adorabant illius regionis incolæ, fructifera et pulcherrima; nemo vero poterat de fructu ejus comedere, eo quod dæmon in ea habitabat: quicumque enim manducasset de fructibus ficus istius, lapidabant eum dæmones illi. Quum autem refrigesceret dies, ascendit beatus ut videret quantum abesset ab urbe; et prospexit et vidit. Et ecce adolescens quidam quatuordecim annorum mortuus jacebat. Et accepit beatus hunc puerum manu sua, et dixit

(1) ܓܠ̈ܠܐ *Gelale* sic interpretatur Bar-Ali apud P. Smith sub hoc verbo: " locus super quem irruit inundatio aquarum, vallis, „ Nec isti interpretationi repugnat auctor Actorum, dicens *Gelala* idem esse ac fontem aquarum; at vocem ipse non masculini generis, ut P. Smith, sed feminini facit, ut patet ex appellativo sensu quem tribuit formæ mox sequenti *Herbath-Gelal*. Herbath Gelal (in *Bibl. Orient.* t. III, p. II, 756, *Harbat-Gelal*) postea fuit urbs episcopalis sub metropolitano Garmæorum, in qua quondam exstitit schola. Porro, si Actis nostris fides est, convenit hæc cum territorio seu loco *Glal* vel *Glala* ad Zabam minorem sito, quem sub nomine *Ghellaleh* Ritter, *Erdk.*, IX, 588, ponit in confinio boreali oppidi *Schinek*, ubi fluvius Karatscholam confluit in Zabam (ibid., 560). — Plura de *Glala*, *Ghellala*, *Harbath-Gll* conjiciendo profert G. Hoffmann, op. cit., 261 sqq., 272.

ܘܗܘ ܒܐܝܕܗ: ܘܐܡܪ ܠܗ. ܛܠܝܐ ܡܩܝܡ ܠܟ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ: ܘܡܚܕܐ ܩܡ ܛܠܝܐ ܗܘ ܘܣܓܕ ܠܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܡܐܪܝ. ܘܫܐܠܗ ܠܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܡܐܪܝ، ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܢܘ ܩܛܠܟ ܒܪܝ، ܘܒܕܒܪܐ ܗܢܐ ܐܪܡܝܟ. ܐܡܪ ܠܗ ܛܠܝܐ ܗܘ. ܠܒܝܬ ܐܠܗܐ ܗܢܐ ܕܝܠܢ ܥܠܬ ܐܝܟ ܕܐܟܘܠ ܡܢ ܦܐܪ̈ܘܗܝ. ܘܩܡܘ ܥܠܝ ܪ̈ܒܝ ܚ̈ܝܠܐ ܕܝܠܗ ܘܪܓܡܘܢܝ ܒܟܐ̈ܦܐ ܘܩܛܠܘܢܝ. ܘܐܬܦܢܝ ܛܘܒܢܐ ܠܘܬ ܬܬܐ ܗܝ. ܘܐܡܪ ܠܫܐ̈ܕܐ ܗܢܘܢ. ܐܘ ܒ̈ܝܫܬܐ ܡܛܠ ܡܢܐ ܡܛܥܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܒܢ̈ܝܢܫܐ ܘܩܛܠܬܘܢ ܠܗܘܢ. ܡܛܠܗܢܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܠܐ ܥܠ ܠܟܘܢ ܒܡܠܬܐ ܚܝܬܐ ܕܐܠܗܐ ܕܬܦܘܩܘܢ ܒܐܝܠܢܐ ܗܢܐ. ܘܠܐ ܒܕܘܟܬܐ ܗܕܐ. ܘܛܪܕ ܐܢܘܢ ܡܢ ܬܡܢ ܠܢܝܠܘܣ ܢܗܪܐ. ܘܠܬܬܐ ܗܝ ܠܛܗ ܘܐܬܥܩܪܬ ܡܢ ܥܩܪܗ̇. ܘܩܡ ܛܘܒܢܐ ܡܢ ܬܡܢ ܘܥܒܪ ܘܒܬ ܠܒܪ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ ܘܡܢ ܬܚܘ̈ܡܗ.

illi : *Adolescens, suscitat te Jesus Christus.* Et illico surrexit adolescens iste et adoravit beatum Mar Marim. Et interrogavit eum beatus Mar Mares et dixit illi : *Quis necavit te, fili mi, et in hæc deserta projecit?* Dixit illi adolescens : *Ad domum hujusce dei nostri accessi, ut manducarem de fructibus ejus, et insurrexerunt in me principes exercituum ejus, et lapidaverunt me lapidibus et interfecerunt.* Tum conversus est beatus ad ficum illam, dixitque dæmonibus istis : *O scelerati, quare decipitis homines et occidistis eos? Idcirco ego dico vobis jam per vivum Dei verbum vos prohiberi habitatione arboris hujus aut hujusce loci.* Et ejecit eos inde ad Nilum (1) flumen, et ficui ipsi maledixit : quæ radicitus evulsa est. Et surrexit beatus illinc et progressus pernoctavit extra oppidum et extra confinia ejus. Eadem autem nocte extulerunt vocem suam dæmones illi et

(1) Duos canales juxta nomen celeberrimi fluminis Ægypti dictos *Nahr-Nil*, sed multo magis ad austrum sitos prope ruinas Babylonis, memorat Ritter, XI, pp. 783 et 911. Item *(Bibl. Orient.* t. III, p. I, pagg. 264, 551 et 557) ab Amro recensetur episcopus quidam oppidi *Nili* in provincia patriarchali siti, cui aliquando junctus fuit episcopatus *Zabe (al-Zawabi)*, inter Seleuciam et Kaschkar. Cfr. Hoffmann, p. 84.

ܘܒܗ ܒܗܘ ܠܠܝܐ. ܐܪܝܡܘ ܩܠܗܘܢ ܒܢܝ̈ܢܫܐ ܗܢܘܢ ܘܐܡܪܘ. ܚܪܒܬ ܓܠܠ ܚܪܒܬ ܓܠܠ: ܗܐ ܢܦܩܝܢ ܠܢ. ܘܫܡܥܘ ܟܠܗܘܢ ܐܢ̈ܫܐ ܕܡܕܝܢܬܐ: ܘܐܫܬܡܥܬ ܐܦ ܩܕܡ ܡܠܟܐ.

ܠܨܦܪܗ ܕܝܢ ܕܝܘܡܐ ܫܕܪ ܠܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܡܐܪܝ ܠܐܕܐ ܬܠܡܝܕܗ: ܕܢܥܘܠ ܠܫܘܩܐ ܘܢܙܒܢ ܠܚܡܐ. ܘܥܠ ܐܕܐ ܘܐܫܬܘܚܪ ܬܡܢ. ܘܩܡ ܡܪܝ ܡܐܪܝ ܘܕܥܡܗ ܘܐܬܘ ܒܬܪܗ. ܘܐܫܟܚܘܗܝ ܕܟܕ ܝܬܒ: ܠܘܩܒܠ ܬܪܥܗ ܕܡܠܟܐ ܐܕܪ. ܘܡܠܠ ܐܘܢܣܝܡܘܣ ܚܕ ܡܢ ܬܠܡܝܕܘ̈ܗܝ ܕܛܘܒܢܐ ܘܐܡܪ ܠܗ. ܠܡܢܐ ܝܬܒܬ ܗܪܟܐ. ܠܐ ܕܚܠܬ ܘܐܬܬܙܝܥܬ ܡܢ ܦܘܩܕܢܗ ܕܪܒܢ. ܕܡܢ ܨܦܪܐ ܘܥܕܡܐ ܠܗܫܐ ܡܢ ܠܘܬܗ ܢܦܩܬ: ܘܠܐ ܐܬܚܙܝܬ ܠܟ ܕܬܗܦܘܟ. ܥܢܐ ܐܕܐ ܘܐܡܪ ܫܒܘܩܘ ܠܝ. ܟܕ ܥܠܬ ܠܫܘܩܐ: ܠܐ ܐܫܟܚܬ ܒܗ ܠܚܡܐ. ܘܚܙܬܢܝ ܐܢܬܬܐ ܚܕܐ ܘܐܡܪܬ ܠܝ. ܬܐ ܥܡܝ ܘܣܒ

dixerunt: *Herbath Glal* (1), *Herbath Glal; ecce eximus nos.* Et audierunt omnes homines oppidi. et relatum hoc quoque fuit apud regem.

Sanat filiam regis Adar.

16. Diluculo autem diei ablegavit beatus Mar Mares Ada, discipulum suum, ut ingrederetur forum et emeret panem. Et ingressus est Ada et moram ibi traxit. Et surrexit Mar Mares et socii ejus, illumque insecuti invenerunt sedentem e conspectu portæ regis Adar. Locutusque est Onesimus, unus e discipulis beati, et dixit ei : *Quare hic sedes? Nonne times et perterreris ob mandatum magistri nostri, quod a diluculo usque nunc ab ipso discesseris, quin tibi visum fuerit ut revertaris?* Respondit Ada et dixit : *Veniam mihi date : quum ingressus essem forum, non inveni in eo panem, et vidit me mulier quædam, quæ dixit mihi : Veni mecum et accipe quod quæris. Et ingressa est*

(1) ܚܪܒܬ ܓܠܠ *Herbath-Gelal*, quod significat *vastata est Gelal* seu *vastata est vallis.* Narratione quam hic exhibet forte vult auctor noster originem exponere nominis quod inditum fuit civitati episcopali *Herbath-Gelal*, de qua in nota præcedenti. Hæc ex ejus mente, ut ex contextu liquet, ad eamdem regionem ac Darabhar seu Darabhad pertinuisse censenda est.

ܡܕܡ ܕܒܥܐ ܐܢܬ. ܘܥܠܬ ܠܒܝܬܐ ܗܢܐ. ܘܗܐ ܢܛܪ ܐܢܐ
ܠܗ. ܘܟܕ ܗܢܘܢ ܡܡܠܠܝܢ: ܗܐ ܐܢܬܬܐ ܗܝ ܢܦܩܬ ܘܠܚܡܐ
ܥܡܗ̇. ܘܫܐܠܗ̇ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ، ܡܐܪܝ. ܘܐܡܪ ܠܗ̇. ܗܕܐ
ܐܦܕܢܐ ܕܡܢ ܐܝܬܘܗ̇. ܘܥܢܬ ܘܐܡܪܬ ܠܗ. ܕܗܕܐ ܕܪܬܐ
ܕܡܠܟܐ ܕܝܠܢ ܐܝܬܝܗ̇. ܘܟܕ ܗܢܘܢ ܡܡܠܠܝܢ. ܘܗܐ ܒܪܬ
ܡܠܟܐ ܡܦܩܝܢ ܠܗ̇ ܡܢ ܕܪܬܐ ܠܕܪܬܐ ܐܚܪܬܐ. ܘܠܥܒܕܝܢ ܠܗ̇
ܥܒ̈ܕܐ ܡܢ ܝܡܝܢܐ ܘܡܢ ܣܡܠܐ. ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ،
ܡܐܪܝ. ܡܢܐ ܛܒܗ̇ ܕܥܠܝܡܬܐ ܗܕܐ. ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܥܒ̈ܕܝܗ̇.
ܒܟܘܪܗܢܐ ܗܢܐ ܪܡܝܐ ܫܢܝ̈ܐ ܣܓܝ̈ܐܬܐ. ܘܟܕ ܚܙܗ̇ ܛܘܒܢܐ
ܐܬܪܚܡ ܥܠܝܗ̇. ܘܥܢܐ ܘܐܡܪ ܠܗ̇. ܛܠܝܬܐ ܠܟܝ ܐܡܪ ܐܢܐ.
ܒܫܡܗ ܕܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܢܨܪܝܐ ܩܘܡܝ ܥܠ ܪ̈ܓܠܝܟܝ. ܘܒܗ̇
ܕܡܠܬܐ ܫܪ ܪ̈ܓܠܝܗ̇ ܘܟܠܗܘܢ ܗܕ̈ܡܝܗ̇. ܘܐܬܬ ܒܪܬܬܐ
ܘܥܠ ܪ̈ܓܠܘܗܝ ܕܛܘܒܢܐ ܢܦܠܬ. ܘܡܓܦܦܐ ܗܘܬ ܠܗܘܢ. ܡܠܟܐ
ܕܝܢ ܐܒܘܗ̇ ܒܨܝܕܐ ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ. ܘܐܙܠ ܡܣܒܪܢܐ
ܠܘܬܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܠܐ ܝܕܥ ܐܢܬ ܕܚܕܘܬܐ ܪܒܬܐ ܥܒܕ ܠܟ
ܐܠܗܐ ܝܘܡܢܐ. ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܢܐ. ܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܓܒܪܐ ܚܕ

domum istam, et ecce eam observo. Eoque hæc loquente, ecce mulier illa exiit et panis cum ea; eamque interrogavit beatus Mar Mares, et dixit illi : *Hæcce arx cujusnam est?* Et respondit et dixit illi : *Est hoc palatium regis nostri.* Et dum hæc diceret, ecce filiam regis educebant ex una æde in ædem aliam, eamque servi sustinebant a dextris et a sinistris. Dixit illis beatus Mar Mares : *Quomodo se habet puella hæc?* Dixerunt ei servi ejus : *In infirmitate hac jacet annis plurimis.* Quumque eam vidisset beatus, misertus est ejus, eamque alloquens dixit : *Puella, tibi dico : in nomine Jesu Christi Nazareni, sta super pedes tuos!* Et per idem hoc verbum confirmavit pedes et omnia membra ejus, et venit puellula ad pedes beati procidens, eosque amplectens. Rex autem pater ejus in venatione erat. Eumque adiit nuntius, hæc dicens : *Ignoras quoniam gaudium magnum fecit tibi Deus hodie?* Dixit illis : *Quodnam?* Dixerunt illi : *Vir quidam indutus habitu fulgenti verbo oris sui liberavit filiam tuam ab omnibus dolo-*

ܕܟܠܗ ܐܘܡܢܘܬܗ ܗܘܢܝܐ. ܘܡܚܕܐ ܕܩܡ ܦܢܝܗ. ܐܬܦܢܝ ܒܬܪܗ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܒܐܬܪܗ. ܘܟܕ ܥܒܪ ܗܘ ܥܡ ܘܗܦܟ ܥܡܗܘܢ. ܘܩܪܒ ܠܘܬ ܬܪܥܐ ܘܚܙܝܗ ܠܛܘܒܢܐ ܘܠܒܪܬܗ ܘܥܡܐ ܣܓܝܐܐ ܕܝܬܒܝܢ ܬܡܢ. ܘܦܩܕ ܘܥܠ ܛܘܒܢܐ ܠܘܬܗ. ܘܫܐܠܗ ܘܐܡܪ ܠܗ: ܡܢܘ ܐܢܬ. ܐܠܗܐ ܐܘ ܒܪܢܫܐ. ܐܡܪ ܠܗ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܡܪܝ. ܠܐ ܐܢܐ ܐܠܗܐ ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܐܠܐ ܒܪܢܫܐ ܐܢܐ ܥܒܕܗ ܕܐܠܗܐ ܚܝܐ. ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ ܘܡܢܘ ܝܘܠܦܢܟܘܢ. ܘܐܝܠܝܢ ܐܠܗ̈ܐ ܦܠܚܝܢ ܐܢܬܘܢ: ܕܗܠܝܢ ܬܕܡܪ̈ܬܐ ܘܐܣܘ̈ܬܐ ܒܐܝ̈ܕܝܗܘܢ ܡܬܥܒ̈ܕܢ. ܐܡܪ ܠܗ ܫܠܝܚܐ ܡܪܝ ܡܪܝ. ܗܘܠܦܢܢ ܘܬܘܕܝܬܢ. ܒܪܝܣܛܝܢܐ ܚܢܢ. ܘܠܡܫܝܚܐ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ܣܓܕܝܢܢ. ܘܒܫܡܗ ܗܠܝܢ ܣܥܪܝܢܢ. ܘܡܚܕܐ ܦܩܕ ܡܠܟܐ: ܕܢܬܟܢܫܘܢ ܠܘܬܗ ܟܠܗܘܢ ܟܪ̈ܝܗܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܒܥܐ ܡܢ ܛܘܒܢܐ. ܕܢܥܒܕ ܐܬ̈ܘܬܐ ܩܕܡܘܗܝ, ܘܩܕܡ ܪ̈ܘܪܒܢܘܗܝ, ܕܝܬܝܪܐܝܬ ܬܫܪܪ ܠܘܬܗ ܗܝܡܢܘܬܐ ܕܡܫܝܚܐ. ܘܟܕ ܐܬܟܢܫܘ ܟܪ̈ܝܗܐ ܘܚܠܝ̈ܡܐ. ܓܒܪ̈ܐ ܘܢܫ̈ܐ ܘܛܠ̈ܝܐ: ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܡܢ ܟܠܗ.

ܕܝܫܘܥ ܬܕܒܪ̈ܬܐ ܘܚܠܝ̈ܡܐ ܕܒܐܢܫ̈ܐ، ܠܦܘܒܢܐ ܗܘܝ. ܠܦܘܒܢܐ
ܕܡܢ ܡܪܝ، ܡܪܐܝ، : ܒܫܡܗ ܕܝܫܘܥ ܢܨܪܝܐ : ܫܪܐ ܐܢܘܢ
ܠܟܠܗܘܢ ܡܚ̈ܘܫܢܐ ܟܕ ܫܠܝܡܝܢ. ܘܩܥܝܢ ܗܘܘ ܩܕܡ ܡܠܟܐ
ܘܐܡܪܝܢ. ܪܒ ܐܠܗܐ ܗܘ ܕܗܢܐ ܡܟܪܙ. ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܐܠܗ̈ܐ.
ܘܗܘܝܘ ܒܠܚܘܕ ܐܠܗܐ ܒܫܡܝܐ ܘܒܐܪܥܐ.

ܘܒܗ ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܐܬܬܠܡܕܬ ܡܕܝܢܬܐ ܗܝ : ܥܡ ܡܠܟܐ
ܐܕܪ. ܘܫܒܩܗ ܠܛܘܒܢܐ ܠܐܕܐ ܒܐܬܪܐ ܕܕܪܒܗܪ. ܘܗܘ ܛܘܒܢܐ
ܡܪܝ ܡܪܐܝ، ܘܬܠܡܝܕܘܗܝ ܐܙܠܘ ܠܐܬܪܐ ܕܦܪ̈ܣܝܐ. ܘܒܗ ܒܐܬܪܐ
ܗܘ ܬܠܡܝ̈ܕܐ ܣܓܝ̈ܐܐ ܩܢܐ. ܡܠܟܘܬܐ ܓܝܪ ܗܕܐ ܐܚܪܬܐ
ܕܦܪ̈ܣܝܐ ܕܩܒܠܬ ܫܘܠܡܐ ܒܝܕ ܐܪܕܫܝܪ ܥܕܟܝܠ ܠܐ ܫܠܡܬ

Mares in nomine Jesu Nazareni dimisit eos omnes sanos qui plaga percussi erant. Et clamabant coram rege, dicentes : *Major est Deus quem ille prædicat, omnibus diis, et Ipse est solus Deus in cœlo et in terra.*

17. Itaque die illa conversa est civitas, cum rege Adar. Et reliquit beatus Ada in regione Darabhar; ipse vero beatus Mar Mares et socii ejus profecti sunt in regionem Persarum, et in illa regione ipse multos nactus est discipulos. Regnum enim illud alterum Persarum, quod finem (1) accepit per Ardeschirum, adhuc non

Quo ad fidem adducto cum sua civitate, S. Mares in regione

(1) Nomine *Ardeschir* (lingua persica antiqua *Artachschathra*, græce 'Αρταξέρξης) alius hoc loco intelligi nequit quam ille qui post devictum Artabanum, Arsacidarum regum ultimum, factus est *Schahan-schah* seu rex regum, anno qui incipit 26ª septembris anni 226 æræ christianæ (videsis D'Herbelot, *Bibliothèque orientale*, V° Ardschir Babegan ; Nöldeke, *Geschichte der Perser und Araber zur Zeit der Sasaniden, aus Tabari*, pp. 1 et 409) et Sasanidarum dynastiam fundavit. Jam vero si standum sit significationi consuetæ vocis ܫܘܠܡܐ qua idem sonat ac *finis*, dicendus esset auctor noster perhibere imperium ab Ardeschiro *destructum* nondum exstitisse sancti Maris tempore, dum contra hæc Arsacidarum sive Aschkhaniorum dynastia ab Ardeschiro eversa plus ducentis ante æram christianam annis florebat atque jam Strabonis ævo Seleuciæ sedem suam hiberno tempore habebat. At si pro ܫܘܠܡܐ legere liceat ܫܘܡܠܝܐ (quod idem valet atque *perfectio, completa constitutio*, τελειότης), locus hic alioqui valde confusus et omnino inexplicabilis planus evadit et liquidus. Scilicet regnum " alterum "

ܘܗܘܬ ܫܘܪܝܐ. ܡܕܝܢܬܐ ܕܝܢ ܘܐܬܪܘܬܐ ܕܒܒܠ ܘܦܪܣ.
ܡܠܟܘ̈ܢܐ ܣܓܝ̈ܐܐ ܡܠܝܢ ܗܘܘ ܘܠܐܬܪܐ ܕܒܒܠ : ܦܪ̈ܬܘܝܐ
ܕܗܢܘܢ ܡܕܒܪܝܢ ܗܘܘ. ܡܠܟ ܗܘܐ ܕܝܢ ܗܝܕܝܢ ܒܗܘ ܙܒܢܐ ܗܘ
ܒܒ̈ܒܠ. ܐܦܪܗܛ ܒܪ ܐܦܪܗܛ ܦܪܬܘܝܐ. ܒܣ̈ܠܝܩ.

ceperat initium. Urbes autem et regiones Babelis et Persidis reguli (1) multi implebant, regionem vero Babelis (ipsi) Parthi, utpote qui (illic) moderabantur. Regnabat autem tunc, eo tempore, in Babylonia Aphrahates (2), filius Aphrahatis Parthi, in Seleucia et Ctesiphonte (3),

Persarum (ex auctoris nostri sententia veteris regni Akhemenidarum velut restitutio) quod per Ardeschirum *constitutum* est, nondum eo tempore quo Mar Mares evangelium in Babylonensi regione prædicavit, exstitisse notatur. Porro quum auctor noster nullum sermonem misceat de excidio hujus " alterius „ imperii ab Ardeschiro constituti, ex hoc silentio arguitur eum scripsisse ante annum Hegiræ vigesimum, quo Yesdegerdes III, Sasanidarum regum ultimus, per calipham Omar ex Madain vicinisque regionibus expulsus fuit. Cfr. quæ diximus in Prolegom. — (1) Edidi ܡܠܟܘ̈ܢܐ *reguli*. In codice meo ܡܠܒܘ̈ܢܐ legitur; ܡܠܟܪ̈ܢܐ in K. Utrumque amanuensis cujusdam ignorantiæ tribuendum suspicor. — Parthorum imperium, quod eo tempore divisum orbis imperium cum Romanis tenebat, in plures satrapias sive provincias, etiam parvas, veluti feuda quædam, tribuebatur, ut notum est. De majoribus scribebat Plinius, *Hist. Nat.*, lib. VI, sect. XXIX, eo fere ævo quo vivebat Mar Mares : " Regna Parthorum duodeviginti sunt omnia : ita enim dividunt provincias, circa duo ut diximus maria, Rubrum a meridie, Hyrcanum a septentrione. „ — (2) *Aphrahates* sive *Phraates* nomen est inter Parthos Persasque frequentissimi usus. Quisnam vero designari hic sit censendus, exploratum non est; quamquam de eo cogitari potest qui Romam obses missus fuit tempore Augusti cæsaris atque a Tiberio in patriam Artabano æmulus fuit remissus. Is tamen Seleuciæ vix regnasse videtur atque anno 35 p. C. e vivis excessit. Cfr. Tacitus, *Annal.* VI, 31 et 32, ubi hæc habet : " Nobiles Parthi in Urbem venere, ignaro rege Artabano... Ii... quia neminem gentis Arsacidarum summæ rei imponere poterant, interfectis ab Artabano plerisque aut nondum adultis, Phrahaten, regis Phrahatis filium, Roma poscebant... Cupitum id Tiberio. Ornat Phrahaten, accingitque paternum ad fastigium... Et Phrahates apud Syriam, dum omisso cultu romano cui per tot annos insueverat, instituta Parthorum insumit, patriis moribus impar, morbo absumptus est. „ — (3) *Seleucia* et *Ctesiphon*, duæ urbes celeberrimæ, quarum hæc ad orientalem, illa ad occidentalem Tigridis ripam exstructæ fuerunt. De his afferre juvat quæ scripsit Plinius, non multo tempore postquam ibi evangelium seminavit Mar Mares : " Babylon] ad solitudinem rediit, exhausta vicinitate Seleuciæ, ob id

ܘܒܡܛܠܝܦܘܢ ܕܒܝܬ ܐܪ̈ܡܝܐ. ܛܒ ܓܝܪ ܥܬܝܪ̈ܢ ܗܘܝ. ܡܕܝܢܬܐ
ܗܘ ܙܒܢ ܕܢܚܪܒܘܢ ܠܓ̈ܝܣܐ ܠܣܠܝܩ ܥܬܝܩܬܐ.

ܡܢ ܒܬܪ ܕܝܢ ܗܦܘܟܗ ܕܛܘܒܢܐ ܡܪܝ، ܡܪܝ، ܒܐܬܪ̈ܘܬܐ
ܕܣܘܪ̈ܝܝܐ: ܢܚܬ ܠܗ ܐܦ ܠܒܝܬ ܐܪ̈ܡܝܐ ܘܩܕܡܐܝܬ: ܠܐܬܪܐ

Beth-Armaje (1) urbibus. Valde enim opulentæ erant istæ urbes tempore illo, priusquam destruxissent prædones Seleuciam antiquam.

18. Post reditum autem beati Mar Maris in regiones Syrorum, descendit etiam in Beth-Armaje, et primo quidem ad regionem ubi nunc Bagdad. Ecclesiam

conditæ a Nicatore intra nonagesimum [?] lapidem, in confluente Euphratis fossa perducti atque Tigris : quæ tamen Babylonia cognominatur, libera hodie ac sui juris, Macedonumque moris. Ferunt ei plebis urbanæ DC. M. esse : situm vero mœnium, aquilæ pandentis alas; agrum totius Orientis fertilissimum. Invicem ad hanc exhauriendam, Ctesiphon juxta tertium ab ea lapidem in Chalonitide condidere Parthi, quod nunc caput est regnorum. „ *Hist. Nat.*, lib. VI, sect. XXX. Seleucia, a Seleuco Nicatore condita, seu juxta veterem Cochen ampliata, ad canalem seu fossam Nahr Malka qua Tigris Euphrati jungitur, non tam vicinitate Ctesiphontis exhausta fuit, quam Romanorum irruptione subsecutisque deprædationibus deleta est : eam primo Trajanus imperator anno 116 victor ingressus esse videtur, atque postea legatis jussit incendio destruere; dein circa annum 165, sub Marco Aurelio ac Lucio Vero, Cassius urbem, occisis incolis, ita penitus destruxit ut eam quadraginta post annis Septimius Severus solo æquatam et fere vacuam invenerit. Ctesiphon vero, quæ prius non nisi hibernacula Parthorum exstitit, etsi ter Arsacidarum tempore a Romanis capta, alteri civitati diu superfuit, atque per Sasanidas, præsertim seculo IV sub Sapore II, novo aucta est splendore. Ab Orientalibus porro plerumque *Madain* vocata est, quamquam hoc nomine summa plurium urbium significatur, in quibus Sasanidicæ dynastiæ reges ad utramque Tigridis ripam sedem suam identidem habebant, quarumque præcipuæ Ctesiphon erant ac Beh-Ardaschir, loco Seleuciæ ab Ardeschiro exstructa. Cfr. Ritter, X, 69 sq., 121 sq., 163 sqq.; item Nöldeke, *Geschichte der Perser*, etc., 16. — Seleucia permansit sedes Catholicorum sive primatum Orientis, donec seculo VIII condito Bagdado, huc illi transmigrarunt. Cfr. *Bibl. Orient.* t. III, p. II, p. 622-626; Lequien, *Oriens Christ.*, II, col. 1093 sq.; Lamy, *Concilium Seleuciæ et Ctesiphonti habitum*, col. 22 ; Barhebræi *Chron. eccl.* (supra, p. 9). Regio in qua civitatis illæ, Seleucia et Ctesiphon, sitæ erant, vocabatur *Beth-Armaje*. Vide not. seq. —

(1) *Beth-Armaje*, uti a scriba nostro, vel *Beth-Aramaje*, ut plerumque alibi scribitur, nomen est regionis, quam exponit P. Smith per *Assyriam*. Non recte, nec jure innixus Assemano cujus indicat *Bibl. Orient.*, I, 354 et 358; neutro enim indicato loco Assemanus pro voce syriaca Beth-Aramaje latine Assyriam ponit.

ܕܪܕܢ. ܘܥܠ ܒܪܝܫܐ ܠܩܪܝܬܐ ܚܕܐ ܕܡܬܩܪܝܐ ܐܒܕ. ܘܬܠܡܕ ܬܡܢ ܠܓܒܪܐ ܚܕ ܪܫ ܐܬܪܐ: ܡܪܐ ܩܢܝܢܐ ܣܓܝܐܐ. ܕܫܡܗ ܗܘܐ ܠܩܢܐ ܠܗ ܘܠܟܠܗ ܒܝܬܗ. ܘܒܥܠܬܗ ܣܓܝܐܐ ܒܢ̈ܝ ܠܫܪܒܐ ܘܒܢ̈ܝ ܐܬܪܐ ܘܬܘ̈ܬܒܐ ܕܠܗ ܐܬܩܪܒܘ ܠܕܚܠܬ ܐܠܗܐ. ܘܒܟܠܗܘܢ ܡܕ̈ܝܢܬܐ ܕܠܗ ܕܐܝܬܝܗܘܢ ܠܥܠ ܡܢ ܣܠܝܩ ܘܩܛܝܣܦܘܢ ܘܒܫܪܟܐ ܕܡܕ̈ܝܢܬܐ ܕܪܕܢ. ܒܢܐ ܥܕ̈ܬܐ ܘܕ̈ܝܪܬܐ ܠܡܗܝܡ̈ܢܐ ܕܒܗܘܢ. ܕܗܘ̈ܝ ܐܝܟ ܕܡܫܬܠܡܐ: ܬܠܬܡܐܐ ܘܫܬܝܢ ܘܚܡܫ.. ܘܗܐ ܡܬܢܛܪ ܕܘܟܪܢܗ ܒܟܠܗܘܢ

plene constituit.

Radan (1), et ingressus est initio in vicum quemdam qui dicitur Abad (2), et convertit illic virum quemdam loci principem, possessorem rerum multarum, cujus nomen erat Laqna (3), ipsum totamque familiam ejus. Et propter ipsum multi consanguinei, populares et advenæ accesserunt ad verum Dei cultum. Et in omnibus oppidis ejus quæ erant supra Seleuciam et Ctesiphontem, necnon in reliquis oppidis regionis Radan ædificavit ecclesias et monasteria fidelibus inibi existentibus : quæ fuerunt, uti traditur, trecentæ et sexaginta quinque. Et ecce perpetuatur memoria ejus in omnibus illis usque

sed priori *Assyriorum*, posteriori *Aramæorum* vocabulum habet. At illa quoque laxior est translatio. Nam *Beth-Aramaje* (sive *Aramæa*) non Assyriam proprie dictam, longe magis ad boream sitam, sed fere Babyloniam vel hodiernum *Irak Arabi* designat, eam nempe regionem quæ diœcesin patriarchæ Seleuciensis aliquando efformavit, unaque regiones Tirhan atque Radan seu Gokhai complexa est. Persæ *Suristan* eam appellabant, quod maximam partem illius incolæ Syri essent sive Aramæi. Cfr. *Bibl. Orient.*, II, 458; Hoffmann, op. cit., 259; Nöldeke, op. cit., 15. — (1) *Radan* regio erat ad septentrionem Bagdadi, inter *Dijalah* (Gynden) et *Adhem* (Physcum), duos in Tigridem ab oriente affluentes amnes, ad austrum montium Hamrin seu Hemrin (Hoffmann, p. 71). Occurrit sequiori tempore Radan urbs in Babylonia, episcopalis, ad patriarchalem provinciam spectans. *Bibl. Orient.*, III, ii, 772; Lequien, *Oriens Christ.*, II, 1175 sq. — (2) *Abad*, quod nomen persica lingua *structuram* et *urbem* significat, locus is esse potuit de quo Assemanus *Bibl. Orient.*, III, ii, 706 : " Abad, ait, locus in Bagdadensium civitate, ubi ecclesia S. Simeonis Barsabaæ, archiepiscopi Seleuciensis et martyris : sedes patriarcharum Nestorianorum, dicta Sabaæ, alias *Dorta*, arabibus *Dar-el-Rum*, hoc est, ædes Romæorum. „ — (3) *Laqna*. Supra, p. 11, a Mari Salomonis vocatur *Helcana*.

ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ : ܘܡܢ ܒܬܪ ܕܫܪܪ ܠܪ̈ܕܢܝܐ[1] ܒܕܚܠܬ ܐܠܗܐ. ܘܥܒܕ ܠܗܘܢ ܩܫܝ̈ܫܐ ܘܡܫܡ̈ܫܢܐ. ܢܩܦ ܠܗ ܚܕ ܡܢ ܒܢܘ̈ܗܝ ܕܗܘ ܠܩܢܐ ܫܡܗ ܗܘܐ. ܥܡ ܐܚܪ̈ܢܐ ܣܓܝ̈ܐܐ.

ܘܢܚܬܘ ܠܗܘܢ ܠܣܠܝܩ ܡܕܝܢܬܐ ܕܝܬܒܐ ܥܠ ܕܩܠܬ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܗܘܐ ܟܪܣܛܝܢܘܬܐ ܒܗ ܒܐܬܪܐ. ܐܦܠܐ ܐܫܬܟܚ ܐܢܫ ܕܢܩܒܠ ܐܢܘܢ ܒܒܝܬܗ ܡܛܠ ܐܠܗܐ. ܐܠܐ ܐܓ̈ܪܘ ܗܘ ܛܘܒܢܐ ܘܕ̈ܒܝܬܗ ܒܝܬܐ ܘܝܬܒܘ ܗܘܘ ܒܗ. ܘܐ̈ܢܫ ܣܠܝܩ : ܐܢ̈ܫܐ ܒܝ̈ܫܐ ܕܚܢܦܘܬܐ ܗܘܘ. ܘܥܒܪ ܡܪܝ ܡܐܪܝ ܒܟܠܗ ܣܠܝܩ : ܘܐܢܫ ܠܐ ܐܬܬܠܡܕ ܠܗ. ܘܚܙܐ ܐܢܘܢ : ܕܒܡܕܡ ܐܚܪܢ ܠܐ ܥܢܝܢ : ܐܠܐ ܒܡܐܟܠܐ ܘܒܡܫܬܝܐ ܘܒܪܘܝܘܬܐ. ܘܥܕܠܐ ܢܦܩ ܗܘܐ ܚܡܪܐ ܕܝܘܡ ܩܕܡܐ : ܡܩܕܡܝܢ ܗܘܘ ܘܫܬܝܢ ܠܝܘܡܐ ܐܚܪܢܐ. ܘܠܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܐܬܪܐ ܕܢܡܠܠ ܥܡܗܘܢ ܡܠܬܐ ܕܐܠܗܐ. ܡܛܠ ܕܒܟܠ ܥܕܢ ܪ̈ܘܝܐ ܡܫܬܟܚܝܢ ܗܘܘ. ܘܟܕ ܚܙܐ ܕܐܢܫ ܠܐ ܐܬܬܠܡܕ ܠܗ. ܟܬܒ

[1] *ita legitur in codd. nostris; quæ est alucinatio scribæ, nam procul dubio legendum est* ܠܪ̈ܕܢܝܐ

hodie. Et postquam confirmavit Radanenses in religione, eisque constituit presbyteros et diaconos, adhæsit ei unus ex filiis istius cui Laqna nomen erat, cum aliis multis.

In urbe Seleucia, ubi omnes incolæ comessationibus dediti erant.

19. Et descenderunt ipsi in Seleuciam, civitatem sitam ad Tigridem. Atqui non existebat christianismus in illa regione, nec inventus est ullus qui exciperet eos in domum propter Deum; verum conduxerunt beatus et socii ejus domum et manserunt in ea. Homines autem Seleuciæ homines perversi erant ac idololatræ; transiitque Mar Mares per totam Seleuciam, at nemo conversus est. Animadvertit autem eos in nulla alia re occupari nisi in cibo et potu et ebrietatibus; et priusquam effusum esset vinum diei præcedentis, jam in antecessum bibebant in diem sequentem. Defuit ergo illi occasio loquendi ad ipsos verbum Dei, eo quod perpetuo ebrii invenirentur. Quumque videret nullum converti posse, scripsit epistolam, quam

ܐܓܪܬܐ ܘܫܕܪ ܠܘܬ ܫܠܝ̈ܚܐ ܚܒܪ̈ܘܗܝ، ܠܐܬܪܐ ܕܒܝܬ ܢܗܪ̈ܝܢ ܠܡܕܝܢܬܐ ܐܘܪܗܝ. ܘܟܬܒ ܗܟܢܐ: ܕܐܪܥܐ ܗܕܐ ܕܫܕܪܬܘܢܝ ܠܗ̇. ܐܪܥܐ ܗܝ ܕܒܝܫܬܐ ܘܡܠܝܐ ܟܘ̈ܒܐ. ܘܐܢܫ̈ܝܗ̇ ܪܡܝܢ ܐܢܘܢ ܘܩܫܝܢ. ܘܠܐ ܡܫܟܚ ܐܢܐ ܕܐܦܠܘܚ ܘܐܙܪܘܥ. ܐܢܘܢ. ܘܗܫܐ ܐܢ ܨܒܝܢܬܘܢ ܠܝ ܐܬܐ ܠܘܬܟܘܢ. ܐܘ ܐܙܠ ܠܝ ܠܐܬܪܐ ܐܚܪܢܐ. ܘܫܠܝ̈ܚܐ ܐܬܡܠܟܘ ܡܠܟܬܐ. ܘܫܩܠܘ ܪܢܝܐ ܬܪܝܨܐ. ܘܐܬܟܦܠܘ ܠܗܘܢ ܥܠ ܚܝ̈ܝܗܘܢ ܕܒ̈ܢܝ ܡܕܝܢܬܐ ܕܠܐ ܢܐܒܕܘܢ. ܘܟܬܒܘ ܐܓܪܬܐ ܠܘܬ ܩܕܝܫܐ ܡܪܝ، ܡܐܪܝ. ܘܐܝܬ ܗܘܐ ܒܗ̇ ܗܟܢܐ. ܕܠܐ ܫܠܝܛ ܠܟ ܕܬܐܬܐ ܠܟܐ. ܐܘ ܕܬܐܙܠ ܠܐܬܪܐ ܐܚܪܢܐ. ܥܕܡܐ ܕܬܣܩ ܠܪܘܡܐ ܕܗܢܘܢ ܛܘܪ̈ܐ ܘܪܝܫ ܪ̈ܡܬܐ. ܘܬܟܒܘܫ ܘܬܦܠܘܚ ܘܬܙܪܘܥ ܐܢܘܢ. ܘܬܦܩܐ ܦܐܪ̈ܐ ܠܥܠܠܬܐ. ܘܟܕ ܚܙܐ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ، ܡܐܪܝ، : ܕܠܝܬ ܠܗ ܦܘܪܣܐ ܕܢܐܙܠ ܠܕܘܟ : ܐܬܚܫܒ ܗܘܐ ܒܪܥܝܢܗ ܕܡܢܐ ܢܥܒܕ. ܒܗ̇ ܕܝܢ ܒܣܠܝܩ ܬܠܬܐ ܦܘܚܪ̈ܐ ܐܝܬ ܗܘܘ. ܚܕ ܕܣ̈ܒܐ ܘܚܕ ܕܥܠܝ̈ܡܐ ܘܚܕ ܕܛܠ̈ܝܐ. ܗܟܢܐ ܓܝܪ ܦܣܩܘ ܠܦܘܚܪ̈ܝܗܘܢ. ܘܐܬܚܫܒ ܗܘܐ

misit ad apostolos collegas suos in regionem Mesopotamiæ, in urbem Edessæ, scripsitque in hunc modum : " Terra ista ad quam me " misistis, terra est mala et plena spinis, atque ejus incolæ elati " sunt et obdurati; neque possum ego eis laborem et semina- " tionem tribuere. Nunc igitur, prout judicabitis, veniam ad vos, " vel recedam ad regionem aliam. „ Apostoli autem inter se habita deliberatione consuluerunt, ceperuntque sententiam rectam: nempe curæ fuit ipsis salus incolarum urbis, ne perirent. Scripserunt epistolam ad sanctum Mar Marim, in qua sic habebatur : " Non licet " tibi huc venire, neque alium in locum concedere, priusquam ascen- " deris in altitudinem illorum montium et summitatis collium, ad ea " comprimenda, aranda, seminanda, ita ut fructus ad proventum " adduxeris. „ Quumque vidisset beatus Mar Mares nullum modum sibi suppetere alio secedendi, cogitavit in mente sua quidnam ageret. Erant autem Seleuciæ tria convivia, unum senum, aliud adolescen-

ܠܛܠܝܐ. ܕܗܟܢܐ ܠܗ ܣܘܟܠܐ ܒܫܘܪܝܐ ܕܣܥܘ̈ܕܐ. ܕܝܢ ܡܥܒܕܢܐ ܡܢ ܗܪܟܐ ܐܡܪ ܕܐܢܐ ܢܦܫ̈ܬܗܘܢ. ܘܐܙܠ ܠܘܬܗܘܢ. ܘܐܣܬܡܟܘܗܝ ܠܬܚܬ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܡܛܠ ܕܐܡܪܝܢ ܗܘܘ. ܕܓܒܪܐ ܗܘ ܐܟܣܢܝܐ. ܘܟܠܝܘܡ ܒܗܘܢ ܒܙܡܪܐ ܘܒܚܕܘܬܐ ܡܬܗܦܟ ܗܘܐ.

ܘܠܒܬܪ ܙܒܢܐ ܐܬܟܪܗ ܗܘܐ ܩܫܝܫ ܫܘܬܦܐ. ܘܦܩܕ ܗܘܐ ܥܠ ܒܝܬܗ ܡܢ ܕܝܠܗ ܗܝ ܝܪܬܘܬܐ. ܘܐܦ ܡܐܢ̈ܝ ܩܒܘܪܬܐ ܬܩܢܘ ܗܘܘ ܠܗ. ܘܡܕܝܢܬܐ ܟܠܗ ܠܣܘܥܪܢܗ ܐܬܬܟܢܫܬ ܗܘܬ. ܘܟܕ ܢܦܩܐ ܗܘܬ ܐܘܠܘܣܐ ܕܣܥܪܐ ܗܘܬ ܠܗ: ܐܦ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܡܐܪܝ ܥܐܠ ܘܣܥܪ ܗܘܐ ܠܗ. ܘܟܕ ܢܦܠ ܠܗ ܛܒ ܒܟܘܪܗܢܐ ܗܢܐ: ܐܡܪ ܠܗ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܡܐܪܝ. ܐܣܝܡ ܐܝܕܝ ܥܠܝܟ: ܒܫܡܗ ܕܐܠܗܐ ܫܪܝܪܐ. ܘܡܬܚܠܡ ܐܢܬ. ܘܓܒܪܐ ܗܘ ܠܐ ܡܫܟܚ ܗܘܐ ܕܢܡܠܠ. ܡܛܠ ܕܠܡܘܬܐ ܩܪܝܒ ܗܘܐ. ܘܩܡ ܡܪܝ ܡܐܪܝ: ܘܣܡ ܥܠܘܗܝ ܐܝܕܗ. ܒܫܡܗ ܕܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ. ܘܒܗ̇ ܒܫܥܬܐ. ܚܝܐ ܗܘ ܓܒܪܐ

tium, tertium denique puerorum; sic enim ordinaverant sua convivia. Jam vero sibi proposuerat beatus ut immitteret se adversarium in convivium senum, *ut, si fieri possit, exinde vener,* aiebat, *eorum animas.* Itaque ivit ad eos, eumque accumbere fecerunt infra omnes, quippe qui dicerent eum esse hominem peregrinum. Et quotidie cum ipsis in cantu et gaudio familiariter agebat.

20. Ast paulo post ægrotavit senior (1) convivii, et disposuit domui suæ, cujusnam foret ipsius hereditas; atque omnia sepulturæ necessaria paraverant illi. Porro universa civitas ad eum visitandum convenerat. Quumque exiret turba quæ eum visitabat, etiam beatus Mar Mares ingressus est et visitavit eum. Quumque vehementer jam lapsus esset infirmitate ista, dixit illi beatus Mar Mares : *Ponam manum meam super te in nomine Dei veri, et convalesces.* Et vir ille non poterat loqui, eo quod morti esset proximus. Et surrexit Mar Mares et posuit manum

post sanatum præsidem convivii

(1) ܩܫܝܫ *senior* seu *præses.*

ܒܪܡܫܐ ܕܐܬܦܬܚܘ ܫܡܝܐ. ܘܚܙܐ ܕܢܚܬ ܓܒܪܐ ܒܕܡܘܬܗ ܕܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܡܐܪܝ: ܘܐܚܕܗ ܒܐܝܕܗ ܘܐܩܝܡܗ. ܘܒܪ ܫܥܬܗ ܐܬܚܠܡ ܓܒܪܐ ܗܘ. ܘܩܡ ܡܢ ܥܪܣܗ. ܗܝܕܝܢ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܡܐܪܝ ܡܠܠ ܥܡܗ ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܘܝ ܟܪܣܛܝܢܐ. ܐܡܪ ܠܗ ܓܒܪܐ ܗܘ. ܘܡܢܐ ܗܝ ܟܪܣܛܝܢܘܬܐ: ܐܠܗܐ ܚܕܬܐ ܡܥܠ ܐܢܬ ܠܥܠܡܐ. ܘܡܪܝ ܡܐܪܝ ܐܡܪ ܠܗ. ܐܠܗܐ ܠܘ ܚܕܬܐ ܗܘ: ܡܛܠ ܕܡܢ ܒܪܫܝܬ ܐܝܬܘܗܝ. ܘܠܥܠܡ ܩܐܡ. ܘܗܘ ܥܒܕ ܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ ܘܝܡܡ̈ܐ ܘܟܠ ܕܐܝܬ ܒܗܘܢ. ܘܠܐ ܡܬܥܩܒ ܘܠܐ ܡܬܕܪܟ. ܘܒܪܐ ܕܡܢܗ ܝܠܝܕ ܡܢ ܟܝܢܗ. ܕܡܘܠܕܗ ܠܐ ܡܬܥܩܒ. ܘܠܐ ܡܬܒܨܝܐ ܡܢ ܒܢ̈ܝܢܫܐ. ܨܡܚܐ ܗܘ ܓܝܪ ܕܐܠܗܘܬܗ. ܘܫܕܪܗ ܠܥܠܡܐ ܕܢܪܥܘܝܗ ܠܐܒܘܗܝ, ܒܐܝܕܗ. ܘܒܚܕܐ ܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ: ܕܡܠܠܬ ܒܢܒ̈ܝܐ ܦܘܪܩܢܐ ܕܠܥܠܡ. ܘܬܠܬܐ ܩܢܘ̈ܡܐ ܫܪ̈ܝܪܐ ܕܫܘܝܢ ܒܟܠܡܕܡ. ܘܐܚܝܕܝܢ ܟܠ ܕܡܬܚܙܝܐ ܘܟܠ ܕܠܐ ܡܬܚܙܝܐ. ܘܡܨܝܢ ܥܠ ܟܠ ܘܕܝܢܝܢ ܠܟܠ. ܗܢܐ ܗܘ ܗܟܝܠ ܦܘܪܩܢܗܘܢ ܕܟܪ̈ܣܛܝܢܐ. ܘܒܫܡܗ ܗܢܐ

super eum in nomine Domini Jesu Christi. Et illa ipsa hora vidit vir ille ægrotus cœlum apertum, et vidit descendentem virum in similitudine beati Mar Maris, qui ipsum prehendit manu sua et erexit. Atque illico convaluit vir ille atque e lecto suo surrexit. Tum beatus Mar Mares locutus est cum eo et dixit illi : *Sis christianus.* Dixit ei vir ille : *Et quid est christianismus? Deum novum inducis tu in mundum.* Et Mar Mares dixit illi : *Deus non novus est, quippe qui a principio est et in æternum manet, atque Ipse fecit cœlum et terram et maria et omnia quæ in eis sunt; ast percipi et comprehendi haud potest. Et Filius ex Eo natus est de ejus substantia, cujus generatio investigari nequit, quamque scrutari non valent homines; est enim splendor divinitatis ejus : quem misit in mundum ut eum reconciliaret Patri suo per semetipsum. Et uno Spiritu sancto, qui locutus est per prophetas, fit redemptio æterna. Hinc tres personæ sunt veræ, in omnibus æquales, tenentes omnia visibilia et omnia invisibilia; quæ cuncta possunt et cuncta judicant. Talis est igitur redemptio christianorum, et in nomine Ejus*

ܥܒܕܝܢ ܟܠܡܕܡ ܘܡܚܠܡܝܢ ܟܪ̈ܝܗܐ. ܘܫܕܝܢ ܪ̈ܘܚܐ ܒܝ̈ܫܬܐ ܡܢ ܒܢ̈ܝܢܫܐ. ܗܝܕܝܢ ܐܡܪ ܠܗ ܓܒܪܐ ܗܘ ܠܛܘܒܢܐ. ܐܠܗܐ ܐܢܬܬܐ ܢܣܒ: ܘܗܘܐ ܠܗ ܡܢܗ̇ ܒܪܐ. ܘܡܪܝ ܡܐܪܝ ܐܡܪ ܠܗ. ܡܘܠܕܗ ܩܕܡܝܐ ܕܒܪ ܐܠܗܐ ܠܘ ܡܢ ܐܢܬܬܐ ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ: ܐܠܐ ܝܠܝܕ ܡܢ ܟܝܢܗ ܕܐܒܐ: ܚܝܠܐ ܘܚܟܡܬܐ. ܐܠܗܐ ܗܘ ܫܪܝܪܐ. ܒܪܐ ܕܐܠܗܐ ܐܝܟ ܕܫܪܝܪ ܐܠܗܐ. ܘܗܝܡܢ ܗܝܕܝܢ ܪܝܫ ܦܘܚܪܐ ܠܡܠܘ̈ܗܝ، ܕܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܡܐܪܝ،. ܘܬܠܡܕܗ ܠܗ ܘܠܒܢ̈ܝ ܒܝܬܗ. ܘܐܥܡܕ ܐܢܘܢ ܒܫܡ ܐܒܐ ܘܒܪܐ ܘܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ. ܘܩܡ ܗܘ ܓܒܪܐ ܘܐܙܠ ܗܘܐ ܠܦܘܚܪܗ. ܘܗܘܐ ܬܡܢ ܐܝܟ ܕܡܢ ܩܕܡ.

ܘܡܢ ܒܬܪ ܩܠܝܠ ܬܘܒ: ܐܬܟܪܗ ܐܦ ܪܫ. ܕܪܥܐ ܕܒܝܡܐ ܠܡܘܬܐ ܐܝܟ ܚܒܪܗ. ܘܒܗ̇ ܕܕܡܘܬܐ ܐܙܠ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܡܐܪܝ، ܠܣܘܥܪܢܗ ܥܡ ܗܢܘܢ ܕܣܥܪܝܢ ܗܘܘ ܠܗ. ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܡܐܪܝ،. ܐܣܝܡ ܐܝܕܝ، ܥܠܝܟ: ܒܫܡ ܐܠܗܐ ܕܝܠܝ ܘܡܬܚܠܡ ܐܢܬ. ܘܓܒܪܐ ܗܘ ܠܐ ܐܫܟܚ ܕܢܡܠܠ ܥܡܗ. ܡܛܠ ܕܠܡܘܬܐ

operamur omnia et curamus infirmos, et ejicimus spiritus malos ex hominibus. Tunc dixit vir ille beato : *Deusne accepit uxorem, habuitque ex ea filium ?* Et Mar Mares dixit illi : *Generatio prima Filii Dei non fuit ex muliere, verum natus est e substantia Patris, virtus et sapientia : est Deus verus, filius Dei sicut verus Deus.* Et credidit tunc præses convivii verbis beati Mar Maris ; isque docuit eum et domesticos ejus, et baptizavit eos in nomine Patris et Filii et Spiritus sancti. Surrexitque vir ille et venit ad convivium suum, fuitque illic sicut antea.

21. Iterum vero post parum temporis, ægrotavit quoque primus post præsidem (1) usque ad mortem sicut socius ejus, et in eadem specie ivit beatus Mar Mares ad visitandum eum una cum eis qui eum visitabant. Dixit illi Mar Mares : *Imponam manum meam super te in nomine Dei mei, et convalesces.* Et vir ille non poterat loqui cum illo,

et ejus primum assessorem

(1) Ita interpretatus sum ܪܫ ܕܪܥܐ *caput brachii* (i. e. assessorum primus).

ܩܪܝܒ ܗܘܐ. ܘܩܕܡ ܕܝܢ ܒܥܝ̈ܢܘܗܝ ܚܪ ܘܚܙܐ ܐܦ ܗܘ ܕܐܬܦܬܚ ܫܡܝܐ : ܘܢܚܬ ܓܒܪܐ ܒܕܡܘܬܗ ܕܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܡܐܪܝ. ܘܐܚܝܕܗ ܒܐܝܕܗ ܘܐܩܝܡܗ. ܘܐܬܬܠܡܕ ܗܘ ܘܒܢ̈ܝ ܒܝܬܗ : ܘܐܙܠ ܠܦܘܫܪܗ. ܘܣܡܟ ܐܝܟ ܕܡܢ ܩܕܝܡ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܡܐܪܝ : ܘܐܦ ܗܘ ܐܙܠ ܗܘܐ ܘܣܡܟ ܒܕܘܟܬܗ ܐܝܟ ܕܡܢ ܩܕܝܡ. ܘܐܡܪܘ ܠܚܕ̈ܕܐ ܗܢܘܢ ܒܢ̈ܝܢܫܐ ܕܐܬܬܠܡܕܘ : ܗܢܐ ܓܒܪܐ ܐܠܗܐ ܗܘ. ܘܐܡܪ ܗܘ ܡܕܒܪ ܦܘܫܪܐ ܠܟܠܗ ܦܘܫܪܐ. ܐܚ̈ܝ ܫܡܥܘܢܝ : ܐܢܐ ܟܕ ܐܬܟܪܗܬ ܚܙܝܬ ܒܚܙܘܐ ܕܐܬܦܬܚ ܫܡܝܐ. ܘܢܚܬ ܓܒܪܐ ܒܕܡܘܬܗ ܕܗܢܐ ܘܐܩܝܡܢܝ ܡܢ ܥܪܣܐ ܕܟܘܪܗܢܝ. ܘܐܡܪ ܡܕܒܪ ܦܘܫܪܐ ܠܬܪܝܢ ܕܒܬܪܐ. ܡܛܠ ܕܒܐܝܕܗ ܐܬܚܠܡܢ ܡܢ ܥܪܣܐ ܕܟܘܪܗܢܐ : ܗܫܐ ܐܬܪܐ ܕܡܣܡܟܢ ܠܐ ܝܐܐ ܠܗ. ܡܛܠ ܕܡܬܚܬܝܐ ܗܝ ܕܘܟܬܐ. ܘܐܢ ܡܥܠܝܢܢ ܠܗ، ܠܘܬܢ ܪܓܙܝܢ ܠܗܘܢ ܒܢ̈ܝ ܣܠܝܩ : ܡܛܠ ܕܐܟܣܢܝܐ ܗܘ. ܡܛܠ ܢܣܒ ܠܢ ܚܕ ܛܠܝܐ ܘܢܪܡܐ ܠܗ ܒܣܕܝܐ ܒܝܬ ܠܝ ܘܠܟ. ܘܥܒܕܘ ܐܝܟ ܕܐܡܪܘ.

eo quod esset morti proximus. Verum coram oculis suis intuitus est, et vidit etiam ipse apertum cœlum et descendentem virum in similitudine beati Mar Maris, qui ipsum manu sua accipiebat et erigebat. Et conversus est ipse et domestici ejus. Porro ivit ad convivium suum et reclinavit sicut prius beatus Mar Mares. Atque etiam ille ibat, et reclinavit in loco suo sicut prius. Dixeruntque ad invicem homines illi ad fidem conversi : *Vir iste deus est.* Dixitque præses convivii ad convivium : *Fratres mei, audite me : ego, quum infirmus essem, vidi in visione cœlum apertum, et virum inde descendentem, similem huic, qui me e lecto infirmitatis meæ erexit.* Dixitque præses convivii ad vice-præsidem : *Quandoquidem e lecto infirmitatis convaluimus per illum, jam accubitionis locus non convenit ipsi, quippe quod inferior sit locus ille; at, si introduxerimus eum ad nos, irascentur Seleucienses, quia peregrinus est. Igitur accipiamus quemdam puerum, qui sternat illi pulvinar inter me et te.* Et fecerunt prout dixerant.

ܘܡܢ ܒܬܪ ܙܒܢܐ : ܡܛܬܗ ܦܠܚܘܬܐ ܕܢܫܡܫ ܗܘܐ ܒܝܢܬܗܘܢ. ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܗܢܘܢ ܕܐܬܬܠܡܕܘ. ܦܠܚܘܬܟ ܗܝ: ܡܟܝܠ ܗܫܐ ܙܪܙ ܠܚܡܐ ܘܚܡܪܐ. ܥܝܕܐ ܐܝܬ[1] ܒܣܠܝܩ ܕܡܢ ܕܢܥܒܕ ܦܠܚܘܬܐ ܠܚܡܐ ܘܚܡܪܐ ܐܦ ܙܡܪ̈ܐ ܘܒܣ̈ܡܐ ܗܘ ܢܝܬܐ ܡܢ ܒܝܬܗ. ܗܫܐ ܗܒ ܐܢܬ ܠܚܡܐ ܘܚܡܪܐ. ܘܚܢܢ ܡܗܝܒܝܢ ܙܡܪ̈ܐ ܘܒܣ̈ܡܐ. ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܪܝ ܡܪܐܝ. ܐܢܬܘܢ ܡܥܕܥܘ ܐܘܕܥܘܢܝ ܡܢ ܩܕܡ ܙܒܢܐ. ܘܐܢܐ ܥܒܕ ܐܢܐ ܟܠ ܕܦܩܕܝܬܘܢ ܠܝ. ܘܟܬܒ ܐܓܪܬܐ ܠܫܠܝܚܐ ܚܒܪ̈ܘܗܝ. ܘܫܕܪ ܠܗܘܢ ܠܐܘܪܗܝ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܟܬܒ ܠܗܘܢ ܗܟܢܐ. ܐܝܟ ܕܫܠܚܬ ܠܟܘܢ ܡܢ ܩܕܝܡ. ܕܗܕܐ ܐܪܥܐ ܕܫܕܪܬܘܢܝ ܥܠܝܗ̇: ܐܪܥܐ ܗܝ ܕܡܠܝܐ ܟܘ̈ܒܐ ܘܕܪܕܪ̈ܐ. ܘܠܐ ܡܫܟܚܝܢ ܪ̈ܓܠܝ ܕܢܕܘܫܢ ܒܗ̇. ܘܐܦ ܛܘܪ̈ܐ ܘܪ̈ܡܬܐ ܕܐܝܬ ܒܗ̇ ܠܐ ܡܫܬܥܒܕܝܢ ܠܝ. ܘܐܢܬܘܢ ܫܠܚܬܘܢ ܠܝ. ܕܠܐ ܫܠܝܛ ܠܟ

[1] S. *pro* ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܗܢܘܢ ... ܥܝܕܐ ܐܝܬ *habet hoc loco* ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܦܠܚܘܬܟ ܗܝ. ܡܟܝܠ ܗܫܐ ܙܪܙ ܠܚܡܐ ܘܚܡܪܐ. ܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܥܝܕܐ ܐܝܬ *id est :* dixerunt ei : " Ministerium tuum est. Igitur nunc cura tu panem et vinum. " Dixerunt ei : " Mos est... "

22. At vero post aliquod tempus pervenit ad ipsum ordo ministerii, ut ministraret ipse inter eos. Dixerunt illi qui conversi fuerant : *Ministerium tuum est. Igitur nunc cura tu panem et vinum; mos est Seleuciæ ut ille qui vices ministerii agit, panem et vinum, necnon aromata ac cantores adducat e domo sua. Nunc da tu panem et vinum, et nos dabimus cantores et aromata.* Dixit illis Mar Mares : *Vos certiorem me faciatis ante tempus, et ego faciam omne quod mihi præscribitis.* Atque scripsit epistolam ad coapostolos suos eamque transmisit in Edessam urbem, et scripsit eis sic : " Quando nuntiavi vobis olim " agrum super quem me misistis, esse agrum plenum spinis et tribu- " lis, quem non possunt pedes mei conculcare, pariter illius montes et " colles mihi minime subigi, vos mihi ita renuntiastis : Non licet tibi

occasione convivii a se instructi

ܕܬܐܬܐ ܠܟܐ. ܘܐܦܠܐ ܕܠܕܘܟ ܬܐܙܠ. ܥܕܡܐ ܕܬܟܒܘܫ ܛܘܪܐ ܘܪ̈ܡܬܐ ܕܐܝܬ ܒܗ. ܘܬܙܪܘܥ ܒܗ ܙܪܥܐ ܕܚܝܐ. ܘܬܫܕܪ ܡܢ ܦܐܪܐ ܕܥܠܠܬܐ ܠܫܡܝܐ. ܘܟܕ ܚܙܝܬ ܕܠܝܬ ܠܝ ܦܘܪܣܐ ܡܢ ܕܐܫܟܚ ܗܕܐ. ܐܙܠܬ ܘܣܡܟܬ ܠܝ ܒܡܫܪܝܐ ܕܣ̈ܒܐ ܘܐܬܚܫܚܬ ܥܡܗܘܢ ܒܡܐܟܠܐ ܘܒܡܫܬܝܐ ܘܒܙܡܪܐ ܐܝܟܘܬܗܘܢ. ܘܒܚܝܠܐ ܕܐܠܗܐ ܘܒܨܠܘ̈ܬܟܘܢ ܐܦܢܝܬ ܡܢܗܘܢ ܬܪܝܢ ܣ̈ܒܐ ܕܡܫܪܝܐ. ܘܗܐ ܡܛܬܢܝ ܦܠܚܘܬܐ ܐܦ ܠܝ ܠܡܦܠܚ ܐܝܟ ܥܝܕܐ ܕܠܗܘܢ. ܗܫܐ ܫܕܪܘ ܠܝ ܡܢ ܕܗܒܐ ܕܝܠܟܘܢ ܘܡܙܡܪܐ ܦܪ̈ܝܫܐ ܕܢܗܘܢ ܙܡܪܝܢ ܦܐܝܘܬ. ܘܡܫ̈ܚܐ ܓ̈ܒܝܐ ܕܐܥܒܕ ܐܝܟܘܬܗܘܢ. ܡܛܠ ܕܗܪܟܐ ܡܕܡ ܠܝܬ ܠܝ. ܘܟܕ ܫܡܥܘ ܫܠܝ̈ܚܐ ܠܒ̈ܝܫܝ ܢܘܗܪܐ ܚܕܝܘ. ܘܫܕܪܘ ܠܗ ܕܗܒܐ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܘܗܪ̈ܘܡܐ ܛ̈ܒܐ. ܘܦ̈ܠܓܐ ܘܟܢ̈ܪܐ ܘܨܠ̈ܨܠܐ ܘܟܠ ܙܢ̈ܝ ܙܡܪܐ. ܕܣܠܝܩܘ. ܠܝܬ ܗܘܐ ܐܝܟܘܬܗܘܢ. ܘܐܬܘ ܠܘܬ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܡܐܪܝ ܠܒܒܠ.

" huc venire, neque etiam alio recedere, prius quam subegeris montes " et colles qui sunt in eo, et seminaveris in eo semen vitæ miserisque " e fructibus proventuum ad cœlum. Videns porro mihi nullum sup- " petere modum quo id obtinerem, ivi et reclinavi in convivio senum, " et commercium habui cum eis in cibo, potu ac cantu, eos imitans : " atque per virtutem Dei et per preces vestras converti ex eis duos " convivii seniores. — Et ecce ad me pertigerunt vices epulas struendi, " ut et ego juxta eorum morem omnia præparem. Quapropter, mit- " tite mihi de auro vestro, necnon de cantoribus præstantibus qui " optime cantant, ac unguenta præcipua, ut faciam sicut ipsi; hic enim " nihil possideo. „ Quum autem hæc audierunt apostoli luciferi, gavisi sunt, miseruntque illi aurum, sicut dixerat illis; et aromata bona, et tympana et citharas et cymbala et omnia instrumenta symphoniæ, ita ut Seleuciæ non essent similia. Et venerunt ad beatum Mar Marim in Babylonia.

ܘܟܕ ܡܛܐ ܝܘܡܐ ܕܢܦܠܘܚ. ܥܒܕ ܦܠܚܘܬܐ ܪܒܬܐ ܕܐܢܫ ܐܟܘܬܗ ܠܐ ܥܒܕ ܒܣܠܝܩ. ܘܟܕ ܐܟܠܘ ܘܐܫܬܝܘ ܟܠܗ ܦܘܫܪܐ. ܦܩܕ ܕܢܥܠܘܢ ܙܡܪ̈ܐ. ܘܥܠܘ ܙܡܪ̈ܐ ܗܢܘܢ ܘܐܪܝܡܘ ܩ̈ܠܐ ܒܙܡܪܐ ܕܐܬܬܪܝܡܘ ܦܘܫܪ̈ܐ ܬܠܬܝܗܘܢ. ܐܡܪܝܢ ܗܘܘ ܥܠܘܗܝ ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܡܐܪܝ. ܕܗܢܐ ܓܒܪܐ ܐܠܗܐ ܗܘ. ܡܛܠ ܕܒܟܠܗܘܢ ܨܒܘ̈ܬܗ ܦܪܝܫ. ܘܩܪܒܘ ܟܠܗܘܢ ܠܘܬ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܡܐܪܝ. ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܒܥܝܢ ܡܢܟ ܕܢܩܘܘܢ ܗܠܝܢ ܙܡܪ̈ܐ ܗܪܟܐ ܘܠܐܬܪ̈ܘܬܗܘܢ ܠܐ ܢܗܦܟܘܢ. ܘܐܡܬܝ ܕܡܛܝܐ ܠܟ ܦܠܚܘܬܐ ܠܡܦܠܚ: ܢܫܬܒܩܐ ܠܟ ܦܠܚܘܬܐ ܒܐܓܪܐ ܕܙܡܪ̈ܐ. ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܗܘ ܩܕܝܫܐ. ܐܢܐ ܐܓܪܐ ܕܙܡܪ̈ܐ ܠܐ ܐܟܠܢܐ. ܐܠܐ ܐܢ ܨܒܝܬܘܢ: ܡܠܬܐ ܚܕܐ ܐܝܬ ܠܝ ܕܐܡܪ ܠܟܘܢ. ܘܫܡܥܘܢܝ. ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܐܡܿܪ. ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܗܘܘ ܟܪ̈ܣܛܝܢܐ. ܘܙܡܪ̈ܐ ܗܠܝܢ ܫܒܝܩܝܢ ܠܟܘܢ. ܬܘܒ ܘܐܦ ܗܢܘܢ ܫܐܠܘܗܝ ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܡܢܐ ܗܝ̇ ܟܪܣܛܝܢܘܬܐ ܫܡܐ ܗܢܐ ܕܡܢ ܡܬܘܡ ܠܐ ܫܡܝܥ ܠܢ. ܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܗܝܡܢܘ ܒܐܠܗܐ ܐܚܝܕ ܟܠ. ܗܘ ܕܥܒܕ ܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ ܘܠܝܬ ܐܠܗܐ ܠܒܪ ܡܢܗ.

23. Quum vero advenisset dies in quo ministraret, apposuit mensam magnam, ita ut nemo talem fecerit in Seleucia. Quumque manducassent et bibissent per totum convivium, jussit ut intrarent cantores; et ingressi sunt cantores illi, et moverunt voces, adeo ut iis tria convivia resultarent. Dicebant de sancto Mar Mari : *Iste vir deus est, nam in cunctis negotiis suis excellit.* Et accesserunt omnes ad beatum Mar Marim et dixerunt illi : *Rogamus te ut maneant isti cantores hic, nec ad regiones suas revertantur. Et quum redierint tibi vices ministrandi, condonabitur tibi ministerium in mercedem cantorum.* Dixit illis sanctus : *Ego mercedem cantorum non comedo; verum, si velitis, unum verbum est mihi quod vobis dicam, et audite me.* Dixerunt illi : *Dic.* Dixit illis : *Fiatis christiani, et cantores illi relinquentur vobis.* Iterum autem illi interrogaverunt eum et dixerunt illi : *Quid est christianismus? Nomen istud unquam non est auditum a nobis.* Dixit illis : *Credite in Deum omnipotentem, qui fecit cœlum et*

verum Deum annuntiat.

ܘܒܒܪܗ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ : ܗܘ ܕܢܚܬ ܡܢ ܫܡܝܐ ܘܠܒܫ ܦܓܪܐ ܕܒܢܝ̈ܢܫܐ. ܘܐܗܦܟ ܐܢܘܢ ܠܘܬܗ. ܘܗܝܡܢܘ ܒܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܗܘ ܕܗܘ ܝܗܒ ܒܐܝ̈ܕܝܢ ܚܝ̈ܠܐ : ܘܐܬܐܣܝܘ ܗܠܝܢ ܪ̈ܝܫ ܡܫܬ̈ܘܝܟܘܢ. ܘܫܪܝ ܕܢܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܗܠܝܢ ܓܝܪ ܕܠܗܘܢ ܣܓܕܝܬܘܢ ܗܫܐ ܘܫܒܩܝܬܘܢ ܣܓܕܬܗ ܕܒܪܘܝܟܘܢ : ܠܐ ܗܘܘ ܐܠܗ̈ܐ ܐܝܟܢܐ ܕܣܒܪܝܬܘܢ. ܐܠܐ ܬܘܒܘ ܡܢ ܛܥܝܘܬܐ ܗܕܐ ܘܗܝܡܢܘ ܒܚܕ ܐܠܗܐ ܫܪܝܪܐ. ܘܢܘܪܐ ܓܝܪ ܗܕܐ ܕܡܢܟܘܢ ܡܬܦܠܚܐ : ܚܕܐ ܡܢ ܒܪ̈ܝܬܗ ܐܝܬܝܗ̇ ܕܐܠܗܐ ܘܐܝܬܝܗ̇ ܡ̇ܢ ܫܬܝܩܬܐ ܘܪܚܝܩܐ ܡܢ ܐܠܗܘܬܐ. ܗܢܘܢ ܕܝܢ ܫܐܠܘܗܝ. ܕܐܝܟܘ ܐܠܗܟ ܕܝܠܟ. ܗܘ ܕܝܢ ܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܐܠܗܝ ܕܝܠܝ ܠܐ ܡܬܚܙܝܢܐ ܗܘ. ܘܥܡ̇ܪ ܒܫܘܒܚܐ ܒܡܪ̈ܘܡܐ. ܘܟܠ ܕܨ̇ܒܐ ܥܒܕ. ܗܢܘܢ ܕܝܢ ܦܢܘ ܘܐܡܪܘ. ܕܐܦ ܐܠܗܐ ܕܝܠܢ ܗܕܐ ܢܘܪܐ ܐܝܬܝܗ̇. ܘܡܢܗܪܐ ܘܡܘܩܕܢܐ ܘܚܙܝܐ ܠܢ. ܘܐܦ ܚܢܢ ܚܙܝܢ ܠܗ̇. ܠܗܘ ܕܝܢ ܕܠܐ ܡܬܚܙܝܢܐ ܠܐ ܡܬܛܦܝܣܝܢ ܠܡܦܠܚ. ܗܘ ܕܝܢ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܡܐܪܝ ܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܕܐܢܐ ܒܚܝܠܗ ܕܐܠܗܝ ܠܐ ܡܬܚܙܝܢܐ ܡܫܟܚ ܐܢܐ ܕܐܩܛܘܠ ܠܗܕܐ

terram, et præter quem non est Deus; et in Filium ejus Jesum Christum, qui descendit e cœlo et induit corpus humanum et convertit homines ad se; et credite in Spiritum sanctum, eumdem illum qui dedit in manibus nostris virtutes, ita ut sanarentur principes conviviorum vestrorum. Et cœpit dicere illis : *Illi enim quos vos adoratis nunc, relinquentes adorationem Factoris vestri, non sunt dii, sicut putatis. Quare convertimini ab errore illo, et credite in unum Deum verum. Ignis autem ille qui a vobis colitur, una est ex creaturis Dei, et quidem muta ac omnino distans a divinitate.* Illi autem rogaverunt eum : *Ubinam est Deus tuus?* Ille vero dixit illis : *Deus meus est invisibilis, et habitat in splendore in excelsis; et omnia quæ vult, facit.* Illi ergo responderunt et dixerunt : *Imo deus noster est ignis iste, et lucet et urit et videt nos, atque nos etiam eum videmus. Illi autem invisibili servire omnino nolumus.* At beatus Mar Mares dixit illis : *Ego per virtutem Dei mei invisibilis possum occidere illum deum vestrum, et ille non potest me*

ܐܠܗܬܟܘܢ ܗܘ̈ ܠܐ ܡܫܟܚܐ ܕܬܗܪܝܢ. ܕܡܟܝܠܐ ܬܬܝܕܥܘܢ ܕܠܐ ܐܠܗܐ ܗܘ. ܟܕ ܕܝܢ ܒܓܒܪܐ ܚܫܘܫܐ ܡܝܬܐ ܠܐ ܢܗܘܐ ܠܟܘܢ ܥܠܘܗܝ ܬܘܟܠܐ. ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܩܘܡ ܐܢܬ ܘܪܓܘܡ ܐܢܬ ܠܗ ܒܟܐܦܐ ܘܬܦܨ[1] ܐܢܬ ܒܗ ܥܦܪܐ ܘܡܝ̈ܐ: ܕܬܛܦܐ ܠܗ ܐܝܟ ܡܐ ܕܐܦ ܚܢܢ ܡܫܟܚܝܢ ܗܘ ܗܕܐ. ܐܢ ܕܝܢ ܐܝܬ ܚܝܠܐ ܒܐܠܗܟ ܝܬܝܪ ܡܢܗ. ܗܒ ܒܥܝܕܐ ܕܗܢܐ ܘܥܘܠ ܠܓܘ ܫܠܗܒܝܬܗ. ܘܐܢ ܗܘ ܠܗ ܬܡܚܬ: ܘܐܢܬ ܕܝܢ ܠܐ ܬܬܟܘܐ. ܐܬܝܕܥܬ ܕܪܒ ܐܠܗܟ ܡܢܗ. ܘܚܝܠܗ ܡܢ ܚܝܠܗ.

ܘܐܬܦܝܣ ܩܕܝܫܐ ܙܪܝܙܐ ܬܟܝܠ ܥܠ ܡܪܗ ܠܒܥܘܬܗܘܢ ܗܕܐ. ܘܠܒܬܪ ܝܘܡܐ ܟܕ ܐܫܓܪܘ ܐܬܘܢܐ ܕܝܠܗܘܢ ܕܗܘܐ ܫܠܗܒܝܬܐ ܪܒܬܐ: ܐܬܟܢܫܘ ܟܠܗܘܢ ܠܬܡܢ ܘܒܥܘ ܕܢܥܘܠ ܠܗ. ܘܡܢܗܘܢ ܒܕܘܚܠܐ ܘܡܢܗܘܢ ܫܘܬܦܘܬܐ ܡܚܠܠܝܢ ܗܘܘ ܥܡܗ. ܚܬܡ ܕܝܢ ܩܕܝܫܐ ܢܦܫܗ ܒܪܘܫܡܐ ܦܪܘܩܝܐ. ܘܠܗ ܐܦ ܠܢܘܪܐ ܪܫܡ ܨܠܝܒܐ. ܘܥܠ ܠܓܘܗ ܘܩܡ ܕܠܐ ܢܟܝܢ.

[1] *Loco vocis* ܬܦ̈ܨ *quæ, si omnino ad linguam syriacam pertineat,* fucandi, pingendi *sensum faceret, puto legendum esse* ܢܦܨ

lædere : ut istinc sciatis eum non esse deum. Quandoquidem per hominem passibilem sit moriturus, non sit vobis in eo fiducia. Dicunt illi : *Consurges tu et projicies in eum lapides, effundesque in eum pulverem et aquam, ut extinguas eum, sicut etiam nos idem possumus. Si vero sit in Deo tuo virtus major isto, præbe consuetam illius probationem, ingrediendo intra flammam ejus; et si quidem ipsum interfeceris, tu vero adustus non fueris, manifestum erit Deum tuum esse eo majorem, ejusque virtutem illius virtutem superare.*

In fidei testimonium bis per ignem transit illæsus, et sanat duos cæcos et filiam præ-

24. Sanctus vero strenuus, Domino suo confisus, huic istorum petitioni assensus est. Postridie ergo quum incendissent fornacem ipsorum, ita ut esset flamma ingens, illic congregati sunt omnes, et petierunt ut intraret in eam. Atque alii eum territabant, alii vero commiserationem erga illum exprimebant. Sanctus autem sese signavit redemptionis signo, atque pariter super ignem signavit cru-

ܡܢܗܘܢ ܕܝܢ ܝܕܥܘ ܠܚܝܠܐ ܐܠܗܝܐ. ܘܡܢܗܘܢ ܐܡܪܘ. ܕܠܐ
ܒܙܕܩܐܝܬ ܐܬܬܣܝܡܬ ܢܘܪܐ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܩܕܝܫܐ ܥܠ
ܦܠܓܘܬܗܘܢ ܕܢܥܘܠ ܠܗ ܠܡܚܪ ܠܢܘܪܐ ܗܝ ܕܗܘܐ ܦܘܫܩܐ.
ܗܘ ܕܝܢ ܐܬܦܝܣ: ܕܢܥܒܕ ܨܒܝܢܗܘܢ ܒܝܘܡܐ ܕܠܡܚܪ.
ܘܐܫܓܪܘܗ ܠܢܘܪܐ ܚܝܠܐܝܬ. ܘܐܫܓܪܘ ܗܘܘ ܓܝܪ ܒܢܟܠܐ.
ܘܢܩܦ ܗܘܐ ܠܗܘܢ ܣܛܢܐ ܗܘ ܕܡܢ ܒܪܫܝܬ ܩܛܠ ܐܢܫܐ
ܗܘ: ܒܥܠܕܒܒܐ ܥܬܝܩܐ. ܘܒܗ ܕܝܢ ܒܕܡܘܬܐ ܬܘܒ:
ܒܐܬܐ ܕܨܠܝܒܐ ܥܠ ܘܫܪܝ، ܡܕܥܟ ܠܗ. ܘܒܥܘ ܡܢܗ ܕܠܐ
ܢܕܥܟܝܘܗ. ܐܠܐ ܢܫܒܩܝܘܗ ܕܢܕܥܟ. ܘܥܒܕ ܗܟܢܐ ܕܥܕܡܐ
ܕܫܠܡܬ ܘܐܬܕܥܟܬ. ܘܗܘ ܢܦܩ ܕܠܐ ܢܟܝܢ. ܗܢܘܢ ܕܝܢ ܟܕ
ܚܙܘ ܚܝܠܐ ܐܠܗܝܐ. ܗܝܡܢܘ ܒܐܠܗܐ ܘܩܒܠܘ ܪܘܫܡܐ ܕܚܝܐ.
ܘܒܨܦܪܐ ܕܒܬܪܗ ܢܦܩ ܡܠܟܐ ܠܕܘܟܬܐ ܕܡܛܝܒܐ
ܕܢܬܒ ܒܗ. ܘܐܬܟܢܫܘ ܠܘܬܗ ܥܡܐ ܣܓܝܐܐ.
ܘܫܪܝܘ ܡܢܗܘܢ ܐܟܠܝܢ ܩܪܨܘܗܝ، ܕܩܕܝܫܐ. ܘܡܢܗܘܢ ܡܫܒܚܝܢ

fecti vexatam a dæmone.

cem. Et ingressus est in eum et exiit absque læsione. Quidam ergo recte agnoverunt virtutem divinam; alii contra dicebant: *Non apte impositus est ignis.* Sanctus vero ob divisionem inter illos, spopondit se postridie, ut istam solveret dubitationem, iterum ingressurum. Itaque consensit ille ut eorum voluntati obsecundaret die insequenti. Porro incenderunt ignem vehementer; nam et incenderunt fraudulenter, et adhærebat illis satanas, qui est homicida ab initio, hostis antiquus. Atque eodem rursus modo fretus signo crucis ingressus est, cœpitque ignem extinguere; at rogaverunt eum ut eum non extingueret, sed relinqueret donec interiret. Et fecit sic, donec defecisset et extingueretur; ipse vero exiit illæsus. Isti ergo quum vidissent virtutem divinam, crediderunt in Deum et acceperunt signaculum vitæ (1). Postridie autem mane exiit rex in loco sibi præparato sessurus, convenitque ad eum populus numerosus. Tum vero quidam accusare sanctum, alii vero eum laudare. Et respondit rex et

(1) I. e. baptisma, quod sæpe hoc nomine venit in libris Nestorianorum liturgicis.

ܗܘܘ ܠܗ. ܘܒܝܢܐ ܡܠܟܐ ܘܐܡܪ ܠܐܟ̈ܠܝ ܩܪ̈ܨܐ. ܡܢܐ ܨܒܝܬܘܢ: ܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܕܐܢܬ ܝܗܒ ܐܢܬ ܠܗ ܠܢ ܕܢܩܛܠܝܘܗܝ. ܐܘ ܕܛܪܕ ܐܢܬ ܠܗ ܡܢ ܐܬܪܟ. ܘܐܢ ܗܠܝܢ ܠܐ ܥܒܕ ܐܢܬ: ܚܢܢ ܟܠܢ ܡܫܡܫܢ̈ܐ ܕܐܠܗ̈ܝܟ ܘܐܠܗ̈ܐ ܕܐܒܗ̈ܝܟ: ܡܫܢܝܢ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܟܕ ܚܙܐ ܡܠܟܐ ܕܣܘܓܐܗ ܕܥܡܐ ܥܡ ܟܘܡܪ̈ܐ ܐܬܘܗܝ. ܫܠܝ ܐܢܘܢ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܠܐ ܥܒܕ ܐܢܐ ܐܠܐ ܟܠ ܕܐܡܪܝܬܘܢ ܠܝ. ܘܫܪܐ ܐܢܘܢ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ. ܘܠܛܘܒܢܐ ܘܐܠܝܢ ܕܥܡܗ: ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܠܟܐ. ܐܢܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܐܚ̈ܝ: ܕܐܢ̈ܫܐ ܣܠܝܩ ܐܢ̈ܫܐ ܐܢܘܢ ܒܝ̈ܫܐ ܘܡܪ̈ܝܚܐ. ܘܡܝܬܪܐܝܬ ܦܠܚ̈ܝ ܒܠܘ̈ܬܐ ܕܒܗ̇. ܘܐܢܗܘ ܕܣܘܓܐܐ ܕܬܕܡܪ̈ܬܐ ܠܐ ܚܙܝܢ. ܠܐ ܒܥܓܠ ܡܬܛܦܣܝܢ ܠܝ. ܐܠܐ ܦܘܩܘ ܗܫܐ ܐܚ̈ܝ: ܘܚܘܘ ܐܢܘܢ ܚܝܠܗ ܕܝܫܘܥ ܗܘ ܕܡܟܪܙ ܐܢܬ. ܘܒܪ ܫܥܬܗ ܕܢܦܩ ܛܘܒܢܐ ܡܢ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܦܓܥܘ ܒܗ ܬܪܝܢ ܣܡܝ̈ܐ ܘܩܪܒ ܠܒܒ̈ܬܐ ܕܥܝ̈ܢܝܗܘܢ ܘܐܡܪ. ܒܫܡܗ ܕܝܫܘܥ ܢܨܪܝܐ ܢܬܩܢܢ ܒܒ̈ܬܐ ܕܥܝ̈ܢܝܟܘܢ. ܘܒܗ̇ ܡܠܬܐ ܚܘܠܡܢܐ ܩܒܠܘ ܣܡܝ̈ܐ ܗܢܘܢ ܘܗܝܡܢܘ ܒܗ. ܘܐܦ ܣܘܓܐܐ ܕܐܚܪ̈ܢܐ ܐܬܪܟܢܘ ܠܘܬܗ.

dixit accusatoribus : *Quid vultis?* Dixerunt ei : *Ut tu eum nobis tradas occidendum, vel certe regione expellas. Quod si hoc non feceris, nos omnes, cultores deorum tuorum et deorum patrum tuorum, recedimus ex urbe.* Quumque vidisset rex multitudinem populi cum sacrificulis esse, sedavit illos dicendo : *Nil faciam nisi quod dicitis mihi,* et dimisit eos a se. Beato vero ac sociis ejus dixit rex : *Equidem scio, fratres mei, homines Seleuciæ esse homines malos et pervicaces, atque altaribus idolorum quæ ibi existunt, in primis addictos ; nec, nisi multitudinem miraculorum viderint, cito obedient mihi. Sed exite nunc, fratres mei, et ostendite illis virtutem Jesu quem tu prædicas.* Porro eodem momento quo exiit beatus e regis præsentia, obviaverunt ei duo cæci, et tetigit pupillas oculorum eorum dicens : *In nomine Jesu Nazareni restituantur pupillæ oculorum vestrorum!* Et cum verbo valetudinem acceperunt cæci illi et crediderunt in eum; atque etiam multi alii propensi sunt

ܘܗܟܘܬ ܬܘܒ ܒܪܬܗ ܕܗܘܦܪܟܐ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܒܡܕܝܢܬܐ.
ܗ̇ܝ ܕܡܢ ܣܓܝܐ ܡܫܬܢܩܐ ܗܘܐ ܠܗ̇ ܣܛܢܐ. ܟܕ ܫܡܥ ܛܘܒܢܐ
ܡܛܠܬܗ̇ ܡܢ ܐܝܠܝܢ ܕܐܬܘ ܠܘܬܗ. ܐܙܠ ܥܡܗܘܢ.
ܘܒܐܘܪܓܢܘܢ ܕܠܫܢܗ̇ ܕܛܠܝܬܐ ܩܥܐ ܗܘܐ ܫܐܕܐ ܗܘ
ܘܐܡ̇ܪ. ܟܕ ܫܡܥܝܢ ܗܘܘ ܟܠܗܘܢ ܒܢ̈ܝܢܫܐ ܕܬܡܢ. ܐܘܗ̇
ܡܢܟܘܢ ܥܒ̈ܕܘܗܝ ܕܡܫܝܚܐ. ܗܐ ܛܪܝܕܝܢ ܡܢܟܘܢ ܡܢ ܟܠ
ܕܘܟ. ܡܢ ܡܕ̈ܝܢܬܐ ܘܡܢ ܛܘܪ̈ܐ ܘܡܢ ܪ̈ܡܬܐ. ܘܡܢ ܚܘܪܒܐ
ܡܣܟܢܝ, ܡܢ ܥܡܘܪܐ. ܟܕ ܕܝܢ ܐܡ̇ܪ ܗܠܝܢ ܘܕܐܟܘܬܗܝܢ ܗܠܝܢ: ܫܕܦܗ̇
ܠܛܠܝܬܐ. ܘܩܪܒ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ, ܡܐܪܝ, ܘܨܠܝ. ܘܐܩܝܡܗ̇ ܠܛܠܝܬܐ
ܠܐܒܘܗ̇ ܟܕ ܚܠܝܡܐ ܘܡܘܕܝܐ. ܚܙ̈ܝܗ̇ ܕܝܢ ܕܬܕܡܘܪܬܐ ܗܝ.
ܢܦܠܘ ܥܠ ܪ̈ܓܠܘܗܝ, ܕܛܘܒܢܐ ܘܣܓܕܘ ܠܗ.

ܘܥܒܕܐ ܠܫܢܬܐ ܚܕܐ ܠܐܐ ܗܘܐ ܛܘܒܢܐ ܒܬܕܡܘܪܬܐ
ܕܣܠܝܩ ܒܐܬܘ̈ܬܐ ܘܒܬܕ̈ܡܪܬܐ. ܘܡܢ ܒܬܪܟܢ ܒܥܐ ܡܢܗܘܢ
ܕܢܒܢܐ ܠܗܘܢ ܒܝܬ ܨܠܘܬܐ ܠܐܠܗܐ ܚܝܐ. ܗܢܘܢ

ad ipsum : quos inter filia præfecti (1) civitatis jam diuturno tempore vexata a satana. Quum audisset de ea beatus ab eis qui veniebant ad eum, ivit cum ipsis. Et per organum linguæ puellæ clamabat dæmon iste et dixit, audientibus omnibus hominibus illic præsentibus : *Heu, vos, servi Christi! Ecce pellimur a vobis undique, e civitatibus, et e montibus ac collibus, atque e solitudine incolis destituta!* Quum vero hæc et similia dixisset, allisit puellam. Et accessit beatus Mar Mares et oravit, restituitque puellam patri ejus sanam et gratias agentem. Spectatores autem miraculi illius ceciderunt ad pedes beati et adoraverunt eum.

In Ecclesia plene constituenda dum

25. Porro per annum integrum laboravit beatus mirabiliter in Seleucia per signa et prodigia. Et post hæc petiit ab eis locum ut exstrueret pro eis oratorium Deo vivo. Ipsi vero quæsierunt et dixerunt

(1) In textu ܗܘܦܪܟܐ est vox græca ὕπαρχος, *procurator, præfectus,* qui, ut ait Suidas, " ὁ ὑποτεταγμένος ἑτέρῳ, ὁ μὴ ὢν αὐτοκράτωρ, „ *alteri subjectus est et summam non habet potestatem.* Nec mirum si Seleuciæ, quæ veluti respublica græca tum erat, ista appellatio fuerit in usu.

ܕܝܢ ܒܗ ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܟܠ ܐܝܟܐ ܕܨܒܐ ܐܢܬ ܐܡܪ. ܘܚܢܢ ܝܗܒܝܢܢ ܠܟ. ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܛܘܒܢܐ. ܗܒܘ ܠܝ ܒܝܬ ܦܬܟܪ̈ܐ ܗܢܐ ܕܠܒܪ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ ܘܣܒܘ ܠܟܘܢ ܛܝܡܗ̈ܝ. ܒܝܬ ܦܬܟܪ̈ܐ ܕܝܢ ܗܘ ܕܡܠܟܐ ܐܦܪܗܛ ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ. ܘܟܘܡܪ̈ܐ ܣܓܝܐ̈ܐ ܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܬܡܢ. ܘܢܦܩܬܐ ܣܓܝܐܬܐ ܥܠܝܗܘܢ ܢܦܩܐ ܗܘܬ ܥܠ[1] ܟܘܡܪ̈ܐ ܕܐܡܪܝܢ ܗܘܘ ܕܗܢܘܢ ܦܬܟܪ̈ܐ ܐܟܠܝܢ ܘܫܬܝܢ. ܘܐܙܠ ܛܘܒܢܐ ܥܡ ܡܠܟܐ ܘܠܒܝܬ ܦܬܟܪ̈ܐ ܣܠܩܘ. ܘܟܕ ܡܪܝ, ܘܐܡܪ ܠܟܘܡܪ̈ܐ ܐܘ ܒܗܬܬ̈ܐ ܘܕܓܠ̈ܐ. ܐܡܬܝ, ܐܟܠܘ ܢܨܒ̈ܐ ܗܠܝܢ ܕܐܢܬܘܢ ܩܪܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܗܘܢ ܐܠܗ̈ܐ. ܠܐ ܓܝܪ ܒܗܬܝܢ ܐܢܬܘܢ ܘܠܐ ܣܦܩ ܠܟܘܢ. ܕܟܕ ܐܢܬܘܢ ܐܟܠܝܢ ܘܫܬܝܢ ܟܠ ܡܕܡ ܕܡܬܬܣܝܡ ܠܗܠܝܢ ܐܠܐ ܐܡܪܝܢ ܐܢܬܘܢ[2] ܕܐܠܗ̈ܐ ܐܢܘܢ ܗܠܝܢ. ܠܐ ܗܘܘ ܓܝܪ ܐܠܗ̈ܐ ܐܝܟ ܕܡܠܠܝܢ. ܐܠܐ ܓܠܝܦ̈ܐ ܐܢܘܢ ܕܩܝܣܐ ܘܕܢܚܫܐ ܘܫܐܕ̈ܐ ܡܡܠܠܝܢ ܒܗܘܢ. ܗܝܕܝܢ ܐܬܚܡܬܘ ܟܘܡܪ̈ܐ ܗܢܘܢ ܘܐܡܪܘ ܠܛܘܒܢܐ. ܐܢܘܢ ܕܗܠܝܢ ܚܪ̈ܫܐ ܐܢܘܢ ܐܝܟ ܕܐܡܪܬ. ܥܠ ܫܡܫܐ ܕܝܢܐ ܪܒܐ ܡܢܐ ܐܝܬ ܠܟ ܕܬܐܡܪ.

[1] S. ܘܥܠ — [2] S. ܕܐܡܪܝܬܘܢ

ei : *Ubicumque cupias dic et nos dabimus tibi.* Dixit illis beatus : *Date mihi templum idolorum extra civitatem, et accipite vobis pretium ejus.* Porro fanum istud erat regis Aphrahatis, et sacerdotes plurimi stabant illic. Et impensa magna propter eos fiebat, scilicet propter sacerdotes qui asserebant idola ista manducare et bibere. Et profectus est beatus cum rege, et ad fanum idolorum simul ascenderunt. Tum Mar Mares, sacerdotes alloquens, dixit : *O pudefacti et mendaces! Ecquando manducant statuæ istæ quas vos vocatis vobis deos? Nam non erubescitis nec sufficit vobis, quod ipsi quidquid ipsis apponitur, edatis et bibatis, sed dicitis hæc deos esse. Ast nequaquam dii sunt, prout asseritis, sed sculptilia ligni et æris, per quæ dæmones loquuntur.* Ad hæc in furorem versi sunt sacerdotes illi et dixerunt beato : *Si ista sunt incantamenta, ut tu dicis, de sole, judice magno, quid est quod*

annuente rege Aphrahate laborat S. Mares.

ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܛܘܒܢܐ. ܫܡܫܐ ܬܘܒ ܒܪܝܬܗ ܗܘ ܕܐܠܗܐ
ܚܝܐ. ܘܠܡܢܗܪܘ ܠܒܪܝܬܐ ܕܒܪܐ ܐܠܗܐ ܐܬܬܣܝܡ
ܘܠܡܦܪܫ ܒܝܬ ܐܝܡܡܐ ܠܠܠܝܐ. ܗܕܝܢ ܒܠܠܝܐ ܠܐܝܟܐ
ܥܪܩ ܐܢܗܘ ܕܐܠܗܐ ܗܘ. ܘܡܢ ܒܬܪ ܣܓܝ̈ܐ ܦܬܓ̈ܡܐ: ܦܩܕ
ܡܠܟܐ ܘܢܗܒܘܢ ܠܒܝܬ ܦܬܟ̈ܪܐ ܠܛܘܒܢܐ. ܘܠܦܬܟ̈ܪܐ ܗܢܘܢ
ܐܦ ܡܠܟܐ ܡܗܒܘܬ ܠܛܘܒܢܐ. ܘܫܩܠ ܐܢܘܢ ܘܕܩ ܐܢܘܢ
ܐܝܟ ܚܠܐ. ܘܠܥܦܪܗܘܢ ܫܕܝܗ̇ ܒܕܩܠܬ. ܘܒܝܬܗ ܠܗܝܟܠܐ
ܗ̇ܘ ܕܦܬܟ̈ܪܐ. ܘܒܢܝܗ̇، ܡܢ ܪܫ ܠܥܕܬܐ ܙܥܘܪܬܐ.
ܘܐܩܝܡ ܒܗ̇ ܩܫ̈ܝܫܐ ܘܡܫܡ̈ܫܢܐ. ܘܢܨܒ ܬܘܒ ܒܗ̇ ܒܗ̇
ܕܘܟܬܐ ܐܣܟܘܠܐ. ܘܐܩܝܡ ܚܕ ܡܢ ܬܠܡܝ̈ܕܘܗܝ، ܒܡ̈ܠܦܢܐ.
ܘܟܕ ܚܙܘ ܦܠܚ̈ܝ ܥܠܘ̈ܬܐ ܕܒܡܕܝܢܬܐ ܘܒܩܘܪ̈ܝܐ ܕܚܕܪ̈ܝܗ̇:
ܫܝܛܝ ܕܘܓ̈ܡܛܐ ܕܝܠܗܘܢ ܡܬܫܝܛܝܢ. ܐܬܟܢܫܘ
ܟܠܗܘܢ ܘܥܒܪܘ ܠܗܘܢ ܠܩܛܝܣܦܘܢ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܐܪܛܒܢ

dicere audeas? Dixit illis beatus : *Sol pariter creatura est Dei vivi, et ad illuminandam creaturam quam condidit Deus positus est, et ad discernendum inter diem et noctem. Igitur in nocte quonam fugit si Deus sit?* Jam vero post plura verba, jussit rex ut templum idolorum beato concederent, atque idola pariter rex beato dono dedit. Is ea accepit et comminuit tanquam pulverem, eorumque pulverem in Tigridem projecit; templum vero istud idolorum demolitus est, atque illud iterum in parvam ecclesiam ædificavit, in qua constituit presbyteros et diaconos. Pariter erexit in eodem loco scholas, constituitque unum e discipulis suis inter magistros.

apud Artabanum regem Persidis accusatur,

26. Quumque vidissent cultores altarium idolorum (1) in civitate et in oppidis vicinis fœda sua dogmata passim contemptui exponi, convenerunt omnes et transierunt in Ctesiphon ad regem Artaban (2)

(1) Vox ܥܠܘܬܐ pluries hoc sensu occurrit apud Bickell, *Carmina Nisibena*. Item supra, num. 24. — (2) Plures Parthorum reges nomine Artaban historia memorat, inter quos Artabanum III qui obiit tempore Claudii imperatoris circa annum 44, cujusque gesta quædam refert V. Duruy, *Hist. des Romains*, IV, 304, 366, 428. Post hunc Vardan et Gotarzes pro regno decertarunt; vicit ille, Seleu-

ܗܘ ܕܒܩܛܝܣܦܘܢ ܘܓܘܟܝ ܡܠܟ ܗܘܐ. ܡܛܠ ܕܐܝܟ ܕܐܡܪܝܢ ܛܒ ܩܫܐ ܗܘܐ ܡܠܟܐ ܗܘ. ܘܩܥܝܢ ܗܘܘ ܘܐܡܪܝܢ ܩܕܡܘܗܝ ܟܕ ܒܟܝܢ. ܕܓܒܪܐ ܚܕ ܚܪܫܐ ܐܬܐ ܘܒܛܠ ܐܢܘܢ ܠܐܠܗ̈ܐ ܕܝܠܢ. ܘܚܕ ܐܠܗܐ ܡܟܪܙ. ܗܘ ܕܐܝܟ ܕܡܠܦ ܐܝܬܘܗܝ ܒܫܡܝܐ ܘܠܐ ܡܬܚܙܐ. ܘܗܫܐ ܡܪܝ ܡܠܟܐ ܐܢܗܘ ܕܐܢܬ ܠܐ ܝܨܦ ܐܢܬ ܕܢܦܫܟ ܘܒܬܘܕܝܬܐ ܗܕܐ ܕܐܒܗ̈ܝܟ. ܘܐܢ ܠܐ ܒܩܠܝܠ ܩܠܝܠ ܡܬܒܛܠܐ. ܡܛܠ ܕܡܠܟܐ ܐܦܪܗܛ ܗܘ ܒܝܫ ܠܒܐ: ܒܪ ܫܥܬܗ ܗܝܡܢ ܒܗ. ܘܠܢ ܛܪܕ ܡܢ ܒܝܬܗ. ܘܟܕ ܗܠܝܢ ܫܡܥ ܡܠܟܐ ܐܪܛܒܢ: ܫܕܪ ܒܬܪܗ ܕܛܘܒܢܐ ܘܐܥܒܪܘܗܝ ܡܢ ܗܘ ܥܒܪܐ ܕܣܠܝܩ ܠܐܬܪܐ ܕܡܠܟܐ ܐܪܛܒܢ ܝܬܒ ܗܘܐ. ܘܟܕ ܥܠ ܠܩܕܡܘܗܝ، ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܡܢܘ ܪܘܒܐ ܗܢܐ ܘܦܠܓܘܬܐ ܕܐܪܡܝܬ ܒܐܬܪܢ. ܘܐܠܗ̈ܐ ܢܘܟܪ̈ܝܐ

qui in Ctesiphon et Gowkhai (1) regnabat, quia, ut dicebant, valde durus erat rex ille ; et clamabant et dicebant coram eo plorantes : *Vir quidam incantator venit et delevit deos nostros, et unum Deum prædicat, qui, uti docet, est in cælo et non videtur. Et nunc, domine rex, nisi tu curam geras tui ipsius, et erga confessionem istam patrum tuorum, profecto sensim sine sensu delebitur; eo quod rex Aphrahates, corde vitiosus, illico credidit in eum et nos expulit e domo sua.* Quumque hæc audisset rex Artaban, accersivit beatum eumque transire fecit ex littore Seleuciæ ad eum locum ubi rex Artaban residebat. Quumque ingressus esset ad eum, dixit illi rex : *Quidnam tumultus iste et divisio*

ciam post obsidionem septem annorum expugnavit, at mox interfectus periit. Rediit Gotarzes et Mehardatem a Claudio adjutum devicit. Deinde circa annum 50 vel 51 successit ei Vologeses I, alio nomine Arsaces, qui annos haud minus triginta, ad Vespasiani usque tempora, regna tenuit. — Quisnam fuerit *Artaban* de quo Actorum scriptor, definiri nequit. — (1) *Gowkhai*, quum hic una cum Ctesiphonte censeatur, ad Beth-Aramæorum regionem pertinuisse videtur. Eamdem urbem, quam *Gaucha* pronuntiat, autumat Assemanus, *Bibl. Orient.*, III, II, p. 747, at nullo nixus fundamento, fuisse episcopalem Beth-Garmææ ; eumque sequitur Payne Smith in *Thes.* sub hac voce.

ܡܟܪܙ ܐܢܬ ܒܥܡܢ܂ ܐܝܟ ܕܗܐ ܕܣܘܥܪ̈ܢܐ ܗܠܝܢ ܣܗ̈ܕܝܢ܂ ܗܫܐ ܐܢܗܘ ܕܫܒܩܬ ܕܚܠܬܟ ܘܒܐܠܗ̈ܐ ܗܠܝܢ ܡܘܕܐ ܐܢܬ: ܐܝܩ̈ܪܐ ܪ̈ܘܪܒܐ ܬܩܒܠ ܡܢܝ܂ ܐܢܕܝܢ ܠܐ ܬܬܛܦܝܣ܂ ܗܕܡ ܗܕܡ ܬܬܦܣܩ ܐܢܬ ܘܟܠ ܕܡܘܕܐ ܒܐܠܗܟ܂ ܐܡ̇ܪ ܠܗ ܛܘܒܢܐ܂ ܐܠܗܐ ܗܘ ܕܠܗ ܦܠܚ ܐܢܐ ܡܠܟܐ܂ ܗܘ ܡܫܘܙܒ ܠܝ ܡܢ ܫܢ̈ܕܝܟ܂ ܡܛܠ ܕܗܘܝܘ ܡܫܟܚ ܕܢܚܐ ܘܢܘܒܕ܂ ܘܟܠ ܟܐܒ̈ܝܢ ܘܟܘܪ̈ܗܢܝܢ ܗܘ ܡܐܣܐ܂ ܓܪ̈ܒܐ ܡܕܟܐ܂ ܣܡ̈ܝܐ ܡܦܬܚ܂ ܕܝ̈ܘܐ ܡܛܪܕ܂ ܘܟܠܡܕܡ ܒܐܝܕܗ ܩܐܡ܂ ܥܢܐ ܡܠܟܐ ܘܐܡܪ ܠܐܬܠܝܛܐ ܙܪܝܙܐ܂ ܐܢܗܘ ܕܗܠܝܢ ܡܫܟܚ ܐܢܬ ܠܡܥܒܕ: ܚܘܐ ܡܠܝܟ ܒܣܘܥܪ̈ܢܐ܂ ܓܡܘܪ ܡܠܦܢܘܬܟ ܠܘܬܢ ܒܥܒ̈ܕܐ܂ ܚܕܐ ܚܬܐ ܐܝܬ ܠܝ: ܐܚܕܐ ܕܝܠܝ ܛܒ ܚܒܝܒܐ܂ ܐܢܗܘ ܕܠܗ̇ ܡܫܟܚ ܐܢܬ ܕܬܐܣܝܗ̇: ܦܠܓܘܬܐ ܐܥܒܕ ܠܟ ܒܡܠܟܘܬܝ܂ ܗܝܕܝܢ ܐܡܪ ܠܗ ܛܘܒܢܐ܂ ܐܢ ܗܘ ܕܬܗܝܡܢ ܒܗ ܡܐ ܕܚܠܡܬܐ ܚܬܟ: ܗܘܝܐ ܫܐܠܬܟ܂ ܐܡ̇ܪ ܠܗ ܡܠܟܐ ܡܗܝܡܢ ܐܢܐ ܒܗ܂

ܗܝܕܝܢ ܐܬܛܦܝܣ ܛܘܒܢܐ ܠܡܐܙܠ ܠܘܬ ܚܬܗ ܕܡܠܟܐ܂ ܗܝܕܝܢ ܦܩܕ ܡܠܟܐ ܠܐܣܛܪ̈ܛܝܘܛܐ ܒܝܬ ܐܣܛܪ̈ܛܝܓܐ܂

quam induxisti in regionem nostram, eo quod deos peregrinos prædicas tu in populo nostro, quemadmodum factis istis testantur? Nunc si relinquas religionem tuam et deos istos profitearis, honores magnos recipies a me; sin vero non acquiescas, membratim dissecaberis tu et omnes qui profitentur deum tuum. Dixit illi beatus : *Deus cui ego servio, rex, ipse eripiet me e tormentis tuis, quia Ipse potest vivificare et perdere, et omnes dolores et infirmitates Ipse sanat : leprosos mundat, cæcos illuminat, dæmones pellit, et omnia in manu ejus stant.* Respondit rex et dixit athletæ intrepido : *Si ista facere potes, proba verba tua factis; perfice doctrinam tuam apud nos per opera. Habeo sororem unicam mihi valde caram : si tu eam sanare potes, dimidium dabo tibi in regno meo.* Tum dixit illi beatus : *Si modo credas in Eum, ubi sanitatem receperit soror tua, fiet petitio tua.* Dixit illi rex : *Credam in eum.*

et post sanatum

27. Tum consensit beatus ut sororem regis adiret; jussitque rex

ܕܢܘܒܠܘܢܝܗܝ ܠܛܘܒܢܐ ܠܐܝܟܐ ܕܐܝܬܝܗ̇ ܗܘܬ ܚܬܗ̇. ܘܟܕ ܐܬܐ ܛܘܒܢܐ ܘܡܛܐ ܠܢܗܪܐ ܚܕ ܕܡܬܩܪܐ ܙܒܐ ܡܨܥܝܐ : ܠܐ ܐܫܟܚ ܕܢܥܒܪ. ܡܛܠ ܕܡܥܒܪܬܐ ܒܥܒܪܐ ܐܚܪܢܐ ܐܝܬܝܗ̇ ܗܘܬ. ܘܫܡܥ ܩܠܐ ܕܡܡܠܠ ܗܘܐ ܒܡܥܒܪܬܐ. ܘܩܪܝܗ̇ ܠܛܘܒܢܐ ܡܪܝ، ܡܪܐܝ، ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܥܒܪ ܠܝ ܗܕܐ ܡܥܒܪܬܐ. ܐܡܪ ܠܗ ܓܒܪܐ ܗܘ ܠܐ ܡܫܟܚ ܐܢܐ ܕܐܥܒܪ ܠܟ. ܥܢܐ ܩܕܝܫܐ ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܛܠ ܡܢܐ ܕܬܥܒܪܢܝ ܠܐ ܡܫܟܚ ܐܢܬ. ܐܡܪ ܠܗ ܓܒܪܐ ܗܘ. ܡܛܠ ܕܐܝܕܝ ܘܪ̈ܓܠܝ ܡܚ̈ܪܝܢ ܘܠܐ ܡܫܟܚ ܐܢܐ ܕܐܠܒܘܟ ܒܗܘܢ ܠܐ ܠܡ̈ܫܐ ܘܠܐ

militibus cum strategis, ut deducerent beatum illuc ubi erat soror ipsius. Quum autem profectus esset beatus et pervenisset ad flumen quoddam quod vocatur Zabas medius (1), non potuit transire, eo quod linter in altero littore erat; et audivit vocem quæ loquebatur in lintre. Et clamavit Mar Mares et dixit illi : *Transmitte mihi hanc lintrem.* Dixit ei vir iste : *Non possum ego transmittere te.* Respondit sanctus et dixit illi : *Quare me transmittere non potes?* Dixit ei vir ille : *Quia manus meæ et pedes mei contabuerunt, et non possum arripere cum eis neque remos neque lintrem.* Dixit sanctus ad virum illum :

in itinere Dosthium portitorem,

(1) *Zab medius* quodnam flumen designet, satis exploratum non est. Verum a binis Assyriæ profluentibus (de quibus supra, p. 30, not. 1) certe distingui debet. Quumque quærendus videatur infra Seleuciam versus Dorqoni, convenire potest cum cognomine Tigridis affluente quem juxta oppidum *en-Nomania* memorat Ritter, X. 233, aut cum una alterave e duabus fossis sive fluentibus, arabica appellatione *Zawabi* dictis, Tigridem Euphratenque in regione Babylonica jungentibus. Hinc tota illa regio Mesopotamica inter Seleuciam et Wasit interjacens *al-Zawabi* audit; apud auctorem vero nostrum postea *Zabe* et *Schafle* vocatur, quamquam Assemanus, *Bibl. Orient.* III, ii, pp. 711 et 787, unam tantum regionem *Zabe* agnoscit, nempe Adiabenicam, inter Caprum et Lycum sitam, quam, uti ait, Syri *Zabe*, Arabes *Zuabiam (al-Zawabi)* appellant. Ast in hoc falsus est, prout vel ex eo liquet quod testatur ipse ibidem, p. 788, nimirum episcopatum Zabarum in provincia patriarchali fuisse conjunctum Naamaniæ (*el-Nomania* de quo supra, in loco ubi hodie *Tell-Naaman*) Niloque, quæ tamen oppida ingenti spatio a Zabis Assyriæ distabant. Hæc enim ipse recte ponit in *Irak-Arabi* seu Babylonia, imo Naamaniam, Amrum secutus, cum Zuabia confundit. Cfr. notata ap. Hoffmann, pp. 68 et 84; ac Nöldeke, op. cit., p. 501.

ܡܥܒܪܬܐ. ܐܡܪ ܠܗ ܩܕܝܫܐ ܠܓܒܪܐ ܗܘ ܡܢ ܫܡܟ. ܐܡܪ ܠܗ ܕܘܣܬܝ، ܫܡܝ. ܘܐܡܪ ܩܕܝܫܐ ܡܪܝ، ܡܐܪܝ، ܠܐܘܢܣܝܡܘܣ ܩܫܝܫܐ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܥܡܗ. ܐܡܪ ܠܓܒܪܐ ܗܘ. ܕܐܡܪ ܠܟ ܡܐܪܝ، ܬܠܡܝܕܗ ܕܐܕܝ، ܫܠܝܚܐ. ܒܫܡܗ ܕܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܢܨܪܝܐ ܩܘܡ ܥܠ ܪ̈ܓܠܝܟ. ܘܐܘܚܕ ܒܐܝ̈ܕܝܟ ܠܐܩ̈ܐ. ܘܐܥܒܪ ܡܥܒܪܬܐ ܗܢ. ܘܟܕ ܡܠܬܐ ܗܕܐ ܡܢ ܦܘܡܗ ܕܡܪܝ، ܡܐܪܝ، ܠܕܘܣܬܝ، ܐܫܬܠܚܬ: ܒܗܝ ܫܥܬܐ ܓܒܪܐ ܗܘ ܐܬܚܠܡ. ܘܐܥܒܪ ܡܥܒܪܬܐ ܗܝ. ܘܛܘܒܢܐ ܡܪܝ، ܡܐܪܝ، ܘܟܠ ܕܥܡܗ ܥܒܪܘ. ܘܠܕܘܣܬܝ، ܬܘܒ ܟܘܪܗܢܐ ܐܚܪܢܐ ܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ. ܡܦܩܢܗ ܓܝܪ ܣܟܝܪ ܗܘܐ. ܘܟܕ ܚܙܐ ܗܘܐ ܕܘܣܬܝ، ܕܒܡ ܡܠܬܐ ܫܘܠܡܢܐ ܩܒܠ: ܐܡܪ ܠܗ ܠܩܕܝܫܐ: ܡܪܝ، ܝܕܥ ܐܢܐ ܕܐܠܗܐ ܐܢܬ. ܡܛܠ ܕܒܝܕ ܡܠܬܐ ܕܚܝܠܟ ܫܕܪܬ ܠܝ ܫܘܠܡܢܐ ܠܐܝ̈ܕܝ، ܘܠܪ̈ܓܠܝ. ܗܫܐ ܒܟܘܪܗܢܐ ܐܚܪܢܐ ܐܝܬ ܠܝ. ܡܦܩܢܝ ܓܝܪ ܣܟܝܪ ܗܘ. ܐܡܪ ܠܗ ܩܕܝܫܐ ܡܪܝ، ܡܐܪܝ، ܠܕܘܣܬܝ،. ܗܘ̇ܐ ܐܢܬ ܟܪܣܛܝܢܐ ܘܡܘܕܐ ܐܢܬ ܒܐܠܗܐ ܫܪܝܪܐ. ܥܢܐ ܕܘܣܬܝ، ܘܐܡܪ ܠܗ. ܘܡܢܐ ܗܝ، ܟܪܣܛܝܢܘܬܐ. ܚܙܐ ܐܢܐ ܕܐܠܗܐ

Quodnam est nomen tuum? Dixit illi : *Dosthius est nomen meum.* Et dixit sanctus Mar Mares Onesimo presbytero qui erat cum ipso : *Dic viro illi : dicit tibi Mares, discipulus Adæi apostoli : in nomine Jesu Christi Nazareni surge super pedes tuos, et sume manibus tuis remos, et transmitte lintrem hanc.* Quumque hoc præceptum ex ore Mar Maris ad Dosthi transmissum esset, eadem hora vir ille convaluit; et traduxit lintrem, et beatus Mar Mares et omnes qui eum comitabantur sese trajecerunt. At Dosthio et alia infirmitas erat; nam ejus podex occlusus erat. Quum ergo vidisset Dosthius se per verbum accepisse sanitatem, dixit sancto : *Domine mi, scio te deum esse, quandoquidem per verbum potentiæ tuæ immisisti mihi valetudinem manibus meis et pedibus. Ast alia infirmitate adhuc laboro; podex enim meus occlusus est.* Dixitque sanctus Mar Mares Dosthio : *Fias tu christianus, et confitearis Deum verum.* Respondit Dosthius et dixit illi : *Et quid est christianismus? Video a te deum novum edoceri in mundo. Et ego credebam te deum esse et*

ܚܙܬܐ ܕܠܦ ܐܢܬ ܒܠܒܟܐ. ܘܐܢܐ ܗܒܪܬ ܒܠܥܝܟ ܕܐܠܗܐ ܐܢܬ ܘܢܚܬܬ ܕܬܚܙܐ ܠܒܢܝܢܫܐ. ܥܢܐ ܛܘܒܢܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܠܕܘܣܬܝ܂ ܚܣ ܕܐܢܐ ܐܢܐ ܐܠܗܐ. ܠܐ ܓܝܪ ܐܢܐ ܐܠܗܐ. ܐܠܐ ܫܠܝܚܐ ܐܢܐ ܕܫܠܝ̈ܚܘܗܝ. ܐܡܪ ܠܗ ܕܘܣܬܝ، ܠܛܘܒܢܐ ܐܘܕܥܝܢܝ ܡܢܐ ܗܝ، ܟܪܣܛܝܢܘܬܐ. ܐܡܪ ܠܗ ܗܕܐ ܗܝ، ܟܪܣܛܝܢܘܬܐ ܕܡܗܝܡܢܝܢ ܒܚܕ ܐܠܗܐ ܫܪܝܪܐ: ܐܝܬܝܐ ܕܟܣܐ ܒܢܦܫܗ. ܘܠܐ ܡܬܒܨܝܐ ܡܢ ܒܪ̈ܝܬܐ. ܘܐܒܗܘܬܗ ܠܐ ܡܬܕܪܟܐ ܡܢ ܓܒܝܠܬܗ. ܘܡܪܘܬܗ ܠܐ ܡܬܥܒܕܐ. ܘܒܚܕ ܒܪܐ ܝܚܝܕܝܐ ܕܡܢܗ: ܕܡܘܠܕܗ ܠܐ ܡܬܒܨܐ ܡܢ ܒܢ̈ܝܢܫܐ. ܗܘ ܕܨܒܐ ܕܢܠܒܫ ܦܓܪܐ ܕܒܢ̈ܝܢܫܐ. ܘܐܚܝܗ ܠܥܠܡܐ ܒܝܕ ܪ̈ܚܡܐ ܕܫܠܚܗ. ܘܒܚܕ ܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ. ܕܡܫܡܠܝܐ ܕܐܠܗܘܬܐ: ܘܠܐ ܬܚܫܘܒ ܒܢܦܫܟ ܕܬܢܝܢ ܬܠܬܐ ܫܡ̈ܗܝܢ: ܬܠܬܐ ܐܠܗ̈ܝܢ ܦܠܓܝܢ ܡܢ ܚܕ̈ܕܐ. ܐܠܐ ܐܒܐ ܐܝܬܘܗܝ، ܒܩܢܘܡܗ. ܘܒܪܐ ܬܘܒ ܕܡܢܗ ܐܝܬܘܗܝ، ܒܩܢܘܡܗ. ܘܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܕܡܢ ܐܒܐ ܢܦܩ ܐܝܬܘܗܝ، ܒܩܢܘܡܗ. ܐܠܗܘܬܐ ܚܕܐ ܗܝ، ܐܢ ܡܗܝܡܢ ܐܢܬ: ܗܟܢ ܗܝܡܢ. ܘܟܕ ܐܡܪ ܠܗ

descendisse ut videres homines. Respondit beatus et dixit Dosthio : *Absit ut ego sim Deus; non enim sum Deus, sed apostolus sum apostolorum ejus.* Dixit Dosthius beato : *Indica mihi quid sit christianismus.* Dixit illi : *Hoc est christianismus, quod credimus in unum Deum verum, cujus essentia in se abscondita est et inscrutabilis a facturis ejus, cujusque paternitas haud comprehenditur a plasmate ejus; cujus dominatio non facta est; — et in unum Filium unigenitum qui ex ipso est, cujus generatio investigari nequit ab hominibus, qui voluit induere corpus hominum, et vivificavit mundum per viscera Illius qui misit eum ; — et in unum Spiritum sanctum, deitatis complementum. Nec cogita apud temetipsum eo quod repetimus tria nomina, nos tres deos dividere ab invicem : sed Pater subsistit in hypostasi sua, Filius pariter qui ex Ipso est in hypostasi sua; et Spiritus sanctus, qui ex Patre procedit, subsistit in hypostasi sua; divinitas una est. Si credas tu, ita crede.* Quumque hæc dixisset Dosthio, respondit Dosthius et dixit illi : *Credo.* Tum vocavit bea-

ܗܠܝܢ ܠܕܘܣܬܝ، ܒܥܐ ܕܢܘܣܬܝ، ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܡܫܡܫܢ ܐܢܫܐ. ܗܒܠܝ ܡܝܐ ܒܦܝܠܐ ܠܦܠܓܘܬ ܚܕ. ܘܐܝܬܝ ܠܗ. ܘܐܪܡܝ ܒܗ ܡܢ ܡܫܚܐ ܕܥܡܗ ܐܝܬ ܗܘܐ: ܘܩܡ ܨܠܝ. ܘܐܡܪ ܒܗ ܡܢ ܘܗܘ ܡܫܝܚܐ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܒܫܡܗ. ܘܩܡ ܘܨܠܝ. ܘܒܥܐ ܗܘܐ ܡܢ ܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܘܗܟܢ ܐܡܪ ܗܘܐ ܒܨܠܘܬܗ. ܐܝܢ ܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ. ܐܢܬ ܗܘ ܕܐܣܝܬ ܟܘܪܗܢܐ ܘܟܐܒܐ ܥܣܩܐ ܘܕܟܝܬ ܓܪܒܐ ܘܦܬܚܬ ܥܘܝܪܐ. ܘܫܪܝܬ ܠܫܢܐ ܕܦܐܡܐ ܘܐܩܝܡܬ ܚܓܝܪܐ ܘܗܠܟܘ ܐܝܟ ܐܝܠܐ. ܘܫܕܪܬ ܬܪܥܣܪ ܘܫܒܥܝܢ ܫܠܝܚܝܟ ܠܥܠܡܐ. ܘܐܦ ܗܫܐ ܡܪܝ ܒܥܐ ܐܢܐ ܡܢܟ ܕܬܥܢܝܢܝ. ܘܬܬܦܬܚ ܡܦܩܬܗ ܕܓܒܪܐ ܗܢܐ. ܘܟܕ ܫܠܡ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ، ܡܐܪܝ، ܨܠܘܬܗ: ܝܗܒ ܠܗ ܠܕܘܣܬܝ، ܡܫܚܐ ܘܡܝܐ. ܘܐܫܬܝ، ܡܢܗܘܢ ܘܐܬܚܠܡ.

ܘܢܦܩ ܡܢ ܬܡܢ ܘܐܬܐ ܗܘܐ ܥܡ ܗܢܘܢ ܕܥܡܗ ܠܗ، ܕܢܘܒܠܘܢܗ ܕܡܬܩܪܐ ܕܘܪܐ ܕܩܘܢܝ: ܐܫܬܕܪܘ. ܗܘ ܕܒܠ ܫܡܗ ܕܩܘܢܝ

tus puerum quemdam et dixit ei : *Affer mihi paululum aquæ in calice, circiter unum haustum.* Et attulit ipsi. Et projecit in eum (calicem) ex oleo quod secum habebat, et surrexit et oravit, et petiit a Domino Jesu Christo; et sic dixit in oratione sua : *Utique, Domine noster Jesu Christe, tu es qui sanasti infirmitates et morbos difficiles et purificasti leprosos, et aperuisti cæcos, et solvisti linguas mutorum, et erexisti claudos, ita ut cervorum instar incederent, atque misisti Duodecim et Septuaginta, apostolos tuos, in mundum : nunc quoque, Domine, peto a te ut me exaudias et aperiatur podex hominis istius.* Quumque complesset beatus Mar Mares orationem suam, dedit Dosthio oleum et aquam ; et bibit ex eis et sanatus est.

sororem Artabani regis,

28. Et profectus est inde et venit cum iis qui cum ipso ad locum qui vocatur Dorqoni (1) missi erant, qui locus sub nomine Qoni ædi-

(1) ܕܘܪܐ ܕܩܘܢܝ *Dora d'Qoni* sic quoque legitur in Ebedjesu Sobensis Collectione canonum synodicorum (apud Maii *Script. vet. nova coll.*, X, 296, b, et Assemani *Bibl. Orient.* III, I, 343, a); infra in actis ܕܘܪܩܘܢܝ *Dorqoni* scribitur; alibi vero passim venit sub nomine ܕܝܪܐ ܕܩܘܢܝ *Daira d'Qoni* sive

ܐܬܥܒܕܬ. ܘܩܕܡ ܕܠܬܡܢ ܢܥܘܠ. ܒܪܟ ܒܨܠܘܬܐ ܩܕܡ ܐܠܗܐ
ܘܗܟܢܐ ܐܡܪ. ܡܪܝ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ: ܠܟ ܡܬܟܫܦ ܐܢܐ ܘܡܢܟ
ܒܥܐ ܐܢܐ. ܗܒ ܠܝ ܡܪܝ، ܕܒܚܝܠܐ ܕܡܢܟ: ܐܢܗܪ ܠܦܢܝܬܐ ܗܕܐ
ܚܫܘܟܬܐ: ܗܢܘܢ ܡܪܝ، ܕܡܬܘܡ ܠܐ ܝܕܥܘܢܟ: ܗܒ ܠܗܘܢ
ܡܪܝ، ܕܢܕܥܘܢܟ ܕܐܢܬ ܐܢܬ ܐܠܗܐ ܫܪܝܪܐ ܒܠܚܘܕܝܟ: ܕܨܒܐ
ܐܢܬ ܕܟܠܗܘܢ ܒܢܝ̈ܢܫܐ ܢܬܦܢܘܢ ܠܝܕܥܬܐ ܕܫܪܪܟ. ܘܡܚܕܐ
ܩܠܐ ܐܫܬܡܥ ܠܗ ܕܐܡܪ: ܕܐܝܟ ܒܥܘܬܟ ܗܟܢܐ ܢܗܘܐ
ܠܟ. ܡܛܠ ܕܐܢܐ ܛܝܒ ܕܒܡܨܥܝܘܬܟ ܣܓܝ̈ܐܐ ܐܩܪܒ ܠܘܬ
ܝܕܥܬܐ ܕܫܪܪܐ. ܘܒܪ ܫܥܬܗ ܩܡ ܡܢ ܨܠܘܬܗ ܘܐܙܠ ܠܘܬ ܩܘܢ

ficatus fuerat. Porro priusquam illuc ingrederetur, genu flexit in oratione coram Deo et sic dixit : *Domine Jesu Christe, tibi supplico et a te rogo. Da mihi, Domine, ut per virtutem quæ ex te est, illuminem regionem istam caliginosam. Iis, Domine, qui te adhuc non noverunt, da, Domine, ut te agnoscant et sciant te solum esse Deum verum. Quippe tu vis ut omnes homines convertantur ad agnitionem veritatis tuæ.* Et statim audita est vox ab eo, dicens : *Juxta petitionem tuam, sic fiet tibi. Paratus enim sum ut per mediationem tuam multos adjungam ad agnitionem veritatis.* Et illico surrexit ex oratione sua, et perrexit ad

Qoniam nomine sanat.

cœnobii Cunensis, arabice *Dur-Qoni :* quod et per *Darcuni, Dorcena, Dorkena, Dairkuni* etc., exhibitum reperies. Locus in quo cœnobium, vocabatur *Beth Daraja, Badraja, Badaraja* vel (juxta cod. L. *Chronici eccl. Barhebræi*, ed. Abbeloos et Lamy, col. 19) etiam *Badrana.* — Illic Mar Mares, juxta auctorem nostrum, sepultus fuit ibique per plura secula Catholici Seleucienses tumulari solebant. Schola vero et cœnobium istius loci, Mar Mari nuncupata, crebro apud Syros celebrantur. — Situm Badarajæ non procul ab ecclesia Cucharum ܥܕܬܐ ܕܟܘ̈ܟܐ prope Seleuciam fuisse, ex pontificali Nestorianorum colligitur, ubi post consecrationem Catholici in dicta Cucharum ecclesia peractam, hæc præscribuntur (*Bibl. Orient.* III, ii, 677 et Denzinger, *Ritus Orientalium,* II, 257) : " Deinde in cœnobium Koni, quod est sancti Maris apostoli, descendunt. Cœnobitæ autem usque ad Tigrim obviam ei procedunt, tribusque vicibus coram eo exclamant : *Benedic, Domine.* Quibus ille benedicit, inchoatque cantus Apostolorum et Occursus, a ripa Tigris usque ad mansionem Apostoli (Maris); sternuntque coram eo strata, ne humum pedibus conculcet. Peractisque sacramentis, pacem precantur et salutem dicunt. Mox cœnobium S. Gabrielis in Charsa petunt ... inde in naves descendunt et Bagdadum redeunt ad sedem patriarchalem. "

ܥܡ ܗܢܘܢ ܕܥܡܗ ܡܢ ܡܠܟܐ ܐܫܬܕܪܘ. ܘܡܚܕܐ ܡܣܒܪܝܢ ܗܘܘ ܠܗ̇ ܠܩܘܢܝ ܥܠ ܐܣܝܐ ܡܗܝܪܐ: ܕܡܢ ܝܕ ܐܚܘܗ̇ ܠܗ̇ ܐܫܬܕܪ. ܘܡܒܣܪܐ ܕܚܙܝܗ̇ ܛܘܒܢܐ ܠܩܘܢܝ ܘܡܫܚܗ̇ ܒܡܫܚܐ ܕܨܠܘܬܐ: ܦܪܩ ܡܢܗ̇ ܟܠ ܟܘܪܗܢܐ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ̇. ܘܐܬܡܠܝܬ ܚܕܘܬܐ ܒܚܙܬܗ ܕܛܘܒܢܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܐܝܠܝܢ ܕܠܘܬܗ̇ ܥܡܪܝܢ ܗܘܘ: ܚܕܝܢ ܗܘܘ ܕܫܘܘ ܕܢܥܘܠ ܠܘܬܗܘܢ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܡܐܪܝ, ܘܢܐܣܐ ܡܟܘܫܝܗܘܢ.

ܗܝ ܕܝܢ ܩܘܢܝ: ܟܕ ܐܪܓܫܬ ܒܚܘܠܡܢܐ ܕܦܓܪܗ̇ ܕܩܒܠܬ. ܒܚܕܘܬܐ ܪܒܬܐ ܐܓܪܬܐ ܠܐܚܘܗ̇ ܟܬܒܬ. ܪܡܙܬ ܕܝܢ ܗܟܢܐ. ܕܚܕ ܡܢ ܫܠܝܛܢܐ ܕܡܢ ܝܕ ܪܒܘܬܟ ܐܫܬܕܪ: ܐܬܕܟܝܘ ܟܠܗܘܢ ܟܐܒܐ ܘܒܘܬܪܬܐ ܕܦܓܪܝ. ܘܐܝܬܝ ܗܫܐ ܚܐܪܬܐ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܡܘܡܐ ܕܗܘܝܬ ܒܗܘܢ ܢܝܕܐ ܗܘܝܬ ܘܡܬܒܗܬܐ. ܡܦܝܣܐ ܐܢܐ ܗܟܝܠ ܕܟܠ ܕܒܠܒܟ ܠܘܬܝ ܟܬܘܒ ܘܐܘܕܥܢܝ. ܟܕ ܕܝܢ ܡܛܬ ܐܓܪܬܐ ܠܘܬ ܐܪܛܫܝܪ ܡܠܟܐ: ܘܟܠܗ̇

Qoniam cum eis qui cum ipso a rege missi fuerant. Statimque annuntiaverunt Qoniæ de medico perito qui ex parte fratris ejus ei mittebatur. Beatus vero simul ac vidit Qoniam, unxit eam oleo orationis, fugitque ab ea omnis infirmitas qua laborabat, et repleta est gaudio in visione beati; et omnes qui apud eam degebant gavisi sunt quod meruissent ut ingrederetur ad ipsos beatus Mar Mares, et sanaret labes ipsorum.

Hæc ad Christum convertitur.

29. Ipsa autem Qonia ut animadvertit valetudinem corporis sui quam receperat, cum gaudio magno epistolam fratri suo scripsit. Hæc autem significavit: " Unus ex potentibus a Majestate tua missus est. " Purgati sunt omnes morbi et maculæ corporis mei, et existo nunc " libera ab omnibus maculis, quibus adhuc fœda (1) eram, et eru- " bescebam. Suadeo ergo ego, ut omne quod in corde tuo est mihi " rescribas et significes. „ Quando autem pervenit epistola ad Arta-

(1) ܢܝܕܐ proprie est participium verbi ܢܘܕ et juxta hanc lectionem vertendum foret : " quibus adhuc *agitabar, commorebar;* verum contextui magis congruere videtur ܢܕܐ, participium verbi ܢܕ, ܢܕܕ, quodque idem significat ac ܢܕܝܕܐ *fœda, abominabilis.*

ܒܚܕܘܬܐ ܪܒܬܐ. ܘܫܕܪ ܠܗ̇ ܗܟܢܐ. ܡܛܠ ܕܚܠܝܡܘܬܐ ܩܒܠܬܝ، ܘܐܣܝܘܬܐ ܕܟܐܒܝ̈ܟܝ ܫܩܠܬܝ، ܐܢܬܝ. ܥܡ ܗܿܘ ܓܒܪܐ ܕܐܠܗܐ ܡܐܬܝܬܐ ܕܬܐܬܝܢ، ܠܘܬܝ. ܕܐܝܟ ܫܘܘܕ̈ܝ ܕܠܘܬܗ ܒܥܒܕܐ ܐܫܠܡ. ܘܢܬܝܩܪ ܗܢܐ ܡܢܝ ܘܡܢ ܟܠܗܘܢ ܒܢ̈ܝ ܦܠܛܝܢ ܕܝܠܝ. ܟܕ ܕܝܢ ܡܩܒܠܢܘܬܐ ܗܕܐ ܩܒܠܬ ܩܘܢܝ: ܛܝܒܬ ܪ̈ܟܫܐ ܠܡܛܥܢܝܗ ܠܩܕܝܫܐ. ܠܗ ܘܠܟܠܗܘܢ ܕܐܝܬ ܥܡܗ. ܘܡܛܝܒܐ ܗܘܬ ܕܠܨܦܪܗ ܕܒܬܪ ܝܘܡܐ ܡܫܠܡܐ ܬܪܕܐ ܠܘܬ ܐܚܘܗ̇. ܗܘ ܗܟܝܠ ܒܗܘ ܠܠܝܐ ܐܬܚܙܝ، ܠܗ ܡܪܢ ܝܫܘܥ ܠܩܕܝܫܐ ܒܚܙܘܐ ܘܗܟܢ ܐܡܪ ܠܗ. ܠܐ ܬܫܒܘܩ ܠܩܘܢܝ ܘܠܟܠ ܕܥܡܗ̇ ܕܡܢ ܕܘܟܬܐ ܗܕܐ ܬܦܘܩ. ܥܬܝܕܐ ܕܝܢ ܕܘܟܬܐ ܗܕܐ ܕܬܬܪܘܪܒ ܘܬܬܢܨܚ. ܘܬܗܘܐ ܡܕܝܢܬܐ ܪܒܬܐ ܕܒܢܝܢܫܐ. ܘܬܪܘܪܒ ܒܗ̇ ܫܡܝ ܩܕܝܫܐ. ܗܐ ܠܡ ܦܩܕܬܟ ܘܙܗܪܬܟ. ܟܕ ܕܝܢ ܐܬܬܥܝܪ ܡܢ ܚܙܘܐ ܐܠܗܝܐ: ܐܙܠ ܠܘܬ ܩܘܢܝ ܘܐܘܕܥܗ̇ ܐܝܠܝܢ ܕܡܢ ܐܠܗܐ ܩܒܠ. ܘܝܬܝܪܐܝܬ ܗܠܝܢ: ܕܗܝ ܩܘܢܝ ܡܢ ܗܪܟܐ ܠܐ ܬܦܘܩ. ܫܡܥܬ ܕܝܢ ܦܘܩܕܢܗ ܕܡܪܢܐ ܕܒܐܝ̈ܕܝ، ܫܠܝܚܐ ܡܪܝ، ܡܐܪܝ. ܘܠܐ ܐܙܠܬ.

banum regem, excepit eam cum gaudio magno, et misit ad eam sic : " Quandoquidem valetudine donata es et curationem dolorum tuo- " rum recepisti, tu cum hoc viro Dei iter ad me instituas, ut promissa " mea ad ipsum opere perficiam atque honoretur hic a me et ab " omnibus filiis palatii mei. „ Quando autem invitationem istam recepit Qonia, præparavit equos ad vehendum sanctum omnesque comites ejus. Jam ergo in eo erat ut postridie mane iter institueret ad fratrem suum, quando eadem nocte apparuit Dominus noster Jesus sancto per visionem, sic eum alloquens : *Ne sinas Qoniam aut quemquam illorum qui cum illa sunt, loco hoc exire; destinatus enim est locus iste ut magnificetur et illustretur, evadatque ingens hominum civitas, in qua magnificabitur nomen meum sanctum. Ecce ergo imperavi tibi et admonui te.* Igitur ut evigilavit e visione divina, perrexit ad Qoniam eique manifestavit ea quæ a Deo acceperat, et maxime id ne Qonia illinc abiret. Hæc vero audito jussu Domini per apostolum Mar

ܡܠܬ ܕܝܢ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܡܕܝܢܬܐ ܗܝ، ܘܩܒܠ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܥܡܗ̇ ܒܗ̇ ܒܗܿܝ ܕܘܟܬܐ ܕܐܬܟܢܝܢ ܗܘܘ ܒܗ̇. ܗܝܕܝܢ ܥܢܬ ܘܐܡܪܬ ܠܗ ܠܩܕܝܫܐ ܗܟܢܐ ܒܥܐ ܐܢܬ ܕܐܣܥܘܪ ܠܘܬܟ ܚܠܦ ܟܠܗܝܢ ܛܒ̈ܬܐ ܕܥܒܕܬ ܥܡܝ. ܗܘ ܕܝܢ ܐܡܪ ܠܗ̇. ܒܢܘ ܠܝ ܕܘܟܬܐ ܚܕܐ ܒܝܬ ܨܠܘܬܐ ܠܐܠܗܐ ܚܝܐ. ܘܟܕ ܢܚܬ ܩܠܝܠ ܠܬܚܬ ܡܢ ܕܘܟܬܐ ܕܝܬܒܐ ܗܘܬ ܒܗ̇ ܩܘܢܝ. ܐܫܟܚ ܥܠ ܣܦܪ ܝܡܐ ܕܘܟܬܐ ܕܡܬܩܪܝܐ ܒܝܬ ܐܣܬܪܐ ܦܬܟܪܬܐ. ܗܝ ܕܗܝ، ܩܘܢܝ ܥܡ ܗܢܘܢ ܕܥܡܗ̇ ܕܒܚܝܢ ܗܘܘ. ܘܨܒܐ ܕܬܬܒܢܐ ܬܡܢ ܗܝܟܠܐ ܠܐܠܗܐ ܡܪܝܡܐ. ܡܛܠ ܚܕܐ ܘܬܪ̈ܬܝܢ ܘܬܠܬ. ܚܕܐ ܕܝܢ ܕܠܚܒܠܗ ܦܬܟܪܐ ܢܥܩܘܪ. ܘܕܬܪ̈ܬܝܢ: ܕܠܝܡܐ ܡܢ ܕܘܟܬܗ ܢܥܒܪ. ܘܕܬܠܬ ܕܝܢ: ܡܛܠ ܕܩܒܠ ܓܠܝܢܐ: ܕܐܢܫܘܬܐ ܣܓܝܐܬܐ ܬܡܢ ܥܬܝܕܐ ܠܡܬܟܢܫܘ. ܘܐܝܟܐ ܕܥܡܪܝܢ ܒܢܝ̈ܢܫܐ ܬܡܢ

Marim transmisso, minime profecta est. Recepit autem baptisma sanctum ipsa et universi qui erant cum ea in eodem loco ibidem commorantes. Tum sanctum ita est affata : *Quid vis ut faciam in tui gratiam pro omnibus bonis quæ in me contulisti?* Ille vero dixit ad eam : *Ædificate mihi aliquem locum in oratorium Deo vivo.* Quumque descendisset parum infra locum in quo morabatur Qonia, invenit ad littus maris (1) locum qui vocatur domus Estheræ (2) idoli, ejusdem nimirum cui Qonia et qui cum illa commorabantur sacrificabant. Voluit ergo illic erigi templum Deo altissimo, propter unum et duo et tria momenta : primum quidem ut idolium subverteretur ; secundum, ut mare e loco suo averteret; tertium denique, quia revelationem acceperat fore ut hominum multitudo illic esset congreganda, ac porro ut ubi habitaturi erant homines ibi ipse quoque eis templum

(1) " Mare Syris nominatur quæcumque aquarum congregatio „ ait cl. Bickell, *S. Ephræmi Syri carmina Nisibena*, p. 72 ; hic autem stagnum quoddam aut palus designatur, quibus ob inundationes fluviorum hæc Mesopotamiæ pars abundat. — (2) *Esthera* nomen est quo Aramæi, teste Barbahlul (ap. Payne Smith sub hac voce), Astarten designabant, Græcis Aphroditen, Venerem Romanis, et quacum Assyriorum deam Ishtar convenire putat G. Rawlinson, *The five great monarchies*, II, p. 25 (4ª ed.); idemque, *Herodotus* I, 658 sqq. et II, 542 (4ª ed.).

ܒܢܬ ܗܝܟܠܐ ܠܗܘܢ. ܡܢܐ ܕܝܢ: ܐܝܟ ܨܒܝܢܗ ܗܟܢ ܐܬܥܒܕ. ܡܩܕܡܐܝܬ ܕܝܢ: ܣܬܪ ܠܒܝܬ ܦܬܟܪܐ. ܘܦܩܕ ܠܝܡܐ ܕܢܦܢܐ ܡܢ ܗܢܐ ܓܒܐ ܢܚܒܪ ܠܗܘ. ܗܕܐ ܕܚܙܝܬܐ ܠܗ ܚܙܝܢ: ܘܠܐ ܡܢ ܫܡܥܐ ܕܐܢܫܐ ܩܒܠܢܗ. ܗܝܕܝܢ ܐܦܝܣ ܛܘܒܢܐ ܘܗܝܟܠܐ ܠܐܠܗܐ ܒܢܘ ܠܗ. ܒܩܪܝܒܘܬܐ ܕܕܩܠܬ: ܐܝܟܐ ܕܗܘ ܨܒܐ. ܘܡܛܠ ܬܠܝܠܘܬܐ ܘܪܛܝܒܘܬܐ ܕܕܘܟܬܐ: ܒܥܩܐܝܬ ܐܬܒܢܝܬ: ܘܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ ܕܘܟܪܢܗ ܒܗ ܡܬܥܒܕ. ܘܡܛܠܗܢܐ: ܥܕܬܐ ܕܕܪܩܘܢܝ: ܥܡ ܥܕܬܐ ܕܟܘܟܐ ܡܬܚܫܒܐ. ܡܛܠ ܕܗܘ ܩܕܝܫܐ ܒܢܗ.

ܘܡܢ ܒܬܪ ܕܬܠܡܕ ܠܣܠܝܩ ܥܕܬܐ ܗܕܐ ܠܘܩܕܡ ܒܐܬܪܐ ܕܟܘܟܐ. ܬܘܒ ܥܒܪ ܠܐܬܪܐ ܕܙܐܒܐ ܘܬܠܡܕ ܠܣܓܝܐܐ. ܘܥܠ ܠܩܪܝܬܐ ܚܕܐ ܕܥܠ ܓܒܗ ܕܕܩܠܬ. ܘܬܠܡܕ ܠܓܒܪܐ ܚܕ

erigeret. Quid autem ? Juxta voluntatem ejus, sic factum est. Primum enim demolitus est idolium, et jussit mari ut ex hoc latere ad alterum sese averteret; idque nos oculis nostris conspeximus, nec ex auditu hominis percepimus. Tum suasit beatus ut templum Deo ædificarent prope Tigridem, sicut ille volebat : sed propter humorem et humiditatem loci ægre ædificari potuit; et usque hodie ejus memoria in eo celebratur. Et idcirco ecclesia Dorqoni cum ecclesia Khuke [Cucarum] (1) recensetur, quia sanctus ille eam ædificavit.

30. Dein vero, postquam evangelizavit Seleuciam, ecclesiam hanc primo [exstruxit] in regione Cucarum, atque iterum transiit in regionem Zabarum (2), et convertit multos. Et ingressus est vicum quemdam ad ripam Tigridis. Et convertit virum quemdam, illius vici dominum, Ædificata ecclesia Dorqoni et ecclesia Cucarum.

(1) ܥܕܬܐ ܕܟܘܟܐ *Ecclesia d'Khoke* sive *Cucarum* nomen habet a ܟܘܟܐ seu ܟܘܟܐ *Khoka, Coche;* hæcque, uti scribit Assemanus, *Bibl. Orient.*, III, II, 739, erat " urbs Babyloniæ antiquissima, cui a Seleuco Nicatore instauratæ nomen *Seleuciæ* impositum : eadem enim ac Seleucia est, vel saltem Seleuciæ suburbium. Ibi sedes patriarchæ Nestorianorum, qui olim archiepiscopus Seleuciæ et Ctesiphontis dicebatur. In Pontificali ecclesia patriarchalis appellatur *ecclesia Cochensis in Mahuza.* „ Cfr. ibid., p. 623. — (2) Sermo est de regione Zabarum Babylonica, non Assyriaca, prout e narratione sequenti colligitur.

ܫܡܗ ܕܩܪܝܬܐ ܗܘ ܕܫܡܗ ܘܪܬܢ. ܗܘܐ ܩܪܝܬܐ ܗܝ، ܟܠ
ܫܡܗ ܡܬܩܪܝܐ ܘܪܬܢ ܩܪܕ. ܘܐܬܬܠܡܕܘ ܒܝܬܗ ܘܩܪܝܒܘܗܝ،
ܘܬܘܬܒܘܗܝ: ܘܣܓܝ̈ܐܐ ܐܦ ܝܗܘܕܝܐ. ܘܒܢܐ ܒܗ ܥܕ̈ܬܐ.
ܘܐܩܝܡ ܒܗܘܢ ܩܫܝ̈ܫܐ ܘܡܫܡܫ̈ܢܐ. ܘܢܚܬ ܠܐܬܪܐ ܟܠܗ
ܕܡܬܩܪܐ ܫܦ̈ܠܐ. ܘܒܬܪ ܫܢܝ̈ܐ ܣܓܝ̈ܐܬܐ ܕܐܬܟܪܟ ܒܝܢ
ܐܪ̈ܡܝܐ. ܘܠܚܢ̈ܦܐ ܐܦ ܝܗܘܕܝܐ ܘܐܦ ܣܓܝ̈ܐܐ ܩܪܒ
ܠܡܫܝܚܘܬܗ ܕܡܫܝܚ: ܘܡܢ ܬܡܢ ܐܬܟܪܟ ܠܐܬܪܐ ܕܟܫܟܪ.

Kaschkhara vero jam ante Seleuciam ad Christum a Mar Mari conversa.

nomine Varthan, ex cujus nomine vicus ille appellabatur Varthan-Qerd (1); et conversi sunt domus ejus, et propinqui ejus et hospites, necnon multi ex Judæis. Et erexit ibi ecclesias, in quibus constituit presbyteros ac diaconos; descenditque in universam regionem quæ dicitur Schafle (2). Demum post annos multos quibus circuivit inter Aramæos, quum Judæos plurimos atque Gentiles adduxisset ad fidem Christi, illinc profectus regionem Kaschkhar (3) perlustravit. Jam

(1) *Varthan Qerd* locus est nobis aliunde incompertus. — (2) Regio ܫܦ̈ܠܐ *Schafeli* paulo infra ܫܦܠܐ *Schafala* scribitur, incerto hærente scriba. Nec ipsum hoc nomen loci aliunde notum est; quamquam etymologice apprime congruit regioni depressæ et humili quæ infra Seleuciam in Mesopotamia usque ad Bassoram extenditur, atque supra, p. 69, *al-Zawabi* audit. — (3) De Kaschkhara urbe hæc habet Assemanus, *Bibl. Orient.*, I, 555 : " ܟܫܟܪ *Cascar* malunt Syri antiquiores; ܓܪܓܪ *Gargar*, seu ܟܪܟܪ *Carcar*, vel ܟܪܟܐ *Carcha* recentiores. In Pontificali Chaldæorum episcopus Cascarensis primus diœceseos patriarchalis episcopus et patriarchæ ipsius post obitum vicarius appellatur in hæc verba : " Tunc (postquam scilicet patriarcha diem suum obiit) mittunt ad episcopum " Cascar, si in vivis est : ipse enim princeps est episcoporum magnæ patriar- " chalis provinciæ, et dexteram patriarchæ tenet, et custos illius sedis post ejus " obitum. " Idem textus recitatur ibid. II, 459 et III, II, 668. Porro ibid. III, II, 734 sq. : " Cascara urbs in Chaldæa seu Babylonia, cujus in territorio Vaseta condita, teste Abulpheda : " Vasetæ fundamenta Hagiagius (Hedschadsch) inter " Cupham et Basram in territorio Cascaræ anno Hegiræ 84 jecit, perfecitque " anno 86. " Atque juxta Edrisi (ap. Ritter, X, 191) urbs ad occidentem fluminis (*Schat el-Hai*) erat *Kaschkar*; altera, orientalis, *Wasit* vocitabatur. Wasit nomen suum, quod *medium* significat, a situ mutuatur; qui quidem medius erat inter Tigridem Euphratenque, pariterque inter Bassoram et Cupham. Hodie palustribus undique circumdatus est locus ubi exstat oppidum *Wasit el-Hai*, quod in ipso Kaschkaræ ac Vasetæ territorio exstructum conjicere licet.

ܒܫܘܪܝܐ ܗܟܝܠ ܕܡܐܬܝܬܗ ܕܛܘܒܢܐ ܡܪܝ، ܡܐܪܝ، ܕܠܒܝܬ
ܐܪ̈ܡܝܐ. ܟܕ ܚܙܐ ܠܣܠܝܩ ܕܠܝܬ ܒܗ̇ ܬܪܥܐ ܚܕ. ܠܡܥܠ ܥܠ
ܒܥܡܘܪ̈ܝܗ̇ ܠܡܠܦܘܬܗܘܢ ܝܘܠܦܢܐ ܕܕܚܠܬ ܐܠܗܐ:
ܩܕܡܐܝܬ ܠܟܫܟܪ ܢܚܬ. ܘܐܢ̈ܫܐ ܗܘܘ ܚܟܝ̈ܡܐ ܘܒܨܘ̈ܝܐ. ܘܟܕ
ܕܫܡܥܘ ܡܢܗ ܡܠܬܐ ܕܫܪܪܐ ܐܬܩܒܠܬ ܠܘܬܗܘܢ. ܘܚܦܝܛܐܝܬ
ܩܒܠܘܗ̇. ܐܦ ܓܝܪ ܒܟܠ ܝܘܠܦܢ ܝܬܝܪ ܡܢ ܫܪܟܐ ܕܐܢ̈ܫܐ:
ܐܢ̈ܫ ܐܬܪܐ ܗܢܐ ܚܪܝܦܝܢ ܗܘܘ. ܘܒܒܘܚܢܐ[1] ܬܪܝܨܐ ܕܫܩܠܝܢ
ܠܟܠܡܕܡ. ܢܩܦܘܗܝ، ܗܟܝܠ ܣܓ̈ܝܐܐ ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܕܬܠܡܕ.
ܠܟܫܟܪ ܡܕܝܢܬܐ. ܐܝܟܐ ܕܡܫܬܓܕ ܗܘܐ ܫܐܕܐ ܚܕ ܒܐܬܪܐ
ܗ̇ܘ ܒܕܡܘܬܐ ܕܢܫܪܐ. ܘܡܩܝܡܐ ܗܘܬ ܡܩܝܡܬܐ ܚܕܐ ܘܥܠܝܡܐ
ܦܬܟܪܐ ܚܕ ܕܡܬܩܪܐ ܢܫܪ. ܘܟܕ ܒܬܕܡܘܪ̈ܬܐ ܕܥܒܕ ܦ̇ܬܡ

[1] K. *et* S. ܘܒܒܘ̈ܚܢܐ

vero initio adventus sui in regionem Aramæorum beatus Mar Mares, videns Seleuciæ nullam esse opportunitatem ingrediendi ad incolas ejus, ut doceret eos doctrinam religionis, prius in Kaschkar descenderat. Homines enim illic erant sapientes et investigatores. Qui quum audissent ab eo verbum veritatis, receptum fuit apud ipsos, et quidem ardenter receperunt illud; nam in omni disciplina plus ceteris homines regionis istius acuti habentur, atque æqua investigatione omnia librant. Itaque adhæserunt ei multi, dicentes : Evangeliza Kaschkaram urbem, ubi adorabatur dæmon aliquis, in regione illa, sub specie aquilæ. Nempe erecta erat statua quædam, seu adolescens quoddam idolum, quod appellatur Nischar (1). Quumque per prodi-

(1) Si hunc locum, satis obscurum, bene verti, ܢܫܪ *Nischar* idolum erat illa ipsa statua aquilæ figuram referens, quæ a Kaschkaritis colebatur; quamquam vox ܡܩܝܡܬܐ quam per *statuam* vertimus, etiam *columnam* aut *postem* significare potest : atque ita sensus foret ibi fuisse columnam cui idolum Nischar esset impositum. Utrum autem Nischar referri possit ad *Nisroch*, Assyriorum deum, cujus in templo IV Reg. XIX, 37 et Isaiæ XXXVII, 38, Sennacherib legitur fuisse a filiis interfectus, an vero potius ad recentiorum Yezidorum Melek-Taos (de quo apud Badger, *The Nestorians and their rituals*, I. 122 sqq.; Martin, *La Chal-*

ܠܟܢ̈ܫܐ ܬܠܡܕ. ܘܐܦ ܟܘܡܪܐ ܕܦܬܟܪܐ ܗܘ ܐܬܬܠܡܕ. ܘܥܡܕ. ܘܒܥܠܬܗ ܕܟܘܡܪܐ ܗܘ̇ ܣܓܝ̈ܐܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܐܬܩܪܒܘ ܠܕܚܠܬ ܐܠܗܐ. ܘܒܢܐ ܬܡܢ ܥܕܬܐ. ܘܐܦ ܠܟܠܗ ܐܬܪܐ ܕܟܫܟܪ ܐܬܟܪܟ ܘܬܠܡܕ. ܘܒܢܐ ܥܕ̈ܬܐ ܘܐܩܝܡ ܒܗܘܢ ܟܗ̈ܢܐ. ܘܫܪܪ ܐܢܘܢ ܒܝܘܠܦܢܐ ܕܕܚܠܬ ܐܠܗܐ. ܬܘܠܡܕܐ ܗܟܝܠ ܕܟܫܟܪ: ܩܕܡ ܠܬܘܠܡܕܐ ܕܣܠܝܩ ܘܠܒܝܬ ܐܪ̈ܡܝܐ. ܘܡܛܠ ܗܕܐ ܡܫܬܠܡܢܐ: ܕܟܘܪܣܝܐ ܕܐܬܪܐ ܗܢܐ: ܩܕܝܡ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܟܘܪ̈ܣܘܬܐ: ܘܡܛܠ ܩܕܝܡܘܬܗ ܕܬܘܠܡܕܐ. ܡܢ ܟܫܟܪ ܠܘܘܗܝ ܬܠܡܝ̈ܕܐ ܠܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܡܐܪܝ ܠܣܠܝܩ. ܘܡܢ ܕܬܠܡܕ ܬܡܢ ܢܚܬ ܠܐܬܪܐ ܕܩܘܢܝ. ܘܠܙܐ̈ܒܐ ܘܠܫܦ̈ܠܐ ܟܠܗ.

gia quæ patravit ibi multos convertisset atque etiam sacrificulus idoli istius conversus esset et baptizatus, ac propter sacrificulum istum multi cives appositi essent ad verum Dei cultum, tum ædificavit illic ecclesiam. Universam quoque regionem Kaschkaræ perlustravit et convertit; erexitque ecclesias, constituit in eis sacerdotes et confirmavit eos in doctrina religionis. Conversio igitur Kaschkaræ præcessit conversionem Seleuciæ et Aramææ; atque idcirco memoriæ proditum est cathedram istius regionis omnibus cathedris esse antiquiorem. Ob eam conversionis prioritatem ex Kaschkara discipuli beatum Mar Marim in Seleuciam comitati sunt. Quumque ibi evangelizasset, descendit ad regionem Qoni et ad Zabas et in universam Schafala.

dée. 39, sermo est) equidem in medio relinquo. Satis priori analogiæ favet etymologia, quandoquidem in linguis semiticis plerisque (hebr., arab., syriaca, coptica, chaldæa) nomen aquilæ a radice *naschar* repetitur. Nec omitti debet in ruinis Ninives inventam fuisse figuram genii vel dei, scilicet corpus humanum alis ac capite falconis seu aquilæ instructum. De quo cfr. Layard, *Nineveh and its remains*, ed. 1882, p. 47; G. Rawlinson, *Ancient monarchies*, II, 30 et Kaulen, *Assyrien und Babylonien*, pp. 52 sq. — Alii tamen, v. g. Oppert, *Expédition en Mésopotamie*, II, 339, nomen *Nisroch* referunt ad radicem *Scharag*, latine *conjungere*, ita ut deus ille, fere ut Græcorum Ὑμήν, *Hymen*, matrimonio esset præpositus. Neque hoc idolo nostro *juveni* repugnaret; saltem si hujus nomen hoc loco mutilum exhiberi ponamus.

ܘܟܕ ܕܐܬܠܡܕ. ܠܗܠܝܢ ܟܠܗܘܢ ܐܬܪ̈ܘܬܐ. ܘܒܢܐ ܒܗܘܢ ܥܕ̈ܬܐ ܘܐܩܝܡ ܒܗܘܢ ܩܫܝ̈ܫܐ ܘܡܫܡܫ̈ܢܐ. ܢܦܩ ܠܐܬܪܐ ܕܡܝܫܢ. ܘܚܫ̈ܐ ܣܓܝܐܐ ܘܥܡܠ̈ܐ ܗܘܘ ܠܗ ܬܡܢ. ܘܟܕ ܥܡܠ̈ܐ ܣܓܝܐܐ ܒܡܫܝܚܐ ܥܡܠ: ܘܬܘܢܐ ܙܥܘܪܐ ܥܒܕ. ܒܕ̈ܠܐ ܠܘܩܕ ܐܬܦܢܝܘ ܡܢܗܘܢ ܠܕܚܠܬ ܐܠܗܐ. ܟܠ ܕܗܟܢ ܒܢܝ̈ܢܫܐ ܘܗܕܝܘ̈ܛܝܢ ܘܥܠܡܢ̈ܝܢ ܐܝܟ ܐܬܪܐ ܗܘ. ܘܦܘܫ ܥܪ̈ܝܨܝܢ ܒܦܘܠܚܢ ܦܬܟܪ̈ܐ. ܘܠܡܫܡܥ ܕܡܠܦܢܘܬܐ: ܝܬܝܪ ܡܢ ܫܪܟܐ ܕܐܚܪ̈ܢܐ ܟܠܝܠܝܢ ܗܘܘ. ܘܟܕ ܚܙܐ ܕܬܡܢ ܡܕܡ ܠܐ ܡܘܬܪ. ܫܒܩ ܠܕܢܝܐܝܠ ܬܠܡܝܕܗ ܐܝܟ ܕܢܣܥܘܪ ܘܢܫܪܪ ܠܙܥܘܪ̈ܐ ܕܐܬܠܡܕܘ ܬܡܢ. ܘܗܘ ܩܕܝܫܐ ܥܡ ܐܘܢܣܝܡܘܣ ܩܫܝܫܐ ܕܐܬܐ

31. Postquam vero omnes illas regiones evangelizasset, et ædificasset in eis ecclesias et instituisset in eis presbyteros et diaconos, profectus est ad regionem Maischan (1), ubi tribulationes multas atque labores perpessus est. Quumque labores plurimos pro Christo exanclasset, profectum fecit exiguum ; quandoquidem non nisi pauci ex ipsis veram religionem amplexi sunt. Quippe homines regionis istius erant valde feri, stupidi et mundani, in cultum idolorum prorsus effreni, adeoque plus quam reliqui ceterorum impediti ab auditu doctrinæ. Videns ergo se illic nihil proficere, reliquit Danielem, discipulum suum, ut inviseret et confirmaret paucos quos ibi converterat; ipse vero sanctus cum Onesimo presbytero qui una cum ipso Edessa

Mar Mares pervenit in Susianam et Persidem, jam ante a mercatoribus indigenis partim christianismo initiatas,

(1) ܡܝܫܢ *Maischan*, Μεσήνη, regio est inferiori Tigridis cursui contigua, ad sinum Persicum sese extendens. Assemanus, *Bibl. Orient.*, III, ii, 430, eo nomine intelligi vult totum illum tractum qui infra Seleuciam ad mare usque producitur; et sane ex Actis S. Georgii (Giwargis) ap. Hoffmann, op. cit., 115, constat Mesenæ regione Kaschkharam quoque fuisse contentam. Hic autem regio arctiorum limitum designatur, satis conveniens illi quam describit Nöldeke, op. cit., pp. 13 et 14, aiens *Maischan* seu *Meschan*, arabice *Maisan*, fuisse seculo III statum quemdam parvum in regione Basræ ad Tigridem inferiorem, cujus locus præcipuus fuit *oppidum Spasines*, Σπασίνου Χάραξ (inscript. Palmyr. anni 151, p. C.) vel simpliciter ܟܪܟܐ seu Χάραξ (inscript. Palmyr. anni 193), atque ab eo statu distinctum fuisse statum Kaschkharæ, magis ad septentrionem in palustribus Wasiti situm. Cfr. Ritter, X, 121 et 181; item *Zeitschrift der deutschen Morgenländischen Gesellschaft,* tom. XXVIII, p. 101.

ܥܡܗ ܡܢ ܐܘܪܗܝ. ܘܦܦܐ ܘܐܝܘܒ ܘܡܠܟܝܫܘܥ ܘܫܪܟܐ ܕܬܠܡܝܕܐ ܕܢܦܩܘ ܠܗ. ܣܛܐ ܠܗ ܠܐܬܪܐ ܕܒܝܬ ܗܘܙܝܐ ܘܕܒܝܬ ܦܪܣܝܐ. ܒܒܝܬ ܗܘܙܝܐ ܕܝܢ ܒܙܒܢܐ ܗܘܢܘܢ: ܠܐ ܣܓܝ ܐܝܬ ܗܘܝ ܡܕܝܢܬܐ ܘܩܘܪܝܐ. ܐܠܐ ܐܢ ܒܠܚܘܕ ܫܘܫ ܘܫܘܫܛܪܐ ܥܡ ܩܘܪܝܐ ܙܥܘܪܝܬܐ. ܟܪܟܐ ܓܝܪ ܘܒܝܬ ܠܦܛ ܠܐ ܥܕܟܝܠ ܐܬܒܢܝ

venerat, et Papa et Jobo et Malkjesu ceterisque discipulis, qui exierant ad ipsum, deflexit in regionem Beth-Huzaje (1) et Beth-Parsaje (2). In Beth-Huzaje autem illis temporibus non erant multæ civitates et oppida, sed tantum Schusch (3) et Schuschthera (4) cum oppidis parvis : Karkha enim et Beth-Lapat nondum ædificata erant;

(1) ܒܝܬ ܗܘܙܝܐ *Beth Huzaje* sive *Huzitis*, nomen est Syrum regionis quam Arabes *Ahwaz* vocant, et fere Chuzistano hodierno respondet. Olim ab Hebræis (Dan. VIII, 2) dicebatur *Elam;* a Græcis antiquis (Æschylo et Herodoto) *Cissia;* a posterioribus (Strabone) *Susis* et *Susiana*. Hoc vero territorium hos terminos habebat : ad septentrionem, Assyriam et Mediam; ad ortum, Persidem proprie dictam et Parætacenen; ad meridiem, mare Erythræum; ad occasum, Tigridem fluvium. Cfr. Assemani, *Bibl. Orient.*, III, II, pp. 420 et 768; Ritter, *Erdkunde*, IX, 227; G. Rawlinson, *Ancient Monarchies* (4ª ed.), I, 26 et *Herodotus* (4ª ed.), I, 591; item Barbier de Meynard, *Dict. géogr. de la Perse* etc., *extrait de Yaqout*, p. 57, V° *Ahwaz*. A Susianis tamen populis scriptores antiqui sæpe discernunt Elymæos seu Elamitas, inter sinum Persicum ad meridiem et Mediam ad boream. Vide *Bibl. Orient.* III, II, 420 et 744. — (2) ܒܝܬ ܦܪܣܝܐ *(Beth Parsaje), Persis* seu *Persia* Latinis, Græcis Πέρσις, Hebræis *Paras*, in inscriptionibus Darii Hystaspis cuneiformibus *Parsa*, hodiernum territorium *Fars* seu *Farsistan* complectebatur, ac præterea Carmaniam regionem, quæ provincia nunc *Kerman* vocatur. Ad occidentem habebat Susianam, ad septentrionem Mediam magnam, ad orientem Myciam, ad meridiem mare. Vide *Ancient monarchies*, III, 85 sq. — (3) ܫܘܫ *Schusch*, quæ arabice *Sus*, hebraice (Esther I, 2; Dan. VIII, 2) *Schuschan*, græce Σοῦσα, latine *Susa* vocatur, vetus Persarum regia civitas, ubi Nestorianorum ac Mohammedanorum traditio Danielis prophetæ tumulum ponit, inde a tempore Hulagu Khan, seculo XIII, penitus evanuisse videtur. Situs ruinarum in tabulis geographicis indicatur in ea vallis parte qua fluvii *Kerkha* (Choaspes) et *Dizful* non nisi quindecim kilometris ab invicem distant. Cfr. Barbier de Meynard, *Dict. géographique de la Perse* etc., *extrait de Yaqout*, p. 327; Assemani, *Bibl. Orient.* III, II, 781; Ritter, IX, 316; E. Reclus, *Asie Antérieure* p. 292. — (4) ܫܘܫܛܪܐ *Schuschthera*, apud Assemanum in *Bibl. Orient.* semel (nempe I, 354) scribitur ܫܘܫܛܪ *Schuschter*, et ab Arabibus (v. g. a Yaqut

ܗܘܘ. ܐܠܐ ܠܘܬ ܕܘܟܬܐ ܕܟܪܟܐ ܩܪܝܬܐ ܗܘܬ ܕܡܬܩܪܝܐ ܪ̈ܕܢ. ܘܟܕ ܐܬܒܢܝܬ ܟܪܟܐ ܥܠ ܫܡܗ ܐܬܒܢܝܬ ܟܪܟܐ ܕܪܕܢ. ܐܝܟ ܕܗܫܐ ܕܠܕܢ ܩܪܝܢ ܠܗ. ܘܒܝܠܦܛ ܩܪܝܬܐ ܕܫܡܗ ܗܘܐ ܒܝܠܒܕ. ܘܟܕ ܐܬܒܢܝܬ ܒܝܬ ܠܦܛ ܥܠ ܫܡܗ ܐܬܒܢܝܬ. ܘܗܠܝܢ ܗܢܝܢ ܡܕܝܢ̈ܬܐ ܕܬܓܪ̈ܐ ܗܘ̈ܙܝܐ ܝܬܒܝܢ ܗܘܘ ܒܗܝܢ. ܐܝܟ ܕܐܦ ܝܘܡܢܐ. ܐܦ ܒܝܬ ܦܪ̈ܣܝܐ: ܬܓܪ̈ܐ ܐܝܬ ܗܘܘ. ܘܡܢ

verum apud locum Karkhæ vicus erat qui appellabatur Redan; atque ubi ædificatum est oppidum (Karkha), istud juxta illius nomen ædificatum est tanquam oppidum (Karkha) d'Redan, quod quidem nunc d'Ledan (1) vocant. Item Bi-Lapat vicus, cujus nomen erat Bilabad quum ædificatus est, ex illius nomine dictus est Beth-Lapat (2). Et hæ igitur civitates in quibus mercatores Huzæi habitabant, sicut etiam hodie. Etiam apud Persas mercatores erant, et ex utraque regione

(Barbier de Meynard, op. cit., p. 135) *Tuster* audit. Adhuc hodie superest, estque Khuzistani post *Dizful* urbs præcipua, ad flumen *Karun* seu Pasitigridem quod in *Schat-el-Arab* influit, sita. Vide *Bibl. Orient.* III, II, 781; Ritter, IX, 178 sqq.; E. Reclus, *Asie Antérieure*, 295 sq. — (1) ܟܪܟܐ ܕܠܕܢ *Kharkha d'Ledan* seu *oppidum Ledan* aliquando sic pleniori appellatione (v. g. *Bibl. Orient.* I, 3, 354; *Acta Mart.*, I, 113; Barhebræi *Chron. eccl.* II, 41), alias vero simpliciter *Ledan* (puta *Bibl. Orient.* I, 190; II, 459) scripta reperitur. Nomen vero *Redan* seu *Karkha d'Redan* hoc tantum loco offendi. — Hæc urbs Sasanidarum tempore dicta fuit *Eran-Churra-Schapur*; hodieque ejus rudera sub nomine *Iwan-i-Kerkh* se reperisse putat H. Rawlinson, haud procul a Susæ ruinis ad septentrionem. Vide Ritter, IX, 317, et Nöldeke, p. 58. — (2) ܒܝܬ ܠܦܛ *Beth-Lapat* seu *Beth Lapet*. Juxta scriptorem Arabem *al-Tabari* (ed. Nöldeke, p. 41) hoc oppidum ædificatum fuit a Sapore I, Ardeschiri filio; atque a viro quodam Belo, qui illi erigendo præfuit, *Bil-Abadh* seu *Bel-Abadh*, i. e. " Structura Beli „ dicta fuerit. Verum *Beth-Lapat* aramaica prorsus est appellatio, quam contractam vel deformatam exhibent *Bilapat* et *Bilabad*. — Perperam Assemanus, *Bibl. Orient.* III, II, 748 et 760, necnon Ritter, X, 173, Beth-Lapat confundunt cum civitate Ahwaz. Est enim Beth-Lapat idem oppidum quod *Gondischapur* postea appellatum fuit, quodque a Sapore rege exstructum fuerit vel ampliatum. Atque hæc urbs inter Susam et Schuschtheram fere media sita erat; ab ea enim, ait Abulfeda (*Bibl. Orient.* III, II, 746) ad Toster sunt octo parasangæ, et ad Susam sex parasangæ. Ejus situm H. Rawlinson et De Bode repererunt in ruinis prope Schahabad. Cfr. Ritter, IX, 164, 170 sqq.

ܬܪܣܘܢ ܐܬܘܪ̈ܬܐ ܡܛܠ ܬܐܓܘܪܬܐ ܐܙܠܘ ܠܡܥܪܒܐ. ܘܬܡܢ ܐܬܩܪܒܘ ܠܕܚܠܬ ܐܠܗܐ: ܡܢ ܛܘܒܢܐ ܐܕܝ، ܫܠܝܚܐ. ܘܟܕ ܢܚܬܘ ܡܢ ܡܥܪܒܐ ܡܗܝܡ̈ܢܐ ܗܢܘܢ ܚܘܙܝܐ ܘܦܪ̈ܣܝܐ: ܬܠܡܕܘ ܠܣ̈ܓܝܐܐ ܒܐܬܪ̈ܘܬܐ ܗܢܘܢ. ܘܡܢ ܗܘ ܙܒܢܐ ܐܬܫܬܐܣܬ ܥܕܬܐ ܒܝܬ ܗܘ̈ܙܝܐ ܘܠܦܪܣ. ܘܟܕ ܡܛܐ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ، ܡܪܐܝ، ܠܐܬܪܐ ܕܒܝܬ ܗܘ̈ܙܝܐ: ܘܚܙܐ ܬܡܢ ܡܗܝܡ̈ܢܐ. ܘܫܡܥ ܬܘܒ ܬܘܠܡܕܐ ܕܦܪ̈ܣܝܐ: ܚܕܘܬܐ ܣܓܝܐܬܐ ܐܬܬܘܣܦܬ ܠܗ. ܒܕܐܫܟܚ ܩܠܝܠ ܚܛ̈ܐ ܒܝܢܬ ܙܝܙܢ̈ܐ. ܘܐܬܟܪܟ ܒܐܬܪ̈ܘܬܐ ܗܢܘܢ: ܘܬܠܡܕ ܠܣ̈ܓܝܐܐ. ܘܗܕܝܢ ܢܚܬ ܠܐܬܪ̈ܘܬܐ ܬܚܬܝ̈ܬܐ: ܥܕܡܐ ܕܡܚܝܗ ܪܝܚܐ ܕܡܪܝ، ܬܐܘܡܐ ܫܠܝܚܐ. ܘܬܡܢ ܥܡܐ ܒܡܢܝܢܐ ܣܓܝܐܐ ܠܡܪܢ.

propter negotiationem pergebant in occidentem; atque illic adjuncti sunt ad cultum Dei a beato Adæo apostolo. Quumque descendissent ab occidente fideles illi Huzitæ et Persæ, converterunt multos in regionibus illis; atque ex illo tempore fundata est ecclesia apud Huzitas et in Perside. Quum autem pervenisset beatus Mar Mares in regionem Huzitarum, et vidisset ibi fideles, et audisset quoque conversionem Persarum, gaudium magnum persensit, eo quod invenisset parum tritici inter zizania. Et circuivit per regiones illas et convertit multos.

porro ad ulteriores regiones

32. Et deinde descendit in regiones inferiores, donec percelleret (nares ejus) odor Mar Thomæ apostoli (1); atque illic populum nume-

(1) Hoc est: donec perciperet odorem Mar Thomæ apostoli, vel (dempta metaphora): donec appropinquaret regionibus a Mar Thoma evangelizatis. Thomas autem juxta Origenem (ap. Eusebium, *Hist. eccl.* III, 1) in orbis distributione Parthiam sortitus est, nimirum populos Parthico imperio subjectos: Medos, Persas, Caramanos, Hyrcanos et Bactros; juxta alios vero, quorum inter notos antiquior est Ephræm Syrus (ap. Bickell, *Carmina Nisibena*, Carm. XLII, syr. p. 79, lat. 163), in India prædicavit ibique martyrium passus est. Posteriori ætate conficta sunt *Acta Judæ Thomæ* plenius edita syriace et anglice a cl. viro W. Wright in *Apocryphal Acts of the apostles*, Londini, 1871; hisce consonat Barhebræus, *Chron. eccl.* II, 3 sqq. — Cfr. de variis hisce traditionibus cl. F. Nève, *L'antiquité chrétienne en Orient*, Lovanii, 1852, pp. 27 sqq.; Nillès, *Kalendarium manuale utriusque Ecclesiæ, or. et occ.*, tom. I, pp. 296 sq.

ܘܒܐܬܪ̈ܘܬܐ ܗܢܝܢ ܬܘܒ ܐܪܦܝ ܫܒܩ ܠܚܕ ܡܢ ܬܠܡܝܕ̈ܘܗܝ، ܕܫܡܗ ܗܘܐ ܐܝܘܒ. ܕܢܫܠܡܘܗܝ، ܢܠܐܐ ܒܗܘܢ. ܘܦܢܐ ܗܘ ܛܘܒܢܐ ܫܠܝܚܐ : ܥܡ ܗܢܘܢ ܕܐܬܠܘܝܘ ܠܗ : ܘܣܠܩܘ ܠܒܝܬ ܐܪ̈ܡܝܐ. ܘܒܣܠܝܩ ܘܩܛܝܣܦܘܢ. ܘܒܐܬܪ̈ܘܬܐ ܟܠܗܘܢ ܕܡܕܢܚܐ : ܡܬܗܦܟ ܗܘܐ ܘܣܥܪ ܠܬܠܡܝ̈ܕܐ. ܘܐܘܣܦ ܬܠܡܝ̈ܕܐ ܐܚܪ̈ܢܐ ܥܠ ܩܕܡܝ̈ܐ : ܟܕ ܠܝܬ ܒܝܫܐ ܕܡܒܣܠ : ܐܦܠܐ ܣܛܢܐ ܕܡܫܢܩ. ܘܚܕܝܐ ܗܘܐ ܐܡܬܝ، ܕܚܙܐ ܗܘܐ ܠܗܘܢ ܕܡܢ ܡܬܘܡ ܠܐܠܗܐ ܠܐ ܝܕܥܝܢ ܗܘܘ. ܘܟܠܝܘܡ ܠܐܠܗܐ ܒܥܕܬܗ ܡܫܒܚܝܢ ܗܘܘ. ܗܢܘܢ ܕܒܢ̈ܝܗܘܢ ܒܙܒܢ ܙܒܢ ܠܫܐܕ̈ܐ ܕܒܚܝܢ ܗܘܘ : ܠܐܠܗܐ ܫܪܝܪܐ ܢܦܫ̈ܬܗܘܢ ܐܓܥܠܘ ܗܘܘ. ܫܘ̄ : ܠܟ ܝܫܘܥ ܚܝܠܐ ܕܠܐ ܡܬܙܟܐ. ܕܒܝܕ ܒܘܪ̈ܐ ܘܗܕܝܘ̈ܛܐ : ܡܠܝܬܗ̇ ܠܐܪܥܐ ܕܫܪܪܐ. ܡܢ ܐܡܪ ܠܡܕܢܚܐ ܐܡܐ ܕܚܪܫܘܬܐ ܘܕܟܠܕܝܘܬܐ : ܕܬܟܘܦ ܒܘܪܟܐ ܘܬܣܓܘܕ ܠܐܠܗܐ ܚܝܐ ܘܫܪܝܪܐ. ܡܢ ܐܡܪ ܠܒܢ̈ܝ ܢܡܪܘܕ ܓܢܒܪܐ ܕܚܠܦ ܡܓܕܠܐ ܘܕܠܘܩܒܠܘܬܐ ܕܠܘܩܒܠ ܐܠܗܐ: ܦܐܪ̈ܐ ܕܚܘܒܐ ܘܕܬܘܕܝܬܐ ܢܦܪܥܘܢ ܠܐܠܗܐ : ܘܢܣܬܟܠܘܢܝܗܝ، ܠܒܪܘܝܐ ܫܪܝܪܐ. ܗܠܝܢ :

rosum Domino adjunxit. Atque in regionibus illis dimisit et reliquit unum ex discipulis suis, cui nomen erat Job, ut loco ipsius laboraret inter eos. Ipse vero beatus apostolus cum sociis suis reversus est, ascenderuntque in regionem Aramæorum ; Seleuciæ autem et Ctesiphonte cunctisque in regionibus Orientis circumobivit et visitavit discipulos, atque discipulos alios addidit prioribus, quin esset malus qui sperneret aut satanas qui torqueret. Et lætitia affectus est, videns eos qui nunquam Deum cognoverant, nunc quotidie in ecclesia ejus Deum laudare; eos qui filios suos aliquando dæmonibus sacrificaverant, nunc Deo vero animas suas commendare. Gloria tibi, Jesu, potestas insuperabilis, qui per rudes et imperitos implevisti terram veritatis. Quisnam jussit Orientem, matrem maleficii et chaldaismi, incurvare genu et adorare Deum vivum et verum? Quis dixit filiis Nemrod gigantis ut loco turris et rebellionis contra Deum fructus amoris et confessionis redderent Deo, et intelligerent creatorem

a Thoma apostolo Christo adjunctas. Dein in Aramæam reversus, in summa pace.

ܥܕܡܐ ܠܕܢܚܟ ܡܫܝܚܐ ܠܐ ܡܪܝ، ܗܠܝܢ ܥܕܡܐ ܠܡܬܓܠܝܢܘܬܟ ܒܒܪܝܬܐ ܠܐ ܐܬܚܙܝ.

ܟܕ ܕܝܢ ܫܢܝܐ ܣܓܝܐܬܐ ܐܬܗܦܟ ܛܘܒܢܐ ܒܐܬܪܘܬܐ ܕܡܕܢܚܐ: ܘܩܕܫ ܥܕܬܐ ܘܐܣܪ، ܐܢܝܢ. ܘܩܝܡ ܬܘܒ ܕܐܝܢܐ ܕܗܘܐ ܡܕܒܪܢܐ ܕܥܕܬܐ ܕܟܘܟܐ: ܗܘ ܢܗܘܐ ܘܐܡܪ ܒܪܫܐ ܕܐܦܣܩܘܦܐ ܕܡܕܢܚܐ. ܐܝܟ ܗܝ ܕܩܕܡܬ ܩܕܝܡܐ ܒܬܘܠܡܕܘܬܐ ܪܘܚܢܝܬܐ. ܘܒܬܪ ܫܢܝܐ ܣܓܝܐܬܐ ܕܒܗܝܢ ܒܬܘܠܡܕܘܬܐ ܥܢܐ ܗܘܐ. ܘܥܡܠܐ ܛܒܐ ܒܕܚܠܬ ܐܠܗܐ ܥܡܠ ܗܘܐ. ܘܡܢ ܒܬܪܟܢ ܢܚܬ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ ܣܠܝܩ ܘܩܛܝܣܦܘܢ: ܕܒܗܝܢ ܒܗܘ ܙܒܢܐ ܥܡܪ ܗܘܐ. ܘܐܬܐ ܠܥܕܬܐ ܕܠܗ ܐܬܐܣܣܬ ܕܒܕܘܪܐ ܕܩܘܢܝ. ܘܩܪܐ ܠܗ ܠܦܦܐ ܬܠܡܝܕܗ ܩܕܡ ܟܠܗ ܥܕܬܐ: ܘܥܒܕܗ ܡܕܒܪܢܐ ܚܠܦܘܗܝ. ܘܟܕ ܟܢܝܫܝܢ ܗܘܘ ܘܩܝܡܝܢ ܠܘܬܗ ܙܥܘܪܐ ܥܡ ܪܘܪܒܐ. ܥܢܐ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܡܐܪܝ، ܘܐܡܪ

verum? Hæc minime usque ad ortum tuum, Christe ; hæc, Domine, minime ante manifestationem tuam in creatura comparuerunt.

postquam ab eo discipulus ejus Papas (?) in ejus locum suffectus est, obdormivit in Dor-Qoni.

33. Quum autem annos plurimos conversatus esset beatus in regionibus Orientis, ecclesias consecrasset easque conjunxisset, statuisset quoque ut ille qui esset ecclesiæ Khukarum (1) rector, præesset episcopis Orientis, quandoquidem illa in doctrina spirituali fuit antiquior ; ac post annos multos quibus illic docendo occupatus fuit et labores bonos pro religione exanclavit, post hæc,, inquam, descendit ex urbibus Seleucia et Ctesiphonte, in quibus illo tempore morabatur, et venit ad ecclesiam quam ipse fundaverat in Dora d'Qoni, vocavitque discipulum suum Papam (2) coram universa ecclesia, eumque rectorem in sui ipsius locum suffecit. Quumque congregati essent et starent apud ipsum parvi cum magnis, eos allocutus est beatus Mar Mares, dicens : *Juxta*

(1) ܥܕܬܐ ܕܟܘܟܐ *Ecclesia de Khukhe* vel *Cucharum* (aut *Cochensis*, uti alibi scribitur), jam supra pp. 49 et 111 recensita fuit. Cfr. etiam num. 29 extr. Erat autem ecclesia patriarchalis Nestorianorum in ܟܘܟܐ *Coche*, ut jam notavimus ex Assemani, loc. cit. — (2) Papas, ut jam monui in *Prolegomenis*, non nisi seculo III vergente sedem Seleuciensem occupavit. Vide Barhebræi *Chron. eccl.*, II. 27 sqq.

ܠܗܘܢ. ܐܝܟ ܕܚܙܝܬܘܢ ܒܥܝܢܝܟܘܢ ܘܐܠܦܬ ܠܟܘܢ. ܐܝܟܢܐ ܕܐܬܕܒܪܬ ܥܡܟܘܢ ܗܟܢܐ ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܐܬܕܒܪܘ. ܘܐܝܟ ܦܘܩܕܢܐ ܘܢܡܘܣܐ ܕܐܬܣܝܡܘ ܗܘܘ ܠܬܠܡܝܕܐ ܒܐܘܪܫܠܡ: ܘܒܗܘܢ ܕܐܬܕܒܪܘ ܗܘܘ ܫܠܝܚܐ ܚܒܪܝ. ܒܗܘܢ ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܐܬܕܒܪܘ. ܠܐ ܬܣܛܘܢ ܡܢܗܘܢ ܠܐ ܠܝܡܝܢܐ ܘܠܐ ܠܣܡܠܐ. ܐܙܕܗܪܘ ܗܟܝܠ ܒܬܫܡܫܬܐ ܕܐܫܬܠܡܬܘܢ. ܘܒܕܚܠܬܐ ܘܒܪܬܝܬܐ ܗܘܝܬܘܢ ܩܝܡܝܢ ܒܗ. ܘܐܡܝܢܐܝܬ ܒܫܥܬܐ ܕܨܠܘܬܐ ܗܘܝܬܘܢ ܩܝܡܝܢ. ܘܠܐ ܬܗܘܘܢ ܫܘܬܦܐ ܠܙܩܘܦܐ. ܕܠܐ ܬܬܒܥܘܢ ܡܢܗܘܢ ܕܡܗ ܕܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ. ܘܥܢܐ ܗܘܐ ܦܦܐ ܥܡ ܫܘܬܦܘܗܝ ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܣܗܕ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܕܫܕܪܟ ܠܘܬܢ: ܘܐܠܦܬܢ ܗܝܡܢܘܬܐ ܫܪܝܪܬܐ ܕܒܗ ܚܝܝܢ. ܕܐܝܟܢܐ ܕܫܡܥܢ ܡܢܟ ܗܟܢܐ ܥܒܕܝܢ. ܘܡܢ

quod vidistis oculis vestris et docui vos, quemadmodum conversatus sum vobiscum, ita etiam vos conversamini; et juxta ordinationes et leges quæ positæ fuerunt discipulis in Jerusalem, et in quibus quoque conversati sunt apostoli, collegæ mei, in iis etiam vos conversemini. Ne deflectatis ab eis, neque ad dexteram neque ad sinistram. Attendite ergo ad ministerium quo potiti estis, et in timore ac tremore sitis stabiles in illo; et perpetuo in hora orationis sitis stantes. Et ne sitis socii crucifixorum (Judæorum) *neque ab ipsis sanguinem Domini nostri Jesu Christi exquiratis* (1). Et respondit Papas cum sociis suis et dixerunt illi: *Testis est Christus qui misit te ad nos, ut doceres nos fidem veram per quam salvamur, nos quemadmodum a te audivimus sic facturos.* Et post hæc

(1) Exhortationibus fere eisdem, at prolixioribus, Adæus Edessæ moriturus discipulos suos allocutus est. Vide G. Phillips, *The doctrine of Addai the apostle*, pp. ܟܛ et 39 sqq. Verba ad Judæos pertinentia, in Actis nostris prorsus obscura, ita illic leguntur: ܐܙܕܗܪܘ ܗܟܝܠ ܡܢ ܙܩܘܦܐ ܘܠܐ ܬܗܘܘܢ ܠܗܘܢ ܪܚܡܐ: ܕܠܐ ܬܬܒܥܘܢ ܡܢܗܘܢ ܕܡܗ ܕܡܫܝܚܐ ܕܡܠܝܢ ܐܝܕܝܗܘܢ quæ ita reddenda sunt: Cavete ergo ab iis qui crucifixerunt, ne sitis amici cum ipsis, ne requiratur a vobis, sicut ab ipsis, sanguis Christi cujus eorum manus plenæ sunt.

ܒܬܪ ܗܠܝܢ : ܢܦܩ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ، ܡܐܪܝ، ܡܢ ܥܠܡܐ ܗܢܐ : ܘܐܙܠ ܠܚܝܐ ܕܠܥܠܡ. ܘܐܬܬܩܒܪ ܦܓܪܗ ܩܕܝܫܐ ܘܐܬܬܣܝܡ ܒܥܕܬܐ ܕܒܕܘܪ ܩܘܢܝ. ܩܕܡ ܒܝܬ ܩܘܕܫܐ : ܕܥܕܬܐ ܕܗܘ ܒܢܐ ܘܫܟܠܠ. ܘܕܘܟܪܢܗ ܒܗ ܡܬܥܒܕ ܐܡܝܢܐܝܬ ܠܥܠܡ. ܐܝܟ ܦܘܩܕܢܗ ܕܦܦܐ ܝܪܬܐ ܕܟܘܪܣܝܗ. ܗܟܢܐ ܐܦ ܗܘ ܡܢ ܒܬܪܗ ܕܡܝܩܪܐ ܘܓܒܝܐ ܡܪܝ، ܡܐܪܝ، : ܥܒܕ ܗܘܐ ܟܗܢܐ ܘܡܕܒܪܢܐ ܒܟܠܗ ܐܬܪܐ ܕܡܕܢܚܐ.

ܚܢܢ ܕܝܢ ܚܒܝܒܝ، ܢܥܒܕܝܘܗܝ، ܠܥܐܕܐ ܕܕܘܟܪܢܗ : ܕܗܢܐ ܫܠܝܚܐ ܩܕܝܫܐ ܘܐܬܠܝܛܐ ܕܙܕܝܩܘܬܐ. ܚܢܢ ܕܝܢ ܝܬܝܪ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܚܝܒܝܢ ܕܢܗܘܐ ܚܦܝܛܝܢ ܒܐܝܩܪܗ ܕܐܒܘܢ. ܩܕܡ ܐܝܟ ܡܛܠ ܕܬܕܡܪ̈ܬܗ ܘܓܒܪ̈ܘܬܗ ܝܬܝܪܐ ܠܘܬܢ ܣܥܪ ܡܢ ܕܠܟܠ ܕܘܟ. ܐܝܟܢܐ ܕܒܡܠܬܗ ܠܝܡܐ ܗܦܟܗ : ܕܠܐ ܢܗܘܐ ܐܟܠ ܡܢ ܗܢܐ ܟܐܦܐ : ܘܐܦ ܗܝ ܕܫܒܩ ܠܢ ܡܫܟܒܘܬܐ : ܗܝܟܠܐ ܐܢܐ ܕܒܐܝ̈ܕܘܗܝ ܩܕܝ̈ܫܬܐ ܒܢܐ ܘܫܟܠܠ. ܘܗܘ ܕܝܬܝܪ ܡܝܬܪ ܗܘ، ܕܓܪ̈ܡܘܗܝ ܩܕܝܫܐ ܗܪܟܐ ܠܘܬܢ ܨܒܐ ܕܢܬܬܣܝܡܘܢ

exivit beatus Mar Mares ex hoc mundo, et abiit ad vitam æternam. Et sepultum est corpus ejus sanctum, et repositum est in ecclesia in Dor-Qoni, coram sanctuario ecclesiæ quam ipse erexit et perfecit; et memoria ejus in ea perpetuo celebratur usque in seculum, juxta præceptum Papæ, heredis ipsius throni. Sic etiam ille post venerabilem et electum Mar Marim faciebat sacerdotes et rectores per universam regionem Orientis.

Scriptoris, nomine confratrum suorum, oratio.

34. Nos autem, dilecti mei, colamus diem commemorationis ejus, illius apostoli sancti et athletæ justitiæ. Nos enim plus quam omnes ab eo conversos oportet esse sollicitos in honoratione patris nostri: primo quidem, quia prodigia et miracula plura hic apud nos patravit quam alibi; tum quia jussu suo mare avertit (1), ne hoc littus absorberet; tum quia reliquit nobis perfugium (2), templum istud quod manibus suis sanctis ædificavit et perfecit; denique, quod præstantius est, quia ossa sua Sanctus hic apud nos voluit ut reponerentur potius quam omni

(1) Vide supra, num. 29. — (2) Proprie *cubile*.

ܬܘܒ ܡܢ ܟܠ ܕܘܟܐ: ܡܒܘܥܐ ܕܥܘܕܪ̈ܢܐ. ܢܗܘܐ ܠܢ ܠܡܛܠܠܬܐ ܢܨܝܚܬܐ ܣܝܡܬ ܓܪ̈ܡܐ ܕܗܢܐ ܩܕܝܫܐ. ܘܢܣܓܘܕ ܠܐܠܗܐ ܘܢܐܡܪ. ܕܬܘܕܝ̄ ܠܟ ܡܪܝ، ܥܠ ܛܝܒܘܬܟ ܕܠܐ ܡܬܡܠܠܐ ܠܥܠܡܝܢ. ܬܘܕܝ̄ ܠܟ ܡܪܝ، ܕܐܫܘܝܬ ܠܢ ܕܓܪ̈ܡܘܗܝ، ܕܗܢܐ ܩܕܝܫܐ ܠܘܬܢ ܢܬܬܣܝܡܘܢ ܐܝܟ ܡܒܘܥܐ ܡܠܝܬ ܛܒ̈ܬܐ. ܕܠܟ ܡܪܝ، ܡܬܟܫܦܝܢ ܒܡܨܥܝܘܬܗ. ܫܕܪ ܡܪܝ، ܫܝܢܐ ܘܫܠܡܐ ܠܐܬܪܢ ܗܢܐ ܘܠܟܠܗܘܢ ܥܡܘܪ̈ܘܗܝ، ܐܚܕܪܝܗ ܠܗ ܫܘܪܐ ܚܣܝܢܐ ܘܓܘܣܐ ܠܐ ܡܬܙܟܝܢܐ: ܚܝܠܐ ܕܡܢ ܠܘܬܟ. ܘܬܗܘܐ ܝܕܝܥܐ ܘܢܨܝܚܐ: ܗܘܕܝܢ: ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܘܒܥܒ̈ܕܐ[1] ܕܙܕܝܩܘܬܐ: ܝܬܝܪ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܐܬܪ̈ܘܬܐ ܘܡܕܝ̈ܢܬܐ ܕܣܚܪ̈ܢܘܗܝ. ܢܬܡܟܟܘܢ ܚܢ̈ܦܐ ܘܥܡ̈ܡܐ ܛܥ̈ܝܐ. ܟܕ ܟܦܝܢ[2] ܒܘܪ̈ܟܐ ܩܕܡ ܗܝܡܢܘܬܐ ܕܫܪܪܐ. ܘܬܬܪܝܡ ܩܪܢܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ ܕܫܪܪܐ ܕܒܗ: ܡܢ ܥܠ ܟܠܗܝܢ ܕܚ̈ܠܬܐ ܕܓܠܒܢ. ܘܬܬܡܟܟ ܒܗ ܥܘܠܐ. ܘܬܕܢܚ ܒܗ ܫܪܪܐ. ܘܬܐܪܒ ܒܗ ܗܝܡܢܘܬܐ ܕܫܪܪܐ. ܥܕܡܐ ܠܙܒ̈ܢܐ ܕܥܠܡ̈ܐ ܥܠܡܝܢ ܐܡܝܢ.. ܠܟܠܗ ܕܝܢ ܟܢܘܫܝܢ ܟܢܝܫܐ ܒܐܠܗܝ̈ܬܐ:

[1] S. ܘܒܥܒ̈ܕܘܗܝ — [2] S. ܟܦܝܢ

alio loco, tanquam fons auxiliorum. Protectio nobis fiat præclarus ossium hujus Sancti thesaurus, et adoremus Deum et dicamus: “ Laus sit tibi, Domine, ob benignitatem tuam in æternum ineffabilem. Laus tibi, Domine, qui dignos nos fecisti, ut ossa illius Sancti apud nos reponerentur veluti fons plenus bonorum, qui Tibi, Domine, supplicamus per intercessionem ejus. Mitte, Domine, quietem et pacem huic nostræ regioni et omnibus habitatoribus ejus. Circumda illam muro forti et refugio invincibili. virtute quæ ex te est; et sit famosa et illustris, nimirum per fidem et justitiæ opera, plus quam omnes regiones et civitates finitimæ! Humilientur ethnici et populi errantes, curvantes genu coram fide vera, et exaltetur cornu fidei veræ, quæ in ea viget, supra omnes religiones falsas! Et deprimatur in hac regione impietas, splendeat in ea veritas, crescat fides vera usque in tempora seculorum. Amen. „ Toti autem cœtui nostro congregato in divinis, qui in

ܕܒܥܘܡܪܐ ܗܢܐ ܩܕܝܫܐ ܪܘܚܢܐܝܬ ܦܠܚ : ܩܕܡ ܡܫܟܢܬܐ
ܕܥܡܘܕ ܢܘܗܪܐ ܩܐܡ ܐܒܘܢ ܫܠܝܚܐ ܡܪܝ ܡܐܪܝ، ܘܣܒܪܗ
ܘܬܘܟܠܢܗ ܒܡܪܝܐ ܢܣܥܘܕ : ܐܚܘܬܐ ܟܠܗ ܗܪܟܬ ܒܣܦܪ̈ܐ
ܪ̈ܘܚܢܝܐ ܘܐܠܗܝ̈ܐ ܠܛܒܥ̈ܐ ܕܡܣܝܦܐ ܐܠܗܝܬܐ. ܘܬܓܠܐ
ܠܟܠܗܘܢ ܕܡܗ̈ܝܡܢܐ ܒܟܠ ܛܟܣ̈ܝܗܘܢ ܘܐܣܟܡ̈ܝܗܘܢ
ܘܡܫܘܚ̈ܬܗܘܢ. ܢܬܠ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܡܫܟܚܘܬܐ ܠܡܫܡܫܢ̈ܐ
ܠܡܫܡܫܘ ܕܡܪܘܬܗ : ܒܨܒܝܢܗ ܟܠ ܫܝ̈ܢܗܘܢ ܕܥܠ ܐܪܥܐ
ܐܡܝܢ ∴ ܢܥܬܪܘܢ ܐܢܘܢ ܒܟܠܗܘܢ ܐܦ̈ܝܐ ܕܫܘܝܢ ܠܕܘܒܪ̈ܐ
ܕܟܐܢܘܬܐ. ܟܕ ܡܒܪܟ ܦܐܪ̈ܐ ܕܟܪ̈ܣܬܗܘܢ ܘܦܐܪ̈ܐ
ܕܐܪ̈ܥܬܗܘܢ. ܘܢܛܪ ܐܢܘܢ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܢܙܝ̈ܩܐ ܟܣ̈ܝܐ
ܘܓܠ̈ܝܐ : ܘܢܫܘܐ ܐܢܘܢ ܠܛܒ̈ܬܐ ܠܐ ܥܒܪ̈ܢܝܬܐ ܕܡܠܟܘܬܐ
ܫܡܝܢܝܬܐ : ܕܗܪ ܬܡܢ ܢܬܒܣܡܘܢ ܘܢܬܓܐܘܢ ܡܢ ܝܡܝܢܗ
ܕܪܫܝܬܢ ܐܡܝܢ ∴
ܫܠܡܬ ܒܥܘܕܪܢ ܡܪܢ ܬܫܥܝܬܐ ܕܛܘܒܢܐ ܡܪܝ
ܡܐܪܝ ܫܠܝܚܐ ܘܡܠܦܢܗ ܕܡܕܢܚܐ.[1] ܘܠܐܠܗܐ ܫܘ̄ :
ܐܡܝܢܐ : ܐܡܝܢ.

[1] S. ܕܦܫܝܬܐ ܠܗ ܡܕܢܚܐ

sancto hoc cœnobio spiritualiter militat coram habitaculo ad instar columnæ igneæ exsurgente patris nostri Mar Maris apostoli, cujusque spes et fiducia in Domino est, ille opituletur, fratribus scilicet omnibus qui in libris spiritualibus ac divinis, in monetam cusis divinam, meditantur, itemque agmini fidelium universorum in cunctis ordinibus suis, statibus ac gradibus. Det Dominus Deus famulis ut possint juxta Ipsius dominationis voluntatem famulari in omni requie vitæ eorum super terram. Amen. Divites eos efficiat omnibus modis qui piis congruunt moribus, benedicens fructibus uteri eorum et fructibus agrorum. Servet eos ab omnibus nocumentis absconditis et apertis; et dignos eos faciat bonis non perituris regni cœlestis, ut illic oblectentur et splendeant a dextris Illius qui primitiæ nostræ vocatur.

Explicit per adjutorium Domini nostri historia beati Mar Maris apostoli, doctoris Orientis; sitque Deo gloria perpetua! Amen.

Postquam prelo jam exierant pleræque hujusce opusculi plagulæ, pervenit ad me aliud Historiæ Mar Maris manuscriptum, quod, rogante Ill. Khayyath, ad exemplar quoddam in Koï, suæ diœceseos oppido, exscribi curavit Gabriel Adamo, Kerkuki (*Carcha de Beth Seluq* de quo supra, p. 36, sermo fuit) in Kurdistano archiepiscopo chaldæo. Putat Ill. Adamo exemplar Koïanum non esse seculo XIII recentius. — Jam novi nostri apographi sequuntur lectiones variantes. Istæ non videbuntur summi momenti critici, atque earum non paucas, præsertim iis in locis ubi ob omissionem verborum sensus perturbatur, oscitantia scribæ moderni ortas esse suspicor.

Notæ numerales singulis variantibus binæ præmittuntur : quarum prior editionis meæ *paginam*, posterior paginæ *lineas* designat.

P. 12, l. 3 ܥܠ ܫܠܝܐ loco ܥܕ ܫܠܝܐ ; l. 4 ܒܕܪܝܫ ܒܪ̈ܫܝܡ

P. 13, l. 9 om. ܕܝܡ

P. 14, l. 2 ܐܪܕܒܝܠܐ

P. 15, l. 6 ܘܒܟ̇ܪܐ ܐܒܐ

P. 17, l. 1 ܫܬܘܢ ; l. 4 ܘܠܐ ܐܬܟܫܘ, om. ܒܗܘܢ

P. 18, l. 1 et 4 ܦܘܒܢ̈ܐ loco ܦܘܒܢܐ ; l. 14 ܕܬܠܡܝܕܐ

P. 19, l. 1 ܕܒܬܪ ; l. 4 ܒܗ ܕܐܝܕܪ

P. 20, l. 5 ܘܐܬܬܐ ܐܢܬ ; l. 10 om. ܘܟܠ ܒܐܬܬܬܐ ܕܡܕܝ̄ܢ

P. 21, l. 8 ܒܐܪܕܫܝܪ ; l. 9 ܕܢܨܘܬܐ ; l. 14 ܕܐܬܬܗ

P. 23, l. 2 ܡܦܠܐ loco ܡܛܠ

P. 24, l. 13 ܢܕ ܗܝܡܢܘܬܐ

P. 25, l. 14 om. ܡܠܟܐ ܕܝܢ ܕܐܪܒܝܠ

P. 26, l. 1 om. ܕܐܚܝܢܐ

P. 28, l. 1 ܡܬܒܥܒ ܐܢܐ

P. 31, l. 8 ܦܪ̈ܘܓܝܐ ; l. 9 ܕܒܐܬܪܐ

P. 33, l. 4 ܗܦ ܟܠܗܘܢ,

P. 34, l. 5 ܠܒܪ̈ܘܓܝܐ , ܡܗܦ̈ܟܢܐ

P. 35, l. 5 ܒܕܬܐ et ܦܪܘܣ

P. 36, l. 12 ܐܬܬܡ loco ܐܢܬܡ

P. 38, l. 1 ܘܡܛܘ

P. 38, l. 15 om. ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ ܘܡܛܘ ܗܢܐ ܡܫܝܚܐ ܕܐܡܪܬ

P. 40, l. 13 ܘܠܐ loco ܠܐ ; l. 14 ܙܠܝ̈ܦܐ

P. 42, l. 7 ܦܐܪ̈ܝܗ ; l. 8 ܡܦܠܠ ܕܬܬܐ ܗܝ ; l. 11 ܐܪܒܣܘܪ̈ܐ,
et ܘܓܒܝܒܬ

P. 44, l. 10 ܘܐܣܬܕܪܬ

P. 48, l. 1 ܡܕܝܢܬܐ ; l. 2 ܡܠܒܘ̈ܢܐ

P. 51, l. 1 ܠܪ̈ܕܢܝܐ *leradanaye;* l. 3 ܕܫܡܫܗ ; l. 8 om. ܗܘܘ

P. 52, l. 5 ܦܩܕܡ ܐܢܬܘܢ

P. 53, l. 11 ܐܡܪ

P. 54, l. 9 om. ܘܒܪܐ ܕܫܡܗ ܠܝܕ ܡܢ ܚܝܘܗܝ. ܕܡܠܟܘܬܗ ܠܐ
ܡܬܚܒܒ

P. 55, l. 13 ܠܡܣܒܪܗ loco ܠܘܣܒܪܢܗ

P. 56, l. 4 ܘܦܢܐ ܒܕܘܟܬܗ

P. 57, l. 3 sicut *S.* cum additis ad lineam 3am notae, post ܠܗ his vocibus :
ܗܢܘܢ ܕܐܬܬܠܡܕܘ ; l. 9 ܕܐܝܟ ; l. 10 ܫܪܬܘܢܝ
(sine ܕ)

P. 58, l. 9 (sine ܕ) ܘܡܪܝܡ

P. 59, l. 3 ܗܢܘܢ ܘܡܪ̈ܝܐ ; l. 6 ܦܪܫ ܗܘ ; l. 10 ܐܟܠ ܐܢܐ

P. 60, l. 10 ܕܐܝܟܢܐ ܗܘ ; l. 14 ܡܬܦܠܣܡ ܣܡ

P. 61, l. 2 ܘܥܕ ; l. 6 in margine ܒܒܒܕܐ loco ܒܒܢܕܐ ; l. 8 ܕܪܒ
ܗܘ ; l. 12 ܒܫܘܣܬܢܘܬܐ

P. 62, l. 4 ܕܢܘܡܐ ; l. 10 ܘܗܢܘܢ loco ܗܢܘܢ ܕܡ ܒܕ

P. 64, l. 4 ܠܥܝܢܗ ; ܒܟܪܐ loco ܡܟܪܐ

P. 65, l. 2 ܐܡܪ loco ܐܡܪ; l. 6 ܘܢܠ ; l. 12 ܕܐܡܪܝܬܘܢ

P. 66, l. 2 et 3 ܘܐܬܬܣܝܡ ܠܡܦܪܫ ; l. 3 ܘܠܠܝܐ ; l. 6
ܡܗܒܬܐ

P. 67, l. 1 om. ܘܒܟܠܘܢ ; l. 6 ܘܕܬܘܕܝܬܐ

P. 68, l. 16 ܠܐܣܛܪܛܠܛܐ ܥܡ ܐܣܛܪܛܠܛܐ

P. 69, l. 1 ܕܐܬܝܗ̈ ; l. 3 om. ܠܐ ; l. 9 ܠܐ ܡܦܪ̈ܫܝܢ

P. 70, l. 1 ܡܢܘ loco ܡܢ ; l. 2 ܘܐܡܪ ܠܗ ; l. 5 om. ܒܐܪ̈ܝܢ;
l. 9 om. ܘܕܘܣܬܝ

P. 71, l. 6 ܕܡܗܝܡܢܝܢ ; l. 8 ܡܬܒܥܗܒܐ loco ܡܬܒܥܕܒܐ

P. 72, l. 9 ܒܢ̈ܐ ܐܢܐ ; l. 14 om. ܐܬܥܕܪ. ܗܘ ܕܟܠ ܥܡܗ̇ ܕܩܘܡ

P. 74, l. 1 ܕܐܬܥܕܪܘ ; l. 8 ܕܦܠܓܗ̇ ; l. 10 ܕܝܕ̈ loco ܕܡܢ ܝܕ

P. 75, l. 7 ܕܠܓܦܪܐ ; l. 13 ܘܐܬܐ

P. 76, l. 2 ܗܘܘ loco ܗܘܐ ; l. 6 ܡܢ ܕܘܒܬܐ ܚܕܐ ܒܝܬ
ܕܒܡܪܐ loco ܡܢ ܕܘܒܬܐ ܕܒܡܪܐ

P. 77, l. 1 ܕܡܟܝܢܗ ; l. 10 ܠܘܩܕܡ ܒܢܐ ܒܐܬܪܐ

P. 78, l. 2 ܦܪ̈ܕ ; l. 5 ܥܩ̈ܠܐ

P. 79, l. 2 om. ܟܠ ; l. 3 ܒܡܘܪܝܗ

P. 80, l. 6 ܡܛܠ sine ܘ ; l. 10 ܘܠܥܩ̈ܠܐ

P. 83, l. 2 ܪ̇ܕܢ ; l. 3 ܠܗ

P. 85, l. 9 om. ܗܘܘ ; l. 12 ܠܐܪܥܐ ܕܒܝܬܐ ܕܥܪ̈ܝܐ

P. 86, l. 2 ܘܠܐ : ܠܡܬܠܡܝܕܘܬܗ ܒܒܪܝܬܐ

P. 87, l. 9 ܘܠܐ loco ܕܠܐ ; l. 9 om. ܫܘܒ ; l. 12 ܕܒܗ

P. 88, l. 3 ܒܝܬ ܡܘܕܥܐ ܕܒܝܬܐ ; l. 13 ܕܐܢ ܗܘ̇

P. 89, l. 9 ܘܒܒ̈ܕܝܗ̇ ; l. 11 ܒܦܩܝܢ

P. 90, l. 4 ܒܡܘܒܝܠ ; l. 15 ܡܬܠܡܝܕܘܗ̇ ܕܒܢܝܬܐ ܟܠܗ̇
ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܠܐܠܗܐ ܫܘܒܚܐ ܘܥܠܝܢ ܪ̈ܚܡܘܗܝ،
ܘܥܠܝܢ ܠܟܠܢ ܟܠܗܝܢ ܐܡܝܢ ܘܐܡܝܢ ܀

INDEX ALPHABETICUS

NOMINUM PERSONARUM ATQUE LOCORUM

QUÆ IN ACTIS S. MARIS OCCURRUNT.

Prima nota numeralis paginam, aliæ lineas cujusque paginæ designant.

EPILOGUS CRITICUS.

Quod scripsi in *Prolegomenis*, pag. 7 : " S. Marim ævo apostolico in illis regio-
" nibus evangelium prædicasse testimoniis constat idoneis atque perpetuis; „ vereor ne queat in sensum ab eo quem in animo gero, alienum cogi. Profecto nihil aliud in hac re asserere ausim quam Acta S. Maris, nunc in lucem prolata, haudquaquam haberi posse ut sequioris ævi figmentum quoddam, gratuito excogitatum seu antiquioris traditionis fundamento carens : quippe quæ potius, saltem quod historiæ substantiam attinet, innumeris veterum scriptorum ac monumentorum consentiant testimoniis. Atque hæc quidem summatim illic allegata, facile possent in immensum extendi, prout revera alia multa, eaque maximam partem inedita, officiosissime mihi Ill. Khayyath nuper transmisit : quæ tamen omnia, utpote a Nestorianis desumpta, vim argumenti minime augent, nec proinde in medium sunt proferenda; istorum enim de Mar Mari tanquam ævi apostolici in Oriente apostolo, sat explorata habetur sententia atque inconcussa traditio.

Verum enimvero de ipso illius traditionis fonte non liquido constare videtur, utrum ex ecclesia christiana Orientis adhuc unita, quemadmodum e documenti nostri inspectione conjici posse visum est, manaverit, an vero ad posterius ævum pertinere dicendus sit. Dubium in primis movet ac difficultatem facessit quod testimonia de S. Mari non æque reperiantur apud Jacobitas, a Nestorianis fide et ritu separatos; nam, uti aliunde notum est ac nuper litteris testatus est mihi Ill. Clem. Jos. David (1), archiepiscopus Syrus Damasci, " nullum penes Jacobitas, quibuscum Syri catholici eumdem habent ritum, S. Maris neque in libris liturgicis, neque in martyrologio adest vestigium. „ Sunt quidem ex eorum scriptoribus qui illius meminerunt, puta Gregorius Barhebræus, a nobis supra recitatus; ast hic in Chronico suo compilando Nestorianis quoque usus est documentis. Est tamen quod forte haud incongrue Jacobitarum silentio respondeatur, eos videlicet, utpote in Asiæ occidentalis partibus frequentiores, orientalis traditionis facilius esse oblitos. Merito sane conjicit Renaudotus primam inter tres Nestorianorum liturgias, quæ *sanctorum apostolorum* (Adæi et Maris) nomine inscribitur, antiquiorem esse divisione ecclesiarum per Nestorianam hæresin effectam. Atque, ut ille scribit (2) : " *Apostolos sanctos* vocant Nestoriani Adæum et Marin, quos Orientis apostolos existimant ex antiqua sua traditione, quam fabulis inquinatam scripto consignavit Maris quidam filius Salomonis, ex cujus historia epitomen fecit Amrus filius Matthæi, ex qua habetur successio Catholicorum sive patriarcharum sectæ Nestorianæ, usque ad seculum decimum tertium. Adæum, ut Orientales scribunt, eumdem esse cum

(1) Doctissimus ille præsul Romæ, anno 1870, edidit librum cui titulus : *Antiqua ecclesiæ syro-chaldaicæ traditio circa Petri apostoli ejusque successorum Romanorum Pontificum divinum primatum.* — (2) *Liturgiarum orientalium collectio*, tom. II. pag. 592 sqq. (ed. Francofurt. 1847).

Thadæo plerique testantur... Nestoriani dicunt unum fuisse ex septuaginta discipulis, et a Thoma apostolo missum in Syriam; Marin ejus fuisse discipulum, tum alterum quem Agi appellant. Quia igitur illos tanquam ecclesiarum Mesopotamiæ fundatores agnoscunt, Ordinem Missæ illis tribuunt, ut Jacobo Hierosolymitana Ecclesia liturgiam suam, Marco Alexandrina suam attribuit. Quæ vero de Thadæi a Jacobo missione habet Nestorianorum traditio, non tam ad eos ut novæ sectæ homines referenda est, quam ad communem ecclesiarum Mesopotamiæ traditionem. Eadem quippe in historiam suam retulit Eusebius, et in Melchitarum Jacobitarumque libris leguntur, in illis præsertim apostolorum discipulorumque Christi indiculis qui extant in variis codicibus, et vulgo Canonibus apostolorum et Clementinis constitutionibus præmittuntur vel subjiciuntur. Reperitur sane in optimo et vetustissimo codice Mediceo Collectionis canonum Syriacæ, Synopsis aliquarum constitutionum quæ Adæo, Mari et Agi adscribuntur, et quarum vigebat auctoritas in ecclesia Jacobitica. Unde certo efficitur Nestorianos non novam et apud se natam opinionem de institutione ecclesiarum in Mesopotamia, quo res suas commendarent, promulgasse, sed in orthodoxæ quæ illic fuerat, ecclesiæ jura involasse, ut quod illi proprium erat sibi attribuerent. „

Denique operæ pretium videtur hic quædam adnotare de documento antiquissimo, non ita pridem in lucem prolato, quo ecclesiæ Mesopotamicæ primordia sic fere enarrantur ut cum iis maximam partem conveniant quæ Eusebius (1) e tabulario Edesseno se accepisse testatur. Inscribitur illud *Doctrina Addæi apostoli*, atque ab editore (2) demptis quibusdam interpolationibus Labubnæ, regi Abgaro ac ipsi Christo Domino coævi, fetus genuinus putatur, quamquam ab aliis (3) Eusebio (anno 324) posterior habeatur, Moyse tamen Khorenensi (anno 470) prior. Jam vero ibi inter Adæi discipulos varios qui recensentur, Mares non occurrit. Sed potest id inde explicari quod ei, non sicut illis Edessenæ ecclesiæ promovendæ, sed in alias Orientis plagas christianismum prædicandi provincia fuerit demandata. Ceterum R. Lipsii (4) sententia est totam historiam conversionis Abgari VI Ukhama, apostolica ætate Edessæ regis, fundamento carere eamque tempore Abgari VIII Severi bar Manu, qui annis 176-213 regnavit ac christianæ religioni Edessæ nomen dedit, primo fuisse excogitatam.

(1) *Hist. eccl.*, lib. I, cap. 13. — (2) G. Phillips, qui post fragmentum jam a Curetonio in *Ancient syriac documents* prolatum, edidit integrum librum syriace et anglice hoc titulo : *The doctrine of Addai the apostle*, Londini 1876. — (3) *Die edessenische Abgar-Sage, kritisch untersucht, von Richard Adelbert Lipsius* Braunschweig 1880, p. 41. — (4) Op. cit., p. 11.

CORRIGENDA.

P. 14, l. 13	loco	ܕܒܒܪ	lege	ܕܒܒ݂ܪ
P. 15, l. 9	"	ܠܒܐ	"	ܠܒ݁ܐ
P. 26, l. 4	"	ܕܣܢܐ	"	ܕܣܢ̈ܐ
P. 27, l. 2	"	ܦܠܛ̈	"	ܦܠ̈ܛ
P. 74, l. 5	"	ܐܘܦܢ	"	ܗܘܦܢ

BRUXELLIS
E Typographeo Polleunis, Ceuterick & Lefébure
Via dicta *des Ursulines*, 35

